

KARKKILAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2016

KH 27.3.2017

KV 19.6.2017

Karkkila Högfors

Tilinpäätös 2016
Julkaisija: Karkkilan kaupunki
Kuva: Nyhkälän koulu, Valokuvaaja: Henna Mitrunen
Ulkoasu ja taitto: Karkkilan kaupunki

I	TOIMINTAKERTOMUS	4
1	KARKKILAN KAUPUNGIN HALLINTO	5
1.1	Luottamushenkilöorganisaatio	5
1.2	Viranhaltijaorganisaatio	9
1.3	Kaupungin henkilöstö	10
2	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMIN-NASSA JA TALOUDESSA	11
2.1	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
2.2	Olennot muuokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
2.3	Karkkila kaupungin yleinen kehitys	13
2.4	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	19
2.5	Ympäristötekijät	22
3	SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	23
3.1	Sisäisen valvonnan järjestäminen Karkkila kaupungissa	23
3.2	Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	24
4	TULOKSEN MUODOSTUMINEN	25
4.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	25
5	TOIMINNAN RAHOITUS	27
5.1	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	27
5.2	Tase ja sen tunnusluvut	30
5.3	Kokonaistulot - ja menot	33
6	KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	34
6.1	Kaupunkikonsernin rakenne	34
6.2	Kaupunkikonsernin ohjaus	34
6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	35
6.4	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
6.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	35
6.6	Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut	36
6.7	Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut	37
6.8	Konsernitase ja tunnusluvut	38
7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMEN-PITEET	40
II	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	41
1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	41
1.1	Käyttötalousojan toteutuminen	41
1.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	65

1.3	Yhteenveto käyttötalouden määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	66
1.4	Investointiosan toteutuminen	70
1.5	Rahoitusosan toteutuminen.....	79
2	III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	80
1	TULOSLASKELMA	80
2	RAHOITUSLASKELMA	81
3	TASE	82
4	KONSERNITULOSLASKELMA	84
5	KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	85
6	KONSERNITASE.....	86
	IV LIITETIEDOT	88
1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	88
2	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	91
3	TASEEN LIITETIEDOT	94
4	VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	97
5	HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	102
	V LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	103
1	VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS.....	104
2	VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	110
	VI KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET	116
	VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	117
	VIII TILIKIRJALUETTELO	118

I TOIMINTAKERTOMUS

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2016 Suomen talous kasvoi selvästi muutaman vuoden alakulon jälkeen. Tilastokeskuksen ennakotiedon mukaan Suomen bkt kasvoi 1,6 %. Kasvusta valtaosa muodostui rakentamisesta Helsingin seudulla ja muissa Suomen kasvukeskuksissa. Myös yksityinen kulutus ruokki kasvua palkkasumman kasvaessa, mikä takana niin ikään oli pitkälti rakennusalan erinomainen vire.

Karkkilassa vuosi 2016 oli taloudellisesti sekä hyvä että huolestuttava. Kaupunki jatkoi vuoden 2015 hyvää kehitystä ja teki erinomaisen tuloksen kasvattaen taseensa ylijäämää. Tulos muodostui kuitenkin pääasiassa sairaanhoitopiiriltä saaduista palautuksista vuosilta 2015 ja 2016. Tulevaisuuden miettimisen kannalta huolestuttavaa oli negatiivinen verotulokehitys sekä asukasmäärän lasku. Uskoa tulevaan puolestaan saatiin paikallisesta yrityskehityksestä, joka investoi ja jonka tilausmäärät olivat hyvällä tasolla.

Kaupunki jatkoi tulevaisuuden elinvoimaan ja palvelujen turvaamiseen tähtääviä investointejaan. Kaupungin historian suurin investointi, Nyhkälän koulun laajennus ja saneeraus, saatiin päätökseen ja koulun oppilaiden uusi lukuvuosi alkoi syksyllä uusissa ja moderneissa tiloissa. Terveysaseman peruskorjaus ja laajennustyöt puolestaan käynnistyivät ja valmista on loppuvuodesta 2017.

Suuret investoinnit näkyivät velkamäärän voimakkaana kasvuna. Velanhoidosta tuleekin yksi tulevien vuosien suurimmista taloudellisista haasteista. Suunnitelmien mukaan velka saadaan käännettyä laskuun seuraavina vuosina, mutta tulevaan liittyy edelleen suuria epävarmuustekijöitä. Tällä hetkellä ei edelleenkään tiedetä, mitä kuntien sosiaali- ja terveyspalvelukäytössä oleville kiinteistöille tapahtuu 2020 luvulla ja mitä taloudellisia vaikutuksia niistä kunnille tuolloin aiheutuu.

Karkkilan kaupunkiorganisaatiossa vuosi 2016 oli muutoksen vuosi. Organisaatiossa tapahtui useita merkittäviä henkilöstövaihdoksia. Ulkoisia paineita kaupunkiorganisaatiolle tuli kansallisen sosiaali- ja terveyspalvelu- sekä maakuntauudistusten etenemisestä ja niihin liittyvästä hiljalleen konkretisoituvasta valmistelusta.

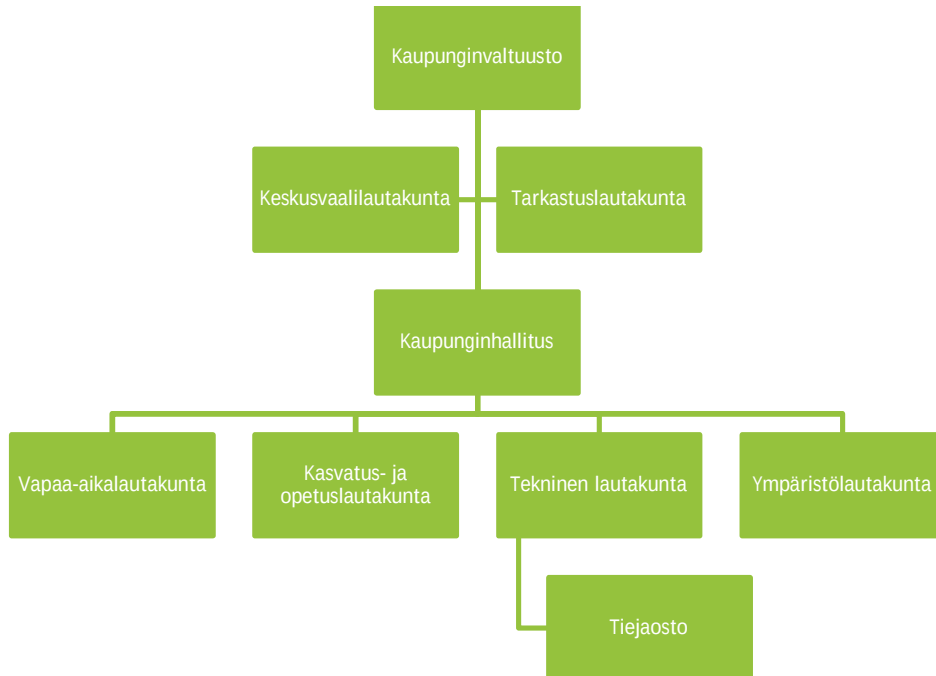
Kaiken myllerryksen keskellä kaupungin henkilöstö tuotti kaupungin asukkaille laadukkaat palvelut talouden tiukkojen raamien puitteissa. Henkilöstölle tehdyn työhyvinvointikyselyn mukaan töissä myös viihdyttiin hyvin. Kiitän kaupungin työntekijöitä erinomaisesta panoksesta ja hyvästä ilmapiiristä. Karkkilan hyvä tulevaisuus ei ainakaan teistä jää kiinni.

Karkkilassa 9.3.2017

Marko Järvenpää
kaupunginjohtaja

1 KARKKILAN KAUPUNGIN HALLINTO

1.1 Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto kokoontui vuoden aikana 5 kertaa.

Kaupunginvaltuuston puoluekohtainen edustus (kunnallisvaalit 2012)	
Puolue-Valtuustoryhmä	Paikkaa
Vasemmistoliitto	8
Sosialidemokraattinen puolue	8
Perussuomalaiset	7
Kansallinen kokoomus	6
Suomen Keskusta	4
Vihreä liitto	2

Valtuuston puheenjohtajisto

- Puheenjohtaja Tallgren Mika, Suomen Sosialidemokraattinen puolue
- I varapuheenjohtaja Frosterus Anu, Vihreä liitto
- II varapuheenjohtaja Palenius Timo, Kansallinen kokoomus
- III varapuheenjohtaja Hellgren Päivi, Vasemmistoliitto

Kaupunginvaltuuston jäsenet 31.12.2016	
Varsinaiset jäsenet 31.12.14	Puolue/valtuustoryhmä
Boström Marianne 15.6.2015-	SDP
Frosterus Anu, varapj 1.	VIHR
Halme Kristo	VIHR
Hellgren Marjo	SDP
Hellgren Päivi, varapj 3.	VAS
Hellsten Eino	VAS
Huotari Eino	VAS
Jumisko Juha	SDP
Kaskiharju Jouni	Suomidemokraatit
Keskinen Tuure	SDP
Kinnunen Anja	SDP
Klemola Raine	
Laakso Risto	VAS
Laine Kari	KOK
Lindfors Harri	VAS
Nissinen Erkki	KESK
Ojanen Mikko	KOK
Palenius Timo, varapj 2.	KOK
Raunio Veikko	VAS
Salo Maritta	VAS
Salonen Rauno	KOK
Saukkola Ville	PS
Savolainen Heidi	PS
Sintonen Risto	VAS
Sivonen Tiina	PS ero KV 7.11.2016
Stenberg Hannele	KOK
Stigell Reima 7.11.2016 à	PS
Suilo Mika 24.8.2015-	PS
Sundström Mia	KESK
Tallgren Mika, pj	SDP
Toropainen Helena	KOK
Ullgren Lea	SDP
Velin Antti	KESK
Velin Jukka	SDP
Velin Raino	KESK
Vepsäläinen Tero	SDP

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen puoluekohtainen edustus	
Puolue - Valtuustoryhmä	Paikkaa
Vasemmistoliitto	1
Sosialidemokraattinen puolue	3
Perussuomalaiset	2
Kansallinen kokoomus	2
Suomen Keskusta	1

Risto Sintonen toimi kaupunginhallituksen puheenjohtajana, Raino Velin 1. varapuheenjohtajana ja Timo Hongell 2. varapuheenjohtajana. Vuonna 2016 kaupunginhallitus käsitteli 15 kokouksessaan 285 asiakoh-
taa.

Kaupunginhallituksen jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Boström Marianne	SDP	Marjo Hellgren	SDP
Hongell Timo, 2 varapj	PS	Pietiläinen Outi	PS
Jumisko Juha	SDP	Vepsäläinen Tero	SDP
Kinnunen Anja	SDP	Ullgren Lea	
Laine Kari	KOK	Arvila Olli-Pekka	KOK
Salapuro Paula	KOK	Stenberg Hannele	KOK
Savolainen Heidi	PS	Stigell Reima	PS
Sintonen Risto, pj	VAS	Ollakka Erkki	VAS
Velin Raino, 1 varapj	KESK	Hjelm Jukka	KESK

Karkkilan kaupungilla oli vuonna 2016 seuraavat toimikunnat ja lautakunnat:

Keskusvaalilautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Ala-Hiiri Veikko	PS	Mäkinen Olli	VIHR
Brofeldt Irene	KESK	Hyytiäinen Arto	KD
Loukusa Sulo, varapj	SDP	Nieminen Timo	KTP
Määttä Rainer, pj	VAS	Hellgren Päivi	VAS
Tallgren Anna	KOK	Boström Marianne	SDP
		Pohjakallio Martti	PS
		Löyri Satu-Liisa	KOK
		Kunttu Pertti	KESK
		Kettunen Eija	VIHR
		Auvinen Hannamari	KD

Tarkastuslautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Heikkinen Piia	VIHR	Mäkinen Olli	VIHR
Nissinen Erkki, pj	KESK	Riekinen Anna-Liisa	VAS
Ojanen Mikko, varapj	KOK	Paukkunen Juha-Pekka	KOK
Raunio Veikko	VAS	Äman Pasi	VAS
Sorvari Hilikka	KESK	Hämäläinen Kaarina	KESK
Takanen Tuula	SDP	Ekola Irma	SDP

Kasvatus- ja opetuslautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Arvila Olli-Pekka	KOK	Paukkunen Juha-Pekka	KOK
Hellgren Marjo, pj	SDP	Hilkamo Tiina	SDP
Hellgren Päivi	VAS	Salmi-Niklander Kirsti	VAS
Korpela Tuomo, varapj	PS	Henttonen Antti	PS
Laitinen-Felber Anneli	VIHR	Reikko Laila	VIHR
Lindfors Harri	VAS	Ollakka Erkki	VAS
Sarva Martti	KOK	Paukkunen Juha-Pekka	KOK
Sundström Mia	KESK	Aho Virpi	KESK
Ullgren Lea	SDP	Ala-Hiiro Veikko	PS
Vepsäläinen Tero	SDP	Tallgren Mika	SDP

Vapaa-aikalautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Etolin Katja	VAS	Muurinen Marja-Leena	VAS
Halme Kristo	VIHR	Halttunen Jaska	VIHR
Hilkamo Tiina	SDP	Takanen Tuula	SDP
Saukkola Ville, pj	PS	Ala-Hiiro Veikko	PS
Savolainen Heidi	PS	Kaskiharju Jouni	Suomidemokraatit
Toropainen Helena	KOK	Salapuro Paula	KOK
Tuiskula Teemu	VAS	Määttä Rainer	VAS
Velin Antti	KESK	Katariina Lilja	KESK
Velin Jukka, varapj	SDP	Vepsäläinen Tero	SDP

Tekninen lautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Boström Marianne	SDP	Hellgren Marjo	SDP
Hongell Kaisa	PS	Hongell Timo	PS
Jokila Ulla	VAS	Muurinen Marja-Leena	VAS
Keskinen Tuure	SDP	Tallgren Mika	SDP
Laakso Risto, pj	VAS	Lindfors Harri	VAS
Stigell Reima	PS	Henttonen Antti	PS
Suikka Irja	KESK	Stenberg Lahja	KESK
Wesa Kaj, varapj	KOK	Arvila Olli-Pekka	KOK
Örn Leena	KOK	Koivuharju Suvi	KOK

Tiejaosto			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Laakso Risto, pj	VAS	Wesa Kaj	KOK
Stigell Reima, varapj 27.8.20	PS	Keskinen Tuure	SDP
Örn Leena	KOK	Boström Marianne	SDP

Ympäristölautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Hellsten Eino, varapj	VAS	Snellman Jorma	VAS
Hjelm Jukka	KESK	Saari Jouni	KESK
Loukusa Sulo	SDP	Tanskanen Timo	SPP
Pihlaja Kristiina	VAS	Pitkäsilta Mia	VAS
Salonen Rauno, pj	KOK	Koivuharju Suvi	KOK
Saukkola Ville	PS	Ala-Hiiro Veikko	PS
Savolainen Heidi 26.1.2015	PS	Ullgren Lea	SDP
Takanen Tuula	SDP	Boström Marianne	SDP
Zetterberg Veera	VIHR	Valkas Timo	VIHR

1.2 Viranhaltijaorganisaatio

KAUPUNGIN PALVELU- JA VIRASTO-ORGANISAATIO

KAUPUNGIN VIRANHALTIJAORGANISAATIO

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat

KAUPUNGINJOHTAJA		
Vt. Kaupunginjohtaja Eerola Erkki 1.1 - 13.3.2016		
Kaupunginjohtaja Järvenpää Marko 14.3.2016 -		
Hallinnon toimiala	Sivistystoimiala	Tekninen toimiala
talous- ja henkilöstöjohtaja	Sivistysjohtaja Jormalainen Arto	tekninen johtaja Huhtaniska Ahti
Eerola Erkki 1.1-16.6.2016	Koulujen rehtorit	mittaus- ja kiinteistöpäällikkö Jokela Tapio
talousjohtaja	Annala Elisa	tekninen isännöitsijä Salmisto Jari
Laine Sari 1.9.2016 -	Koistinen Sakari 1.1-31.7.2016	työnjohtaja Arvila Jari
hallintopäällikkö	Saikkonen Tomi 1.8.2016 -	vastaava rakennustarjastaja Ahtokivi Nicole
Luukkonen Jarkko 1.1 -31.5.2016	Salmi Akseli	yhdyskuntatekniikka päällikkö Vuolukka Esko
Mikkonen Matleena 23.5.2016 -	Saukkola Minna	ruoka- ja puhdistuspäällikkö Horttanainen Tarja
	varhaiskasvatusyksikön johtajat	
	Moilanen Marjaliina	
	Sääskilahti Rauni	
	liikunta ja nuorisosihteeri Koivu Anna	
	kirjastonjohtaja Ylander Sirkka	
	museonjohtaja Kuutsa Tommi	
	työväenopiston rehtori Malmberg Milla	

1.3 Kaupungin henkilöstö

Karkkilan kaupungin palveluksessa oli 31.12.2016 yhteensä 287 henkilöä, joista vakituisia henkilöitä 226 (78,75 %) ja määräaikaista 61 (21,25 %) henkilöä. Määräaikaisten henkilöiden lukumäärä sisältää palkkatuella (työllistetyt ja harjoittelijat) ja oppisopimuksella työskentelevät, mutta ei työväenopiston sivutoimisia tuntiopettajia. Vuonna 2015 henkilöstön kokonaismäärä oli 283 henkilöä.

Karkkilan kaupungin henkilöstöstä naisia oli 77,7 prosenttia ja miehiä 22,3 prosenttia. Edelliseen vuoteen verrattuna naisten osuus henkilöstöstä vähentyi noin kaksi prosenttiyksikköä ja miesten kasvoi vastaavasti.

Karkkilan kaupungin koko henkilöstön keski-ikä oli sama kuin viime vuonna eli 46 vuotta. Vakituisten työntekijöiden keski-ikä oli 47,7 vuotta ja määräaikaisten 44 vuotta. Vakituisten työntekijöiden keski-ikä nousi 0,4 prosenttia edellisestä vuodesta.

Vuonna 2015 täydestä vuosityöajasta tehtyä työaikaa oli 83,7 prosenttia ja vuonna 2016 vastaava luku oli 82,3 prosenttia. Ero selittyy muiden palkattomien poissaolojen määrän ja perhevapaiden lisääntymisellä vuodesta 2015.

Erikseen laaditussa henkilöstöraportissa kuvataan tarkemmin henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja.

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

2.1 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden näkymät olivat vuonna 2016 aiempaa vaisummat. Maailman ostovoimakorjatun BKT:n kasvu jäi ennusteessa noin kolmeen prosenttiin ja sen ennustetaan kiihtyvän vain vähän kuluvana ja seuraavana vuotena. Heikko kysyntä näkyy hitaana maailmankaupan kasvuna. Koko euroalueen kokonaistuetto kasvoi noin 1,6 prosenttia vuositasolla. Euroalueen bruttokansantuotetta kasvattivat erityisesti yksityinen kulutus ja investoinnit. Huolimatta talouden hienoisesta piristymisestä Suomen talouden heikko kehitys tulee jatkumaan parin seuraavan vuoden aikana. Vuoden 2017 kasvuksi arvioidaan 0,9 %. Ennustettu talouskasvu ei yksistään riitä korjaamaan tilannetta, vaan kestävyysvajeen pienentämiseksi tarvitaan muitakin toimenpiteitä. Jo tehdyn kilpailukykykysymyksen lisäksi näitä voivat olla esimerkiksi sote- ja maakuntauudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Julkisen kulutuksen arvioidaan supistuvan kuluvana vuonna hallitusohjelman sopeutustoimien ja kilpailukykykysymyksen julkistaloudellisten vaikutusten takia. Toisaalta kilpailukykykysymyksen nähdään luovan edellytyksiä hyödyntää avautuvia vientimahdollisuuksia. Sopimuksen suotuisat vaikutukset tulevat näkymään vasta lähivuosina.

Suomessa BKT kasvoi ennusteen mukaan 1,6 % vuonna 2016 kotimaisen kysynnän vauhdittamana. Yksityisen kulutuksen kasvu oli suhdannetilanteeseen nähden vahvaa. Myös yksityiset investoinnit lisääntyivät. Kuluttajabarometrin mukaan yleinen luottamus oman yksityisen talouden sekä Suomen talouden kehitykseen on kohentunut vuoden 2016 aikana.

Suomen talouden kehityksen esteenä on edelleen viennin heikkous. Viennin kasvu jäi vuonna 2016 0,1 prosenttiin eli edelleen vientimarkkinoiden kehitystä hitaammaksi. Suomen markkinaosuus maailmankaupassa on edelleen supistunut, mutta lasku on hidastunut. Viennin nopealle elpymiselle ei ole tällä hetkellä kuitenkaan aiempia talouskasvun vaiheita vastaavia edellytyksiä, kuten nopeaa maailmankaupan kasvua tai uusia erityisen kilpailukykyisiä vientituotteita. Teollisuusmaissa elpyminen on edelleen vaatimatonta vähäisten investointien, hitaan palkkakehityksen ja heikon kulutuskysynnän vuoksi. Yhdysvaltain talouskasvun elpyminen jatkuu mutta hitaana. Kasvu saattaa myös suuntautua aiempaa enemmän Yhdysvaltojen omille kotimarkkinoille. Myös Venäjän taloustilanne tulee pysymään tukalana ja sopeutuminen tulevaan hitaan kasvun aikakauteen saattaa aiheuttaa poliittisia ja taloudellisia hankaluksia.

Työmarkkinoiden tilanne koheni hieman ja koko vuoden työttömyysaste laski 13,6 prosenttiin laskien vuoden 2015 nähden 0,8 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi, mutta kasvu hidastui loppuvuotta kohden. Samaan aikaan piilotyöttömien (henkilöitä, jotka ovat joko luopuneet työnhausta, ovat opintovapaalla, kotona lasten kanssa tai eivät terveydellisistä syistä hakeudu töihin) osuus on kasvanut. Piilotyöttömiä ovat ne, jotka eivät ole aktivoituneet neljän viikon aikana työnhakuun. Parantuneista työllisyysnäköymistä huolimatta ns. laaja työttömyys eli työttömien työnhakijoiden ja aktivointipalveluissa olevien henkilöiden kokonaismäärä ei ole laskenut. Työllisyystilanteen kohentumisen esteenä ovat edelleen erilaiset alueelliset ja ammatilliset kohtaanto-ongelmat työnhakijoiden ja avointen työpaikkojen välillä.

Kuluttajahintojen kasvu jatkui hitaana mutta alkuvuoden negatiivinen kehitys kääntyi positiiviseksi. Vuoden 2016 keskimääräiseksi inflaatioksi (yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi) muodostui 0,4 prosenttia (2015 -0,2). Ennuste kuluvan vuoden inflaatioksi on 0,3 % VM:n taloudellisen katsauksen mukaan.

2.2 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Kuntatalouden yleinen kehitys

Kiristynyt kuntatalous ja kuntasektoria koskevat rakenteelliset muutokset aiheuttavat merkittäviä taloudellisia haasteita tulevina vuosina. Lähivuosien tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat tarkkaa taloudenpitoa jo vuoden 2017 aikana. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomen kunnissa vuonna 2016 oli 19,87 prosenttia. Vuonna 2017 keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti on 19,91.

Kuntaliiton antamien ennakkotietojen mukaan vuonna 2016 toimintakate koko Suomen osalta heikkeni 1,6 prosenttia ja 1,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Menot kasvoivat kunnissa maltillisesti, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Kunnat jatkoivat yhä edelleen henkilöstökulujen sopeutusta ja palkkasopimusten vaikutus oli hyvin maltillinen, keskimäärin 0,6 prosenttia vuonna 2016. Toimintakulujen kasvua hidasti myös kiky-sopimuksen lomarahaleikkauksesta johtuva 2017 lomapalkkavelan pieneneminen. Lisäksi matala inflaatio vaimensi ostojen kasvua. Toimintakuluja vastaavasti kasvattivat lisääntynyt maahanmuutto ja pitkäaikais-työttömyys.

Toimintatuotot pysyivät kunnissa lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Toimintatuottoja kasvattivat sosiaali- ja terveyshuollon maksujen korotukset ja madalsivat mm. kuntien palvelujen järjestämiseen myönnettävien valtionavustusten pieneneminen (mm. ryhmäkoon pienentäminen).

Verotulot kasvoivat yhteensä 1,4 % ja kunnallisverotulot 2,0 %. Kunnallisverokertymän muodostumiseen vaikutti ansiotulojen vaimea kehitys ja veroperustemuutokset. Tuloveroprosenttia vuodelle 2016 korotti 45 kuntaa. Kuntien yhteisöverotulot laskivat 6,3 %, vaikka koko maan kertymä kasvoi 5,8 %. Yhteisöveron lasku johtui korotetun yhteisöveron jako-osuuden poistumisesta vuonna 2016. Kuntien kiinteistöverot kasvoivat 4,1 % vuodesta 2015.

Valtionosuudet kasvoivat 7 % vaikka valtionosuusleikkaukset sekä indeksijäädytys pienensivät valtionosuuksia suurimmassa osassa kuntia vielä 2016. Valtionosuuksien nousuun vaikutti kustannustenjaon tarkistukset sekä veroperustemuutosten kompensoinnit. Yhteenlaskettu verorahoituksen muutos riitti hyvin kattamaan toimintakatteen muutoksen, joten vuosikatekin vahvistui edellä mainituista seikoista johtuen.

Vuosikate parani koko maan osalta 16,8 prosenttia vuoteen 2015 nähden mutta kuntakohtaiset erot ovat edelleen suuria. Negatiivisen vuosikatteen kuntia on ennakkotietojen mukaan vuonna 2016 ollut 18 kuntaan kun vuonna 2015 niitä oli 13. Yhteenlaskettu vuosikate oli 3,2 miljardia euroa. Vuosikate kattoi poistoista ja arvonalentumisista 117 prosenttia, kun vastaava luku vuonna 2015 oli 91 prosenttia eli parani huomattavasti. Vuosikate kattoi investoinneista vuonna 2016 84 prosenttia mikä oli 16 prosenttia edellisvuotta parempi.

Kuntien tilikauden tuloksen arvioidaan vuonna 2016 olevan 0,84 miljardia euroa ja se kasvoi edellisvuodesta lähes puoli miljardia euroa. Tilikauden tuloksen ennustetaan olevan negatiivinen 111 kunnassa.

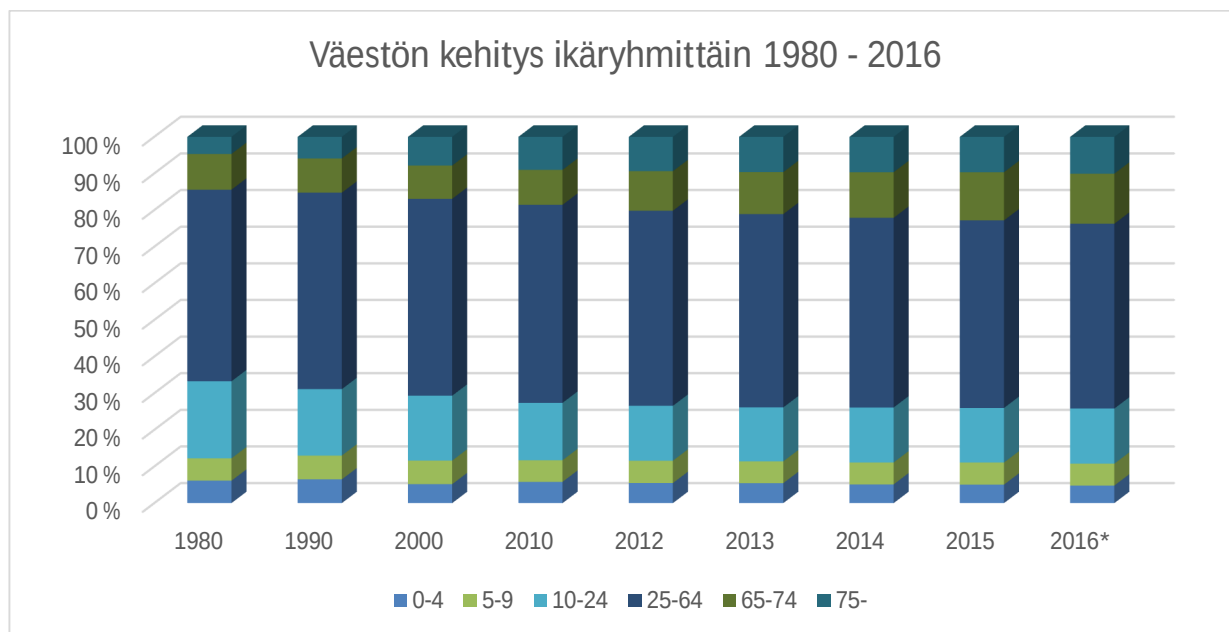
Investointimenot kasvoivat maltillisesti mutta vaihtelivat investointitarpeiden mukaan eri kunnissa. Suurin investointitarpeita aiheuttava tekijä kunnissa on ollut sisäilmakorjaukset.

Lainakanta nousi 18 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui 3,6 prosenttiin (vuonna 2015 5,2 %). Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 930 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 841 euroa. Vuonna 2017 kuntien ja kuntayhtymien velkataakan ennustetaan jatkavan kasvuaan.

2.3 Karkkilan kaupungin yleinen kehitys

2.3.1 Väestö

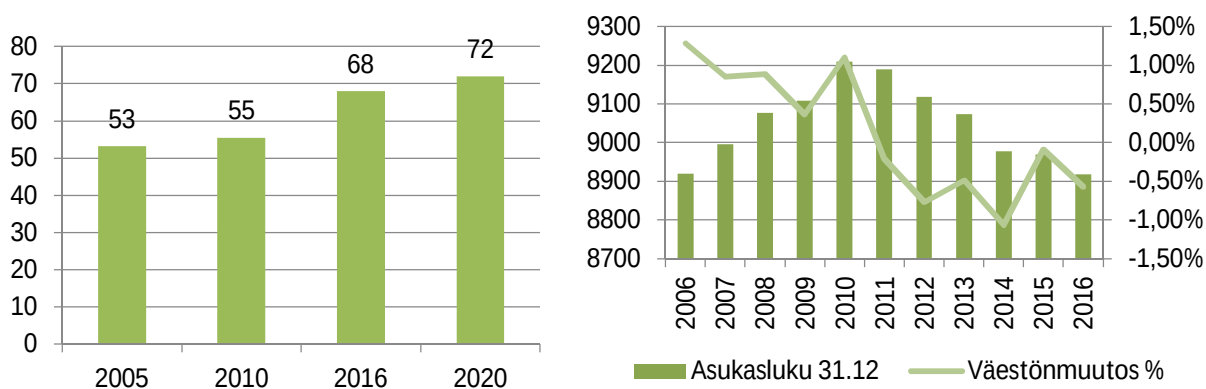
Karkkilan kaupungin väestön lukumäärä oli 31.12.2016 Tilastokeskuksen ennusteen mukaan 8 911 henkilöä. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 58 asukasta. Väkiluku laski kaupungissa nyt kuudentena vuotena peräkkäin (keskimäärin -0,65 %).

Lähde: Tilastokeskus

*2016 ennakkoarvion mukaan

Karkkilassa oli vuonna 2016 alle 15-vuotiaita 16,8 prosenttia (v2015 17,1 %) 15–64 –vuotiaita 59,5 prosenttia (v2015 60,1 %) ja yli 64 -vuotiaita 23,7 prosenttia (v2015 22,8 %) väestöstä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Karkkilan kaupungin huoltosuhde kasvaa, mikä tarkoittaa sitä, että yhtä työssäkäyvää kohden on aina enemmän huollettavia. Vuonna 2020 huoltosuhde nousee 72:een. Tilastokeskus arvioi koko maan huoltosuhteen olevan vuonna 2020 63,3.

Karkkilan kaupungin huoltosuhde vuonna 2005, 2010, 2016 sekä ennuste vuodelle 2020 (Lähde: Tilastokeskus).

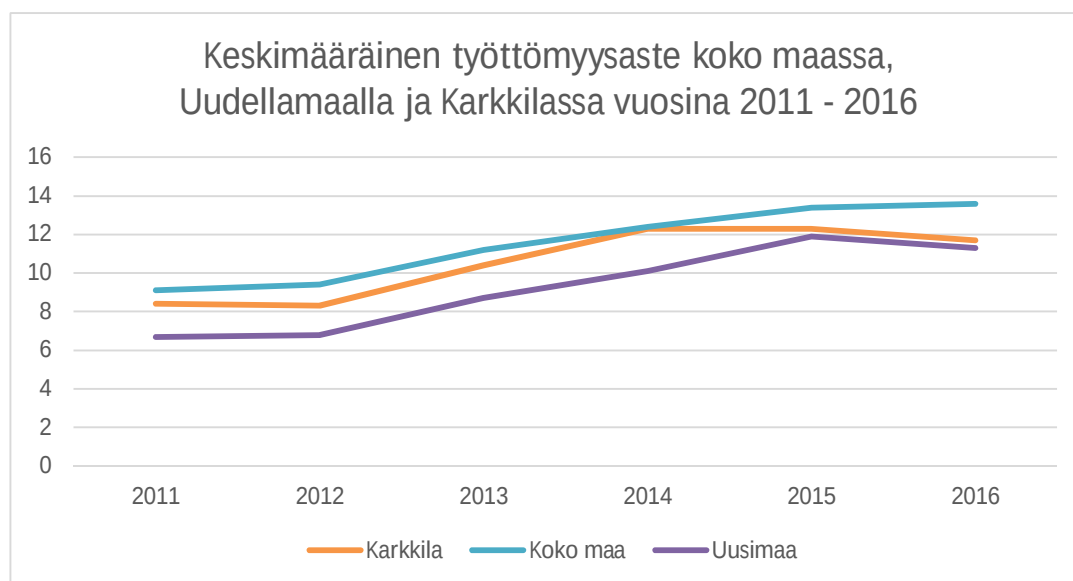
Karkkilan kaupungin asukasluvun kehittyminen 2006–2016

2.3.2 Työpaikat ja työllisyys

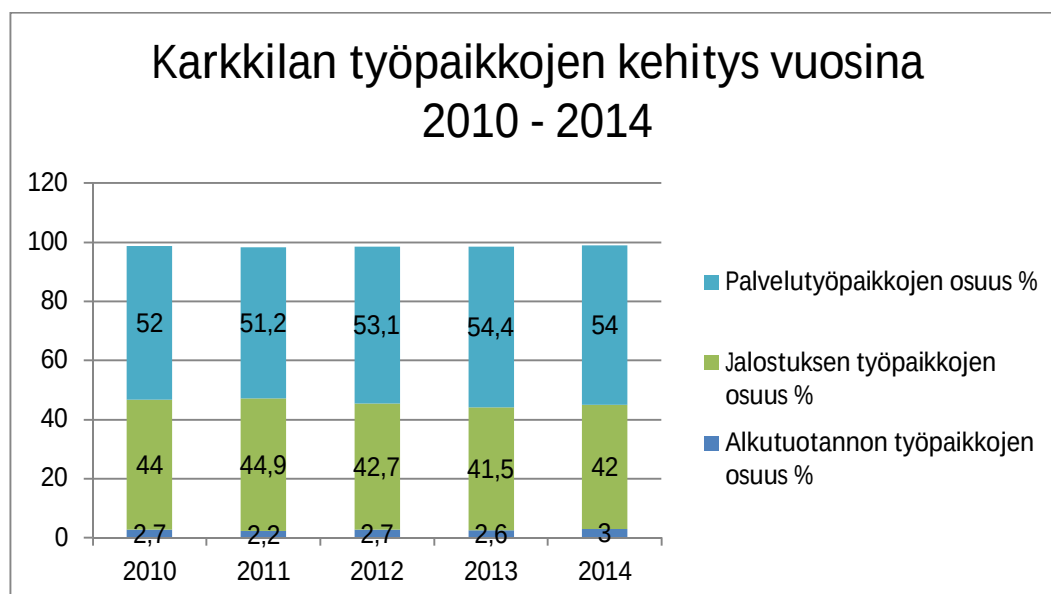
Vuonna 2016 koko Suomen vuoden lopun työttömyysaste laski 0,8 prosenttiyksikköä ollen 13,6 prosenttia. Työttömyys väheni kaikissa ikäryhmissä. Uudenmaan ELY-keskuksen alueella 31.12.2016 työttömyysaste oli 11,3 prosenttia. Uudenmaan alueella työttömyysaste laski vuodesta 2015 yhteensä 3,7 prosenttiyksikköä.

Karkkilan kaupungin työttömyysaste oli 31.12.2016 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 11,6 prosenttia. Työttömyysaste pieneni vuodesta 2015 yhteensä 1,4 prosenttiyksikköä. Työvoima oli vuoden 2016 joulukuussa 4 218 henkilöä, josta työttömiä oli 490 henkilöä. Karkkilan kaupungissa työttömyysaste vaihteli 10,4 prosentin ja 13,2 prosentin välillä vuonna 2016.

Uusia yrityksiä vuonna 2016 perustettiin Karkkilassa 34 ja 24 lopetti toimintansa. Nettokasvu oli tällöin 10 yritystä. Tilanne parantui huomattavasti vuoteen 2015 nähden, jolloin nettokasvua oli 0.

Lähde: Ely-työllisyyskatsaus

Lähde: Tilastokeskus

2.3.3 Olennaiset muutokset Karkkilan kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tilikauden tulos on 967 392 euroa ylijäämäinen. Tulos on 931 645 euroa alkuperäisessä talousarviossa ennakoitua parempi.

Vuonna 2016 verotuloja kertyi yhteensä 31,6 milj. euroa eli noin 288 000 € vähemmän kuin vuonna 2015 ja muutettuun talousarvioon nähden 396 000 euroa vähemmän.

Karkkilan kaupungin kunnallisveroprosentti oli 20,75 %. Kunnallista tuloveroa vuonna 2016 kertyi kaupungille 28,3 milj. €, joka oli noin 265 000 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa oli ennakoitu ja 240 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä. Pienempi tilitys johtui jako-osuuksien tarkastuksesta joulukuun tilityksessä.

Yhteisöveroa kertyi yhteensä 1,1 milj. euroa eli 121 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Muutettuun talousarvioon nähden yhteisöveroa kertyi noin 37 000 euroa paremmin. Yhteisöveron vähäisempi määrä johtui korotetun yhteisöveron jako-osuuden poistumisesta verotuksessa.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2016 olivat samat kuin vuonna 2015. Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,85, vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti oli 0,40, muiden asuinrakennusten veroprosentti oli 0,98, yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti oli 0,00, rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti oli 0,00 ja voimalaitoksen veroprosentti oli 2,00. Kiinteistöverojen tuottoja vuonna 2016 saatiin 2,14 milj.euroa eli 72 000 euroa enemmän kuin vuonna 2015 ja talousarvioon nähden 168 000 euroa vähemmän.

Valtionosuuksien toteuma oli 17,55 milj. euroa. Niitä saatiin 1,04 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015 ja muutettuun talousarvioon nähden 100 000 euroa enemmän.

Ulkoiset toimintatuotot vähenivät edellisvuodesta 4,8 prosenttia eli 336 000 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot vähenivät noin 63 000 euroa. Koko kuntasektorilla tilinpäätösennusteen mukaan toimintatuotot kasvoivat 0,3 prosenttia. Toimintatuottojen väheneminen johtui muutettuun talousarvioon nähden maksutuottojen alenemisesta 129 000 euroa kun taas tukia ja avustuksia saatiin 105 000 euroa enemmän kuin talousarviossa oli varattu. Maksutuottoja alensivat suurimmaksi osaksi päivähoidon maksujen aleneminen, joka johtui tuntiperusteiseen laskutukseen siirtymisestä ja palvelusetelin käyttöön otosta. Tukia ja avustuksia on saatu enemmän sivistyspuolella esimerkiksi Karkkila liikkeelle hankkeeseen, ja etsivään nuorisotoimintaan.

Ulkoiset toimintakulut vähenivät vuoteen 2015 nähden 0,34 prosenttia eli noin 175 000 euroa. Koko kuntasektorilla toimintakulut kasvoivat 1,3 prosenttia tilinpäätösennusteen mukaan.

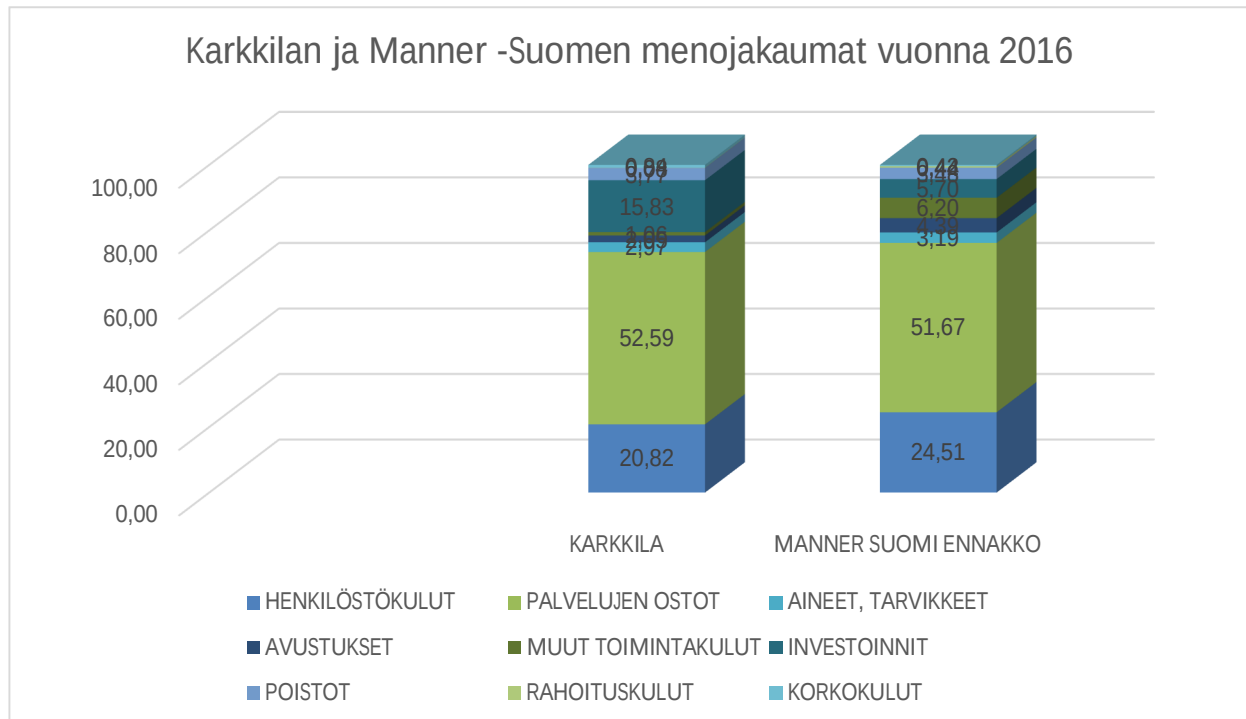
Karkkilassa henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvoivat 0,78 prosenttia eli 105 000 euroa vuoteen 2015 nähden. Palkat ja palkkiot kasvoivat 157 000 euroa eli 1,63 prosenttia ja henkilösivukulut laskivat 52 000 euroa eli 1,33 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstökulut toteutuivat lähestulkoon talousarvion mukaisesti.

Palvelujen ostot vähenivät vuoteen 2015 nähden 1,14 prosenttia eli noin 397 000 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden palvelujen ostot vähenivät 2,72 prosenttia eli 959 000 euroa. Palvelujen ostojen pieneminen johtui HUS:n vuosien 2015 ja 2016 asiakasmaksujen 1 038 709 euron suuruudesta palautuksesta.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta kasvua vuoteen 2015 nähden oli 1,37 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden aineet tarvikkeet ja tavarat alittuivat 5,12 prosenttia eli yhteensä 105 000 euroa. Suurin selittyvät tekijä on lämmitys ja sähkökustannusten alittuminen talousarvioon nähden.

Avustuksia maksettiin 40 000 euroa eli 3,07 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Talousarvioon nähden avustuksia maksettiin 26 000 euroa vähemmän. Maksamatta jääneet avustukset muodostuivat mm. joukko-liikennemaksujen alenemisesta.

Muut ulkoiset toimintakulut kasvoivat vuoteen 2015 nähden 7,88 prosenttia eli 51 000 euroa ja talousarvi-oon nähden 11 000 euroa.

Karkkilan kaupungin ulkoinen toimintakate oli 45 249 314 euroa. Toimintakate kasvoi vuoteen 2015 nähden 0,36 prosenttia eli noin 161 000 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate vastaavasti pieneni 2,24 prosenttia eli yhteensä 1 035 120 euroa. Kuntasektorilla toimintakate kasvoi 1,6 prosenttia tilinpäätösennusteen mukaan.

Korkokuluja maksettiin yhteensä noin 555 000 euroa, joka oli 93 000 euroa enemmän kuin vuonna 2015. Talousarvioon nähden korkokuluja maksettiin noin 22 000 euroa enemmän.

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy suurimpana eränä peruspääoman korko HUS-kuntayhtymältä noin 103 000 euroa. Viivästyskorkoja saatiin noin kaksi tuhatta euroa. Muita korkotuottoja saatiin noin 38 000 euroa.

Ulkoinen vuosikate vuonna 2016 oli 3 453 184 euroa. Se oli näin 16,99 prosenttia eli 501 000 euroa suurempi kuin vuonna 2015. Muutettuun talousarvioon nähden vuosikate oli 733 618 euroa suurempi.

Poistot ja arvonalenemiset kasvoivat 22,56 prosenttia eli 453 633 euroa vuodesta 2015 ja toteutuivat lähes tulkoon muutetun talousarvion mukaisesti.

Satunnaisia kuluja kirjattiin 21 119 euroa. Satunnaiset kulut muodostuvat runkoviemärin tukkeutumisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta.

Kaupunginhallituksen ulkoinen toimintakate 32 330 786 euroa oli noin 620 000 euroa pienempi kuin vuonna 2015. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui 1 186 310 eurolla. Alitus johtui pääasiassa HUS:in asiakasmaksujen palautuksista vuosilta 2015 ja 2016.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan ulkoinen toimintakate vuonna 2016 oli 9 310 140 euroa. Toimintakate on kasvanut 271 000 euroa vuodesta 2015. Ylitystä muutettuun talousarvioon nähden muodostui 180 250 euroa. Ylitys johtui pääasiassa varhaiskasvatuksen maksutuottojen jäämisellä 155 298 euroa muutetusta talousarviosta, ylittyneistä kustannuksista leikkivälineiden hankintojen osalta uuteen Nyhkälän kouluun sekä ICT -kulujen ylittymisellä.

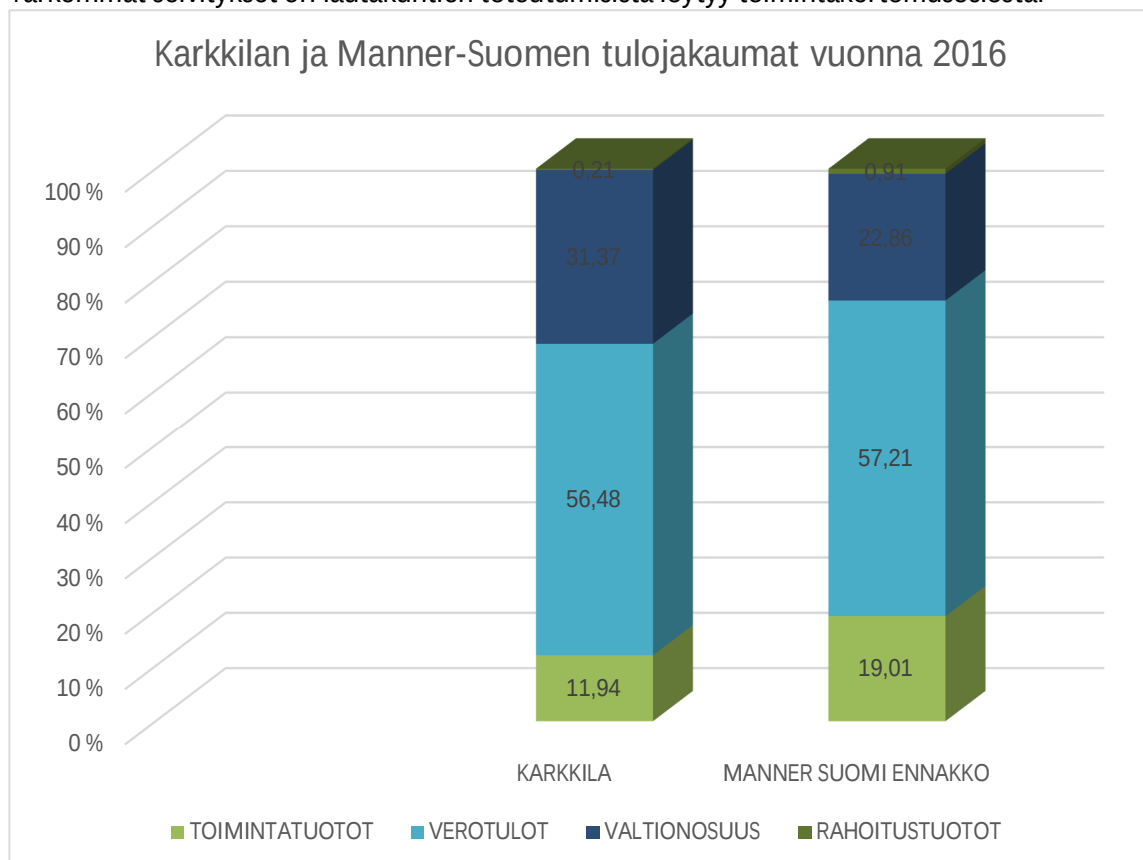
Vapaa-aikalautakunnan ulkoinen toimintakate vuonna 2016 on ollut 1 237 445 euroa kun vuonna 2015 se on ollut 1 115 295 euroa. Talousarvioon nähden toimintakate on alittunut muutettuun talousarvioon nähden 73 732 euroa. Tulosta on parantanut tukien ja avustusten saaminen valtiolta noin 76 000 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa on varattu.

Teknisen lautakunnan ulkoinen toimintakate on vuonna 2016 ollut 1 930 615 €, joka on noussut 341 405 euroa vuodesta 2015. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate on ylittynyt 65 237 euroa. Ylitys johtuu suurimmaksi osaksi pysyvien vastaavien myyntivoittojen toteuttamatta jäämisestä 221 340 euroa. Vastaavasti vuokratuottoja on kertynyt talousarviota paremmin noin 120 000 euroa. Palvelujen ostot ovat ylittyneet 92 368 euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat alittuneet noin 145 000 euroa.

Ympäristölautakunnan ulkoinen toimintakate vuonna 2016 oli 421 349 euroa, joka oli 50 868 euroa suurempi kuin vuonna 2015. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui 17 544 eurolla.

Käyttötalouden lisämäärärahoja anottiin ja hyväksyttiin valtuustossa ainoastaan sivistystoimessa opetuksen palkkamenoihin yhteensä 78 000 euroa.

Tarkemmat selvitykset eri lautakuntien toteutumisista löytyy toimintakertomusosiosta.

Investoinnit

Investointimenot Karkkilassa olivat yhteensä 10 338 611 euroa ja muutettuun talousarvioon nähden 533 389 euroa pienemmät. Investointimäärärahan nettomuutos alkuperäiseen talousarvioon nähden oli yhteensä 880 000 euron vähennys. Alkuperäiseen talousarvioon nähden investointimenojen toteuma alittui noin 1,2 milj. euroa. Tämä johtui suurimmaksi osaksi valtuuston hyväksymistä vuodelle 2017 terveyskeskuksen yhteensä 1,6 milj.€ sekä palvelutalo Takkorinteen sprinklausjärjestelmän 100 tuhatta euroa uusimisen määrärahasiirroista vuodelle 2017 ja Nyhkälän koulun saneerauksen lisämäärärahaesityksestä 860 tuhatta euroa.

Investointituloja kertyi vuonna 2016 yhteensä 199 154 euroa. Tuloja saatiin maa-alueiden myynnistä yhteensä noin 109 000 euroa, As Oy Sorvirinteen yhden asunnon (48 000 euroa) ja päivätoimintakeskus Pitkäläntie 20 (40 826 euroa) myynneistä.

Suurimmat yksittäiset investointikohteet vuonna 2017 olivat:

Nyhkälän koulun laajennus ja saneeraus 4,6 milj.€, terveyskeskuksen suunnittelu, peruskorjaus ja laajennus 2,3 milj. €, yhteiskoulun sisäilmakorjaukset 0,37 milj. €, katujen korjaukset 0,26 milj.€, Nyhkälän koulun kalustus 0,58 milj.€ ja vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriverkoston parantaminen 0,20 milj.€ sekä huleveden erittely 0,11 milj.€

Rahoitus

Kaupungin lainamäärä on vuoden lopulla ollut 57,95 milj.€ ja se on kasvanut vuoden aikana 7,6 milj. €. Asukaskohtainen lainamäärä on ollut 6 498 €/asukas.

Lyhytaikaisten lainojen osuus kokonaismäärästä on 26,75 prosenttia ja pitkäaikaisten osuus 73,25 prosenttia. Pitkäaikaisen korkositoumuksen määrä sisältäen johdannaiset ovat 50,35 %, mistä johdannaisten osuus 21,57 prosenttia.

Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2017 aikana. Rahoitus- ja takaustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 27.2.2017.

2.3.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Karkkilan kaupungin taloudellista tilannetta on varjostanut 1990-luvun laman jättämät pitkäkestoiset jäljet. 2000 – luku on ollut Karkkilassa kasvun ja kehittämisen aikaa, mutta vuosiin on mahtunut myös merkittäviä taloudellisia haasteita. Vuosina 2008–2012 Karkkilan kaupungin talouteen vaikutti merkittävästi 2008 alkanut maailmanlaajuinen finanssikriisi ja sitä seurannut taantuma. Kaupunki on tehnyt vuosina 2004 - 2012 keskiarvoltaan joka toinen vuosi alijäämäisen tuloksen. Ilman Valtiovarainministeriöltä saatua harkinnanvaraista valtionosuutta alijäämäisiä vuosia olisivat olleet kaikki muut, paitsi vuosi 2006.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.10.2013 erillisen talouden tasapainotusohjelman vuosille 2013–2016. Tasapainotusohjelmaan sisällytettiin listaus talouden sopeuttamistoimenpiteistä. Vuonna 2013 Karkkilan kaupunki teki positiivisen tilikauden tuloksen, mikä laski kumulatiivisen alijäämän -1 060 788,71 euroon. Samana vuonna lainakanta nousi 41,5 miljoonaan euroon.

Vuonna 2014 kaupunginvaltuuston hyväksymän tasapainotusohjelman sekä terveydenhuollon kustannusten maltillisen kehittymisen avulla saatiin pienennettyä kaupungin toimintakuluja noin 570 tuhatta euroa vuoteen 2013 verrattuna. Toimintakulujen pieneminen edellisvuoteen verrattuna johtui pääosin henkilöstökulujen merkittävästä pienemisestä. Suuresta investointitasosta johtuen kaupungin lainakanta nousi kuitenkin 42,6 miljoonaan euroon.

Vuoden 2015 tulos oli 909 000 euroa ylijäämäinen. Ylijäämän avulla saatiin taseessa oleva kumulatiivinen noin 400 tuhannen euron alijäämä katettua. Tilikauden 2016 tulos oli 967 392 euroa ylijäämäinen. Tulos on positiivinen jo kolmantena peräkkäisenä vuotena ja niiden myötä taseessa on kertynyttä ylijäämää nyt noin 1,5 milj. euroa.

Vuoden 2016 talousarviomenot -ja tulot kehittyivät kaupungin osalta lähestulkoon ennakoidun mukaisesti. Positiivisesti kaupungin tulokseen vaikutti HUS sairaanhoitopiirin maksamat palautukset. Verrattaessa tuloista talousarvioon näyttää siltä, että talousarviossa on ylibudjetoitu käyttöomaisuuden myyntivoittoja sekä varhaiskasvatuksen maksutuottoja. Kyseisten erien budjetoinnin oikeellisuus kuluvalle vuodelle on tarkastettava heti vuoden alusta. Toimintatuottoihin sisältyneiden epävarmuustekijöiden lisäksi myös verotuloihin ja erikoissairaanhoitoon liittyy merkittäviä riskejä odotusarvojen toteutumiselle. Lisäksi korkokulujen kehitystä on seurattava tarkemmin.

Epävarmuutta tuloksen muodostumiseen aiheuttaa joulukuun 2016 verotulojen alhaisempi tilitys. Kunnallisverotuloja tilitettiin noin 260 000 euroa vähemmän kuin, mitä odotettiin. Sama toistui tammikuun 2017 verotilityksessä, jolloin kunnallisveroja tilitettiin noin 280 000 euroa vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Helmikuun osalta tilitys oli jo aikaisempien vuosien tasolla. Kunnallisveron alhaisemman tilityksen vaikutus lopulliseen tulokseen tulee tarkistaa alkuvuoden talousennusteessa.

Investointitaso säilyi vuonna 2016 korkeana. Korkea investointitaso ja siitä aiheutuvat seuraukset ovat yksi merkittävä riskitekijä Karkkilan kaupungille. Kasvavan lainakannan ja poikkeuksellisen markkinatilanteen johdosta Karkkilan kaupungin lainasalkun hoitamiseen sekä riskien pienentämiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Myös investointimäärään tulee kiinnittää huomiota.

Merkittävä vaikutus tuleviin talousvuosiin on mahdollisella sote- ja maakuntauudistuksilla. Näiden vaikutukset tulee ottaa huomioon jo tulevassa talousarviosuunnitelmassa.

Uuden kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila. Myös nämä seikat tulee huomioida tulevia vuosia suunniteltaessa.

Arviointimenettely kriisikunnaksi voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää uuden kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

2.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Arvioidessa mahdollisia riskejä ja epävarmuustekijöitä ne voidaan luokitella useampaan kategoriaan; esimerkiksi toiminnallisiin, taloudellisiin, turvallisuus- ja työsuojelullisiin riskeihin. Toinen tapa on luokitella riskit toiminnallisiin riskeihin, rahoitusriskeihin ja vahinkoriskeihin. Jotkin mahdollisista riskitekijöistä voivat

samaan aikaan kuulua useampaan kategoriaan. Riskejä pyritään eliminoimaan joko suojaamalla, eliminoimalla tai kiertämällä.

Vuoden 2016 riski- ja epävarmuustekijöitä on ensimmäistä kertaa analysoitu Kuntaliiton suosittellemaa riskienhallintalomaketta hyväksikäyttäen. Katselmuksissa analysoitiin riskejä toimintaympäristön, suunnittelu- ja seurantajärjestelmän, päätöksenteon, henkilöstön, tietojärjestelmien, talouden, hankintojen, sopimusten ja projektien, omaisuuden, talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien, tiedonkulun ja seurannan näkökulmista. Katselemukset suoritettiin jokaisessa hallintokunnassa ja sen jälkeen koottiin yhteen johtoryhmässä. Riskeille etsittiin myös riskin alentamisen keinoja ja ne aikataulutettiin.

Työsuojelulliset riskit eivät olleet mukana katselmuksessa. Työsuojelullisia riskejä analysoidaan eri osastoilla aika-ajoin ja niitä käy läpi työsuojelutoimikunta.

Kaupungin toiminnassa havaittiin riskejä olevan 75 kappaletta. Näistä vakavia riskejä eli vaikuttavia ja todennäköisiä riskejä havainnoitiin olevan 10, merkittäviä riskejä 18, tuntevia riskejä 29, kohtalaisia riskejä 7, pieniä riskejä 10 ja mitättömiä 1.

Näistä toimintaympäristöön ja toiminnan organisointiin liittyviä riskejä havaittiin olevan 14. Sietämättömiä eli suurimman riskipisteen saaneita riskejä ei tässä kategoriassa kuitenkaan ollut. Merkittäviä riskejä ilmeni kuusi kappaletta. Näitä olivat sote- ja maakuntauudistus, väestön väheneminen ja yhteyksien huononeminen, tukipalvelujen toiminnan seuranta ja edullisuustarkastus, varautumiseen liittyvät haasteet, varahenkilöjärjestelmä ja resurssien niukkuus.

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmään kuuluvia riskejä arvioitiin olevan 7. Näistä yksi riski koettiin sietämättömäksi eli korkeimman riskipisteen ryhmään kuuluvaksi. Tämä oli verotulojen toteutuminen ja ennustaminen.

Päätöksenteon riskejä arvioitiin olevan kaksi. Sietämättömään riskiluokkaan kuului yksi. Tämä oli vaikutusten arvioinnin puuttuminen päätöksentekotilanteessa.

Henkilöstöön liittyviä riskejä koettiin olevan 10. Näistä korkeimpaan riskiryhmään listattiin kuusi riskiä. Näitä olivat mm. pätevän ja osaavan työvoiman sekä sijaisten saanti, henkilöstön ammattitaidon ylläpito (ei riittävästi varoja kouluttautumiseen), varahenkilöjärjestelmä, ei perehdyttäjiä, työn kuormittavuus joillakin tehtävälalueilla, läheltä piti tilanteet, väkivaltauhka, sisäilma-asiat ja terveydenhuollossa jatkotutkimuksiin pääsyn estyminen.

Tietojärjestelmiin liittyviä riskejä havainnoitiin 12. Merkittäväksi riskiksi koettiin neljä. Näitä olivat pakolliset ohjelmauudistukset, nykyajan uhkakuvat IT-maailmaan liittyen, menetelmä- ja järjestelmäkuvaukset sekä yhteensopivuuksien testaaminen sekä käyttöoikeuksiin ja salassapitoon liittyvät puutteet.

Talouteen liittyviä riskejä havainnoitiin kuusi. Näistä sietämättömiä riskejä oli kolme. Nämä olivat tulevaisuuden talouden tasapainon ylläpitäminen nykyinenolla, lainasalkun hallinta ja rahoitukseen liittyvä riski eli suuri lainamäärä.

Hankintojen osalta listattiin kuusi riskiä. Riskit kuitenkin todettiin pieniksi.

Sopimuksiin ja projekteihin liittyviä riskejä listattiin olevan kolme. Näistä sietämättömäksi riskiksi koettiin sopimusten hallinta ja erityisesti vanhat päivittämättömät sopimukset sekä puutteellisesti tehdyt sopimukset.

Omaisuuksiin liittyviä riskejä listattiin kuusi. Omaisuuksiin liittyviä riskejä pyritään suojaamaan vakuutuksilla mutta sen turvin kaikki suojaaminen ei ole mahdollista. Näistä merkittävämmäksi riskiksi koettiin yksi eli kiinteistöjen kosteus- ja sisäilmaongelmiin liittyvä riski.

Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien osalta havaittiin neljä riskiä. Riskien ei kuitenkaan koettu olevan sietämättömiä tai merkittäviä.

Tiedonkulkuun liittyviä riskejä havainnoitiin olevan kolme. Näistä kaikki koettiin merkittäviksi. Näitä olivat tiedottamiseen liittyvät katkokset, tieto siitä mitä pitää tiedottaa ja kenelle sekä hiljaisen tiedon siirtyminen henkilöstövaihdoksissa.

Seurantaan liittyviä riskejä listattiin kolme. Nämä koettiin tuntuviksi riskeiksi ja ne olivat tuloksellisuuden määrittäminen ja mittaaminen hyvinvointipalveluissa ja asiakaspalautteet sekä valitusten käsittely sekä reagointi.

Kaupunkia koskien on menossa joitakin prosesseja, joilla saattaa olla vaikutusta tulokseen tulevina vuosina. Näitä ovat mm. riitautettu irtisanominen ja soranottolupaan liittyvä mahdollinen korvausvelvollisuus luvan haltijalle.

Suhdannevaihtelut vaikuttavat kaupungissa toimiviin yrityksiin ja kaupungin asukkaisiin. Suhdannevaihteluilla on siten vaikutusta muun muassa kaupungin verotulojen kehittymiseen ja kaupungin maksamiin työmarkkinakorvauksiin. Karkkilan kaupungille suhdannevaihtelut aiheuttavat merkittävän riskin. Kaupungin elinkeinorakenne on homogeeninen ja vientivetoinen. Jos teollisuusyritykset siirtävät toimintansa muualle, on sillä suoria vaikutuksia kaupungin tulopohjaan. Kaupungin vaikutusmahdollisuudet suhdannevaihteluihin ovat kuitenkin rajalliset. Karkkilan kaupungin strategiassa kriittisinä menestystekijöinä on kuitenkin nostettu muun muassa elinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä työpaikkojen ja asukasluvun hallittu kasvu. Näiden tavoitteiden toteutuminen on suhdannevaihteluihin liittyvän toiminnallisen riskin hallitsemiseksi tärkeää.

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin. Se voidaan jakaa tarkemmin korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja takausriskeiksi. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitukseen ja lainanottopäätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kaupunki on varautunut korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuaan sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Lisäksi Karkkilan kaupungissa on korkosuojaus käytetty koronvaihtosopimuksia. Kaupungin korkonäkemyks on, että korkotaso on tällä hetkellä alhainen ja on todennäköistä, että korkotaso nousee lähivuosina. Markkinoilla vallitseva epävarmuus tekee kuitenkin korkotason arvioinnin vaikeaksi. Vuoden 2015 aikana Karkkilan kaupunki otti käyttöön rahoitusinstrumenttien hallintajärjestelmän, joka helpottaa kaupungin lainasalkun hallintaa. Sijoitusten osalta kaupungin korkoinstrumentteihin sidotut sijoitukset eivät ole merkittäviä. Lisäksi vuonna 2017 alussa valtuusto hyväksyi Karkkilan kaupungille rahoitus- ja takaustoiminnan periaatteet. Suunnitelma rahoitustoiminnan osalta tehdään vuosittain.

Valuuttakurssiriski on uhkatilanne siitä, että ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kaupunki on varautunut valuutariskiin keskittämällä luotonoton kotimaisille rahoitusmarkkinoille. Ostojen osalta kaupunki hankkii KL-Kuntahankkinat Oy:n kilpailutuksen kautta leasinglaitteita, joiden hinnan määräytymiseen vaikuttaa euron kehittyminen suhteessa USA:n dollariin.

Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Karkkilan kaupunki hallitsee maksuvalmiusriskiä päivittäisellä kassavarojen seurannalla, jossa apuna käytetään Taitoan laatimaa kassaennustetta. Näin kaupunki pystyy varautumaan ennalta menoihin eikä maksuvalmius vaarannu. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla kunnilla ei ole myöskään ongelmia saada luottoja.

Takausriski liitetään usein kunnissa tilanteisiin, joissa kunta on elinkeinoelämän edistämiseksi ollut takaa-
massa esimerkiksi kuntaan tulevan uuden yrityksen lainoja tai tilanteita, joissa kunta toimii eräänlaisena
vakuutena omistamassaan osakeyhtiössä. Karkkilan kaupunki on hallinnut takauksiin liittyvää riskiä pyytämällä
vastavakuuden takauksille. Karkkilan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.2016 on
43 248 316 euroa ja osuus takauskeskuksen rahastosta on 32 282,00 euroa. Lisäksi kaupunki on taannut
Tuorilan Vapaaehtoispalokunnan lainan kaupunginvaltuuston päätöksellä 10.11.2014 ja 12.12.2016 päätet-
tiin takaus Helsingintien pallokenttähankkeelle.

Kaupunki on varautunut vahinkoriskeihin vakuutuksilla. Vuodesta 2010 vuoden 2014 loppuun kaupungin
vakuutukset ovat olleet Vahinkovakuutusyhtiö Pohjolassa. Vuodesta 2015 alkaen vakuutukset ovat siirty-
neet vakuutusyhtiö Fenniaan. Lakisääteisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi kaupungilla on yritys-
turvavakuutus (Omaisuuksien-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset) sekä kaupungin toiminnassa mukana oleville
ryhmätapaturma- ja matkavakuutus. Vakuuttamalla kaupunki on varautunut kiinteää ja irtainta omaisuutta
kohtaaviin vahinkoihin, vastuuvahinkoihin, toiminnan keskeytysvahinkoihin sekä tapaturmiin.

2.5 Ympäristötekijät

Ympäristön kannalta toteutuneita toiminnallisia tavoitteita olivat kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, il-
manlaadun seuranta sekä Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke (LINKKI 2016) ja jätevesineuvonta sekä
Karkkilan pintavesien seuranta.

Yhteistyössä vesihuoltolaitoksen kanssa on jatkettu pohjaveden ennakkoseurantaa. Lisäksi osallistuttiin
Hiidenveden yhteistarkkailuun, Asemanrannan pinta- ja pohjavesiseurantaan ja paikkatietoaineiston ylläpi-
toon. Karkkilan järvien seurantaohjelmaa toteutettiin vuonna 2016 kymmenen järven osalta (Alimmainen
Hauklampi, Ali-Paastonjärvi, Kaitalammi, Kakari, Kärjenlammi, Muslammi, Myllylammi, Paskoilampi, Pasko-
lammi ja Säynäislammi). Tulokset ovat päivitetty www.vesientila.fi -sivuille.

Asemansuon entisen teollisuuslaitoksen kaatopaikan pohjavesiseuranta on jatkettu Uudenmaan Ely-
keskuksen hyväksymän ohjelman mukaisesti. Seuranta jatketaan, kunnes alue saadaan kokonaisuudessaan
kaavoitettua. Lumenkaatopaikan ainoa sijoituspaikka on Asemanrannan alueella ja uusi sijoituspaikka on
selvityksessä.

Soranoton ympäristövaikutuksia on seurattu meluselvityksin sekä pohjaveden pinnan ja laadun mittauksin.

Painoarvoltaan pienempien asioiden osalta voidaan mainita, että esimerkiksi vesihuoltolaitoksen puhdis-
tamon osalta Karkkilan kaupunki on tehnyt investointeja täyttääkseen vaaditut lupaehdot. Puhdistamon
lupaehtojen kiristyminen voi vaatia lisäinvestointeja.

Ympäristötekijöiden osalta ei ole tiedossa sellaisia tekijöitä, jotka vaikuttaisivat olennaisesti kaupungin ta-
loudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.

3 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

3.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen Karkkilan kaupungissa

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kuntalakiin, hallintosääntöön sekä niitä täydentäviin ohjeisiin ja määräyksiin ja niissä määriteltyihin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin.

Karkkilan kaupungin 1.3.2010 § 43 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginvaltuuston lisäksi kaupunginhallitus sekä lautakunnat. Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa ja sen tarkoitus on varmistaa toiminnan tuloksellisuus, varojen ja resurssien turvaaminen, lakien ja johdon ohjeiden mukainen toiminta sekä riittävä ja luotettava tieto. Kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus sekä muut tilivelvolliset ovat vastuullisia sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta. Hallinnon järjestämiseksi valtuusto on hyväksynyt hallintosäännön, jossa määrätään kaupungin eri viranomaisista sekä heidän toiminnasta, toimivallan jaosta ja tehtävistä.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Kaupunginhallituksen selonteko perustuu lautakuntien käsittelemiin kyselylomakkeisiin joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita asteikolla 1 -5 (heikko- kiitettävä).

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Arvioiden mukaan Karkkilan kaupungin sisäinen valvonta on likimain hyvällä tasolla (3,8). Toimielinkohtainen vaihteluväli on 3,5 – 4,0. Tilivelvollisten arvioiden perusteella voidaan todeta seuraavaa sisäisen valvonnan eri osa-alueista:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on arviointien perusteella hyvällä, lähes kiitettävällä, tasolla (4,6).
Teknisen lautakunnan osalta tehtiin yksi korvausvaatimus, joka päättyi sovintoon.
Ympäristölautakunnan osalta on tehty yksi kuntakantelu viranhaltijan päätöksestä liittyen suojelumääräyksistä tehdyn poikkeamispäätöksen hakemuksen perusteluihin.
Sivistystoimialalle on saatu ainoastaan valituksia yksittäisistä koulukuljetuspäätöksistä. Vaatimukset eivät ole aiheuttaneet oikeudellisia toimia.

- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on arvioiden perusteella hyvällä tasolla (4,0). Käyttötalouden osalta toimielimet ovat pysyneet lähestulkoon kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa. Valtuustoon nähden sitovan toimintakatteen ylityksiä on tapahtunut teknisessä lautakunnassa sekä kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Investointien osalta on tapahtunut merkittäviä ylityksiä talonrakennuksen osalta. Etenkin teknisen lautakunnan tulee kehittää alaisuudessaan tapahtuvaa investointien hallintaa ja seurantaa, jotta vastaavia ylityksiä ei tapahdu jatkossa. Kaupunginvaltuusto on asianmukaisesti käsitellyt investointien ylitykset. Toiminnallisten tavoitteiden osalta tavoitteet saavutettiin hyvin vuonna 2016.
- Arvio riskienhallinnan järjestämisestä on vuonna 2016 parantunut hieman vuodesta 2015. Se saa keskiarvoksi tyydyttävän 3,2 (2015 2,6). Arvioinneissa kaupungin riskienhallinta on koettu riittämättömäksi ja osin puutteelliseksi. Vuoden 2016 toimintaa arvioitiin kuntaliiton suosituksen mukaisesti. Riskienhallinnan työkaluja tullaan kehittämään vuoden 2017 aikana.
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on arviointien perusteella Karkkilassa hyvällä tasolla (4,0). Karkkilan kaupunki kuuluu yhteisten hankintasopimusten piiriin. Hankintaohjeita noudatetaan niin tavaroiden kuin palvelujen hankinnassa. Kaupungin kiinteistöt ovat teknisen lautakunnan alaisuudessa toimivan tilapalveluiden vastuulla. Hankintarajat on hyväksytty toimielimissä. Omaisuuden hoitoon liittyen myös korjausvelkaa on saatu pienennettyä saneeraushankkeiden myötä.
- Sopimustoiminta on arviointien perusteella tyydyttävällä tasolla (3,4). Sopimustoiminnassa on koettu kuitenkin puutteita muun muassa seurannassa, joka on nähty henkilöriippuvaisena ja siten riskialttiina. Uusissa sopimuksissa on tärkeää panostaa niiden selkeyteen ja sopimustekniseen aukottomuuteen. Vuoden 2016 aikana ei ole tehty sopimuksia, jossa olisi havaittu sopimusteknisiä ongelmia. Vuoden 2017 toiminnallisissa tavoitteissa on sopimuksen hallinnan parantaminen. Vuoden aikana tullaan kartoittamaan sopiva sopimusten hallintajärjestelmä. Lisäksi vanhat sopimukset tulee käydä lävitse järjestelmän käyttöönoton myötä.
- Sisäisen tarkastuksen tasoa pidetään Karkkilan kaupungissa tyydyttävänä (3,4). Sisäistä tarkastusta ohjaa vuonna 2010 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Ohjeen päivittämiselle ja jalkauttamiselle osaksi jokapäiväisiä toimintaprosesseja on selkeä tarve. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tullaan päivittämään vuonna 2017 hallintosääntöuudistuksen jälkeen.

3.2 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus toteaa, että arvioinnit on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimielimissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsittelyyn. Sisäinen valvonta tuottaa riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee kuitenkin kehittää etenkin riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen osalta. Tätä tullaan tekemään sisäisen valvonnan ohjeen päivityksellä ja riskienhallintasuunnitelman laatimisella. Ohjeiden jalkautusta pyritään parantamaan sisäisen valvonnan koulutuksella.

4 TULOKSEN MUODOSTUMINEN

4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toimintatuotot	6 682	7 018
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-51 931	-52 106
Toimintakate	-45 249	-45 088
Verotulot	31 568	31 856
Valtionosuudet	17 550	16 514
Rahoitustuotot ja -kulut	-416	-331
Korkotuotot	22	2
Muut rahoitustuotot	122	134
Korkokulut	-555	-462
Muut rahoituskulut	-5	-4
Vuosikate	3 453	2 952
Poistot ja arvonalentumiset	-2 465	-2 011
Satunnaiset erät	-21	-32
Satunnaiset tuotot		8
Satunnaiset kulut	-21	-40
Tilikauden tulos	967	909
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	967	909

TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	12,87	13,47
Vuosikate/ Poistot %	140,11	146,78
Vuosikate/ Asukas €	387,52	329,10
Asukasmäärä	8 911	8 969

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitus rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä johdettujen tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 12,87 % (2015 13,47 %)

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla ja muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin.

Osuus toimintatuottojen rahoituksesta on laskenut vuoden aikana 0,6 prosenttia. Kuntien ja kuntayhtymien vastaava luku ennakkotilinpäätöksessä on ollut 24,7 prosenttia.

Toimintakate -45 249 314 € (2015 -45 087 930)

Toimintakate on kasvanut vuodessa 161 384 euroa eli 0,36 prosenttia. Kuntien ja kuntayhtymien vastaava kasvu ennakkotilinpäätöksessä on vuonna 2016 ollut 1,3 prosenttia.

Vuosikate 140,11 prosenttia poistoista ja 387,52 €/asukas (2015 146,78 % ja 329,10 €/asukas)

Tunnusluku osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Tunnusluvun ollessa 100 % oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate on yli 100 prosenttia ja sen mukaan tulorahoitus riittää investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Väittämää heikentää se, että poistot ja arvonalentumiset eivät vastaa kunnan keskimääräistä investointitasoa vaan investointitaso on korkeampi.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikate ei kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan tulorahoituksen riittävyttä. Tässä kohdin pitää myös huomioida rahoituslaskelman lainanlyhennykset.

Kunnan vuosikate on positiivinen ja näin ollen riittävä. Vuosikate on kuitenkin heikentynyt vuodesta 2015 6,67 prosenttia.

Tilikauden tulos 967 392 € (2015 908 929 €)

Tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tilikauden tulos on 58 463 euroa parempi kuin vuonna 2015.

5 TOIMINNAN RAHOITUS

5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmaan kootaan kaupungin rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päättyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenivätkö kaupungin kassavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 453	2 952
Satunnaiset erät	-21	-32
Tulorahoituksen korjauserät	-195	-370
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 339	-9 608
Rahoitusosuudet investointeihin		2 169
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	199	571
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 902	-4 318
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 675	14 250
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 540	-4 080
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	-2 500
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-996	-1 447
Rahoituksen rahavirta	6 639	6 223
Rahavarojen muutos	-263	1 905
Rahavarat 31.12	2 038	2 301
Rahavarat 01.01	2 301	396
TUNNUSLUVUT	2015	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-16 058	-9 663
Investointien tulorahoitus, %	33,40	39,68
Lainanhoitokate	0,66	0,75
Kassan riittävyys, pv	10,88	12,68
Asukasmäärä	8 911	8 969
Kassastamaksut, M €		66

Investointien tulorahoitus, %
= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Pääomamenojen tulorahoitus, %
= $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset})$
Lainanhoitokate
= $(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$
Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Rahoituslaskelmaan kootaan kaupungin rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma kuvaa muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenivätkö kaupungin kassavarat tilikauden aikana.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta -16 058 € (2015 -9 663 €)

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä.

Jos tunnusluku on positiivinen, määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirta ei saisi olla pysyvästi negatiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut Karkkilan kaupungissa negatiivinen jo usean vuoden ja heikentynyt vuodesta 2015 6 395 euroa. Negatiivisuus johtuu suurista investoinneista ja pienenevästä vuosikatteesta.

Investointien tulorahoitus 33,40 % (2015 39,68 %)

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investoinneista Karkkilassa 66,6 % on rahoitettu muulla kuin tulorahoituksella eli pääasiassa lainarahoituksella. Lainarahoituksen osuus on kasvanut vuodessa 6,28 prosenttia.

Lainanhoitokate 0,66 % (2015 0,75 %)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden.

Karkkilan lainanhoitokyky oli heikko vuonna 2016 ja se on heikentynyt hieman vuodesta 2015.

Kassan riittävyys 10,88 päivää (2015 12,68 päivää)

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Kassan riittävyys oli vuonna 2016 10,88.

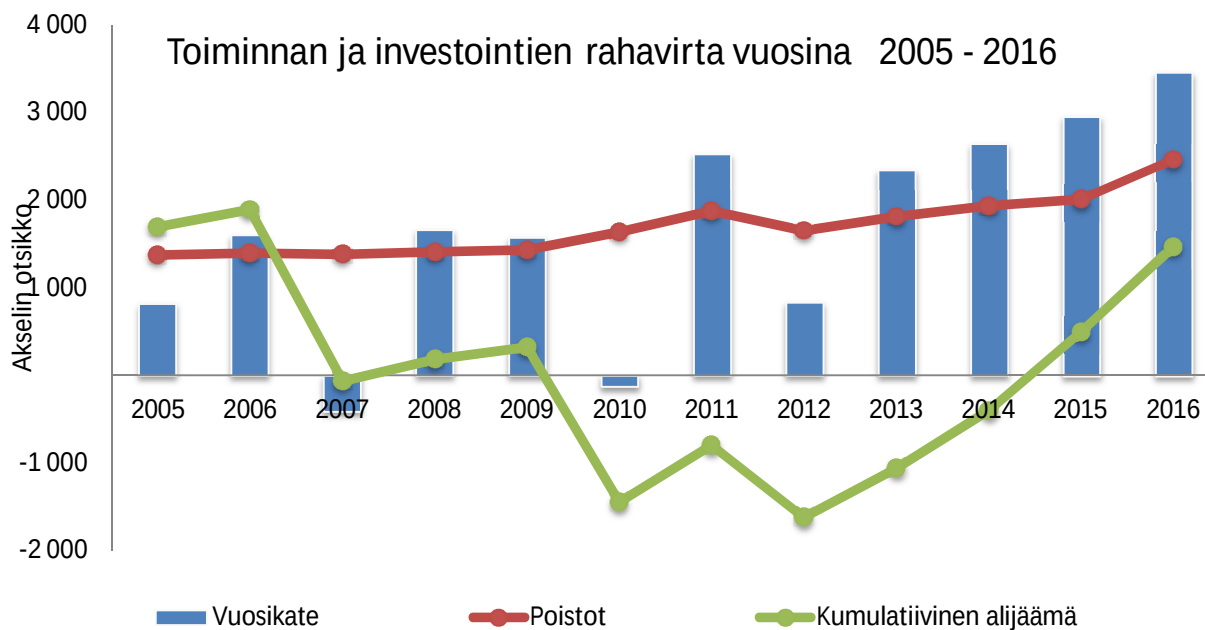
Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät.

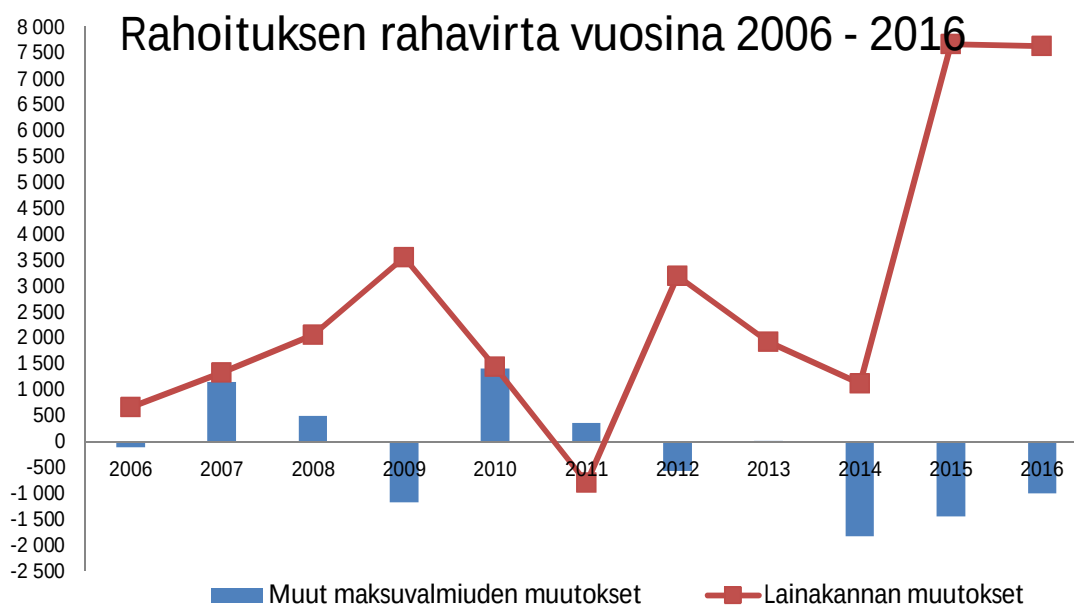
Karkkilan kaupungin toiminnan rahavirta vuonna 2016 oli 3,24 miljoonaa euroa. Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kaupungin investointimenojen määrä oli tilikaudella noin 10,3 miljoonaa euroa. Vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 199 tuhatta euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 6,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

(1 000 €)

Rahoituksen rahavirta

(1000 €)

5.2 Tase ja sen tunnusluvut

Tase ja siitä laskettavat tunnusluvut kuvaavat tilipäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE 31.12.2016 (1000 €)

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 832	55 962
Aineettomat hyödykkeet	152	242
Aineettomat hyödykkeet	59	82
Muut pitkävaikutteiset menot	92	160
Aineelliset hyödykkeet	52 185	44 223
Maa- ja vesialueet	8 935	8 936
Rakennukset	31 459	24 800
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 612	7 828
Koneet ja kalusto	1 441	1 190
Muut aineelliset hyödykkeet	6	6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 732	1 462
Sijoitukset	11 495	11 498
Osakkeet ja osuudet	11 495	11 498
Muut lainasaamiset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	20	21
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	20	21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 286	6 153
Vaihto-omaisuus	4	5
Aineet ja tarvikkeet	4	5
Saamiset	4 244	3 847
Pitkäaikaiset saamiset	1 786	2 143
Muut saamiset	1 786	2 143
Lyhytaikaiset saamiset	2 458	1 704
Myyntisaamiset	621	446
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	669	566
Siirtosaamiset	1 167	692
Rahoitusarvopaperit	35	36
Osakkeet ja osuudet	35	36
Rahat ja pankkisaamiset	2 003	2 265
VASTAAVAA	<u>70 138</u>	<u>62 136</u>

VASTATTAVAA	2016	2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	8 818	7 850
Peruspääoma	7 347	7 347
Muut omat rahastot	4	4
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	500	-409
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	967	909
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	37	38
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	20	21
Muut toimeksiantojen pääomat	17	17
VIERAS PÄÄOMA	61 283	54 248
Pitkäaikainen	36 724	30 281
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 205	29 770
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut	519	511
Lyhytaikainen	24 559	23 966
Joukkovelkakirjalainat	15 500	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 240	20 540
Lainat julkisyhteisöiltä	0	
Lainat muilta luotonantajilta	0	
Saadut ennakot	11	13
Ostovelat	913	1 434
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	376	273
Siirtovelat	1 520	1 706
VASTATTAVAA	<u>70 138</u>	<u>62 136</u>

TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste (%)	12,57	12,64
= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$		
Suhteellinen velkautuneisuus, %	109,81	97,92
= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$		
Lainakanta 31.12. (1000 €)	57 945	50 310
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$		
Lainakanta 31.12. , € / Asukas	6 502,64	5 609,32
Kertynyt Yli-/Alijäämä (1000 €)	1 467	500
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas	164,66	55,74
Lainasaamiset, 1000 €	0	0
asukasluku	8 911	8 969
Oman pääoman sidottujen erien osuus, %	10,5	11,8
Rahoitusvarallisuus, e/asukas	-6 124	-5 363

Omavaraisuusaste 12,57 % (2015 12,64 %)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 65 – 70 %:n omavaraisuutta. 50 % ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Karkkilassa omavaraisuusaste on huomattavasti alle tavoitetason.

Suhteellinen velkaantuneisuus 109,81 % (2015 97,92 %)

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Vuonna 2015 suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla oli 55 %. Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on selvästikin kuntien keskimääräistä tasoa suurempi ja yhä enemmän kaupunki tarvitsee käyttötuloja vieraan pääoman maksuun.

Kertynyt ylijäämä 1,467 milj. € (2015 500 tuhatta €)

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Vuoden 2016 positiivinen tulos nostaa kertyneen ylijäämän määrää taseessa.

Kertynyt ylijäämä/asukas 164,66 € (2015 55,74 €)

Kertynyt ylijäämä nousi vuodesta 2015. Koko maan keskimääräinen ylijäämä oli 1 726 €/asukas vuonna 2015.

Lainakanta 31.12.2016 oli 57,95 milj. € (2015 50,31 milj. €)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat €/asukas 6 502,64 € (2015 5 609,32)

Asukaskohtainen lainamäärä nousi 893 €/asukas vuonna 2016. Koko maassa ennakkotilinpäätöstietojen mukaan lainat/asukas oli 2 930 €.

Karkkilan lainakanta on huomattavasti kuntien keskimääräistä lainakantaa korkeampi.

5.3 Kokonaistulot - ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	6 682	Toimintakulut	-51 931
Verotulot	31 568	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	17 550	Korkokulut	-555
Korkotuotot	22	Muut rahoituskulut	-5
Muut rahoitustuotot	122	Satunnaiset kulut	-21
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-195	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	199	Investointimenot	-10 339
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 675	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 540
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	500
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	68 623	Kokonaismenot yhteensä	-67 891
Täsmäytys			
Kokonaistulot-Kokonaismenot	732 657,62		
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =	732 657,62		

Karkkilan kaupungin kokonaistulot kuluneella tilikaudella olivat 68,62 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä muodostuu verotuloista, jonka osuus kokonaistuloista on 46,00 %. Kokonaismenot olivat tilikaudella 67,89 miljoonaa euroa. Olennaisin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista on 76,49 %. Kokonaistulot olivat 732 000 euroa kokonaismenoja suuremmat, kun vuonna 2015 tulot olivat 3,35 miljoonaa kokonaismenoja suuremmat.

6 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Kaupunkikonsernin rakenne

Karkkilan kaupunkikonserniin kuuluivat 31.12.2016 seuraavat yhteisöt:

Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt	Omistusosuus
--	--------------

Kuntayhtymät:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	0,88	%
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	9,48	%
Eteva	1,99	%
Uudenmaan liitto	0,82	%
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	3,45	%
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	24,00	%

Tytäryhteisöt:

Kiinteistöosakeyhtiö Sorvirinne	80,00	%
---------------------------------	-------	---

Osakkuusyhteisöt:

Kiinteistö Osakeyhtiö Karkkilan Yrittäjätie 53	25,00	%
--	-------	---

6.2 Kaupunkikonsernin ohjaus

Kaupunginvaltuuston 6.9.2010 § 45 hyväksymällä kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen ja käytäntöjen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeeseen lisäksi kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan suosituksen kuntakonsernissa. Suosituksella täydennetään muun muassa lakisäätteisiä menettelytapoja ja Karkkilan kaupungin konserniohjeissa antamia ohjeita. Suosituksella on tarkoitus yhtenäistää ja vakiinnuttaa konserniohjauksen kannalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa, että tytäryhtiöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta, riskien hallinta sekä se, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuus turvaten. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva suositus ohjaa myös yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

Konserniohjeen mukaan konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Kuntalain ja kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat. Kaupungin johtoryhmä on nimennyt jokaisen konserniyhteisön seurantaan varten viranhaltijan.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt ovat pieniä, joten yhtiöiden vaikutus konsernilaskelmissa on pieni. Kuntayhtymien vaikutus on taloudellisesti paljon suurempi, vaikka kaupungin omistus kuntayhtymissä on pieni. Suurin vaikutus on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirillä ja Perusturvakuntayhtymä Karviaisella.

Kiinteistö Oy Sorvirinne

Rakennukset sijaitsevat kaupungin omistamalla vuokratontilla, jonka pinta-ala on 6.918m². Asutuspinta-ala on 1.555 m². Rakennusten valmistumisvuosi on 1989. Yhtiössä on 35 asuntoa ja yksi yhtiön hallussa oleva huoneisto, jonka alakerrassa on pannuhuone. Kaupungin omistamia asuntoja on yhteensä 28. Hallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelyksi on, että tilikauden tulos 9,55 euroa kirjataan vapaan pääoman lisäykseksi ja että osinkoa ei jaeta. Verotuksellisesti tuloksen tasaamiseen on käytetty aiempien vuosien tappioita, jotta tuloksesta ei tarvitse maksaa veroa. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä on, että toiminta jatkuu edellisten vuosien kaltaisena.

Kiinteistöosakeyhtiö Karkkilan Yrittäjätie 53

Rakennus sijaitsee 3705 m² tontilla. Kaupungin omistaman tuotantotilan pinta-ala on noin 197 m². Rakennuksen rakennusvuosi on 1988. Tila on kokonaan painopalvelualan yrityksen käytössä. Tilikauden tulos oli -3 109,06 euroa.

6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on 6.9.2010 § 45 hyväksynyt kaupungin konserniohjeen. Ohje sisältää toimenpiteitä tavoitteiden asettamisesta, kokousedustajien ohjeistamisesta, riskienhallinnasta sekä raportoinnista ja valvonnasta. Kaupunginhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavassa elimessä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallitus ja lautakunnat sekä konsernijohtoon viranhaltijat seuraavat konsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekevät tarvittaessa ehdotuksia kehittämisestä. Seurantavastuullisen viranhaltijan ja luottamushenkilön roolia ja yhteistoimintaa uudistetaan tulevaisuudessa uuden kuntalain mukaisesti konserniohjeen päivitystyössä.

Tilinpäätöksen yhteydessä käydään läpi kuntayhtymien sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjen taloudellinen tilanne ja toiminta edelliseltä vuodelta. Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee raportoida säännöllisesti kaupungille. Tarve laajempaan ja kokonaisvaltaiseen riskien arviointiin ja hallintaan on olemassa ja sisäisen valvonnan ohjeistus tulee tarvittaessa päivittää.

6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhteydenpito konserniyhteisöjen ja omistajan välillä on lisääntynyt, mikä parantaa mahdollisuuksia konserniyhteisöjen ohjaukseen. Konsernivalvonta ja omistajaohjaus vaativat edelleen kehittämistä. Jotta talouden ja toiminnan ohjausvaikutus ja luotettavuus parantuisi, suunnitteluun, seurantaan, raportointiin ja sopimuksiin tulee kiinnittää huomioita. Tulevien investointien pitkäjänteiseen ja huolelliseen suunnitteluun tulee panostaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Sorvirinteen osalta kaupunki tulee jatkamaan asuntojen myymistä niiden vapauduttua. Sama myyntitavoite on kiinteistöosakeyhtiö Yrittäjäintie 53 osalta. Konserniin yhdisteltäviin yhteisöihin saattaa lähitulevaisuudessa tulla muutoksia mahdollisten sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistusten myötä.

6.6 Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toimintatuotot	49 149	50 616
Toimintakulut	-95 747	-96 076
Osuus osakkuusyht.voitosta+/tappiosta-	-1	-5
 Toimintakate	 -46 599	 -45 464
 Verotulot	 31 563	 31 852
Valtionosuudet	20 097	19 153
 Korkotuotot	 31	 16
Muut rahoitustuotot	127	138
Korkokulut -	-582	-501
Muut rahoituskulut -	-111	-112
**Rahoitustuotot ja kulut yht.	-535	-459
 Vuosikate	 4 526	 5 081
 Suunnitelman mukaiset poistot	 -3 764	 -3 414
Satunnaiset tuotot+/kulut-	-12	0
Tilikauden tulos	751	1 667
 Tilinpäätössirrot	 -2	 0
Vähemmistöosuudet	1	0
 Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	 749	 1 656
 TUNNUSLUVUT	 2016	 2015
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	51,3	52,7
Vuosikate / Poistot, %	120,3	148,8
Vuosikate, euroa / asukas	507,9	566,5
Asukasmäärä	8 911	8 969

6.7 Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNIRAOITUUSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 526	5 081
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-477	-495
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 666	-11 277
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5	2 177
Pysyvien vastaavien luovutustulot	221	618
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 391	-3 896
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-2
Antolainasaamisten vähennykset	1	3
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 685	14 717
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 474	-4 242
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	-2 500
Oman pääoman muutokset	3	-115
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po muutos	2	-5
Vaihto-omaisuuden muutos	-37	13
Saamisten muutos	835	-1 581
Korottomien velkojen muutos	-869	-113
Rahoituksen rahavirta	7 644	6 175
Rahavarojen muutos	254	2 279
Rahavarat 31.12.	7 014	6 761
Rahavarat 1.1.	6 761	4 481
	253	2 280
TUNNUSLUVUT	2016	2015
Investointien tulorahoitus, %	38,8	55,8
Pääomamenojen tulorahoitus, %	26,4	38,1
Lainanhoitokate	0,8	1,2
Kassan riittävyys, pv	23	22
Kassastamaksut M €	114	112

6.8 Konsernitase ja tunnusluvut

KONSERNITASE 1000 € VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 117	61 194
Aineettomat hyödykkeet	496	642
Aineettomat oikeudet	75	105
Muut pitkävaikutteiset menot	419	535
Ennakkomaksut	2	2
 Aineelliset hyödykkeet	 62 717	 54 646
Maa- ja vesialueet	9 200	9 199
Rakennukset	38 903	32 661
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 988	8 215
Koneet ja kalusto	2 673	2 471
Muut aineelliset hyödykkeet	64	63
Enn.maksut ja keskeneräiset	3 889	2 037
 Sijoitukset	 5 904	 5 906
Tytäryhteisöosakkeet- ja osuudet	0	0
Kuntayhtymäosuudet	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	179	158
Muut osakkeet ja osuudet	5 710	5 733
Muut lainasaamiset	3	3
Muut saamiset	12	12
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 147	 99
 VAIHTUVAT VASTAAVAT	 12 801	 13 345
Vaihto-omaisuus	389	352
 Saamiset	 5 398	 6 233
Pitkäaikaiset saamiset	1 793	2 150
Lyhytaikaiset saamiset	3 605	4 082
 Rahoitusarvopaperit	 1 118	 1 032
 Rahat ja pankkisaamiset	 5 896	 5 729
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 82 065	 74 639

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	11 061	10 309
Peruspääoma	7 347	7 347
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	1 253	1 421
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	1 712	-115
Tilikauden yli- / alijäämä	749	1 656
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 31	 30
 POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	 0	 0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
 PAKOLLISET VARAUKSET	 487	 489
Eläkevaraukset	10	14
Muut pakolliset varaukset	477	475
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 187	 137
 VIERAS PÄÄOMA	 70 298	 63 674
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	39 253	32 988
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	542	535
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	21 921	20 693
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 583	9 459
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 <u>82 065</u>	 <u>74 639</u>

TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste %	13,5	13,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	69,7	62,7
Kertynyt ylijäämä+/alijäämä, 1000 €	2 461	1 541
Kertynyt ylijäämä+/alijäämä, € / asukas	276	172
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	61 174	53 681
Konsernin lainat, € / asukas	6 865	5 985
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	3	3
Asukasmäärä	8 911	8 969
 Oman pääoman sidottujen erien osuus, %	 10,5	 11,7

7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Karkkilan kaupunginhallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 967 392,04 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan taseen sisältäessä kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kaupungin taseessa on 1 467 291,08 euroa ylijäämää.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutuminen -kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuustoon nähden sitoviksi eriksi on käyttötalousosassa määritelty toimielimien sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ulkoinen toimintakate. Kaupunginhallituksen alaisen luottamustoimihallinnon toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon pysyvien vastaavien myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita.

Investointiosan määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia taseen päälajeittain eli aineettomat oikeudet, maa- ja vesialueet, osakkeet ja osuudet, koneet, kalusto ja kuljetusvälineet, rakennukset ja rakennelmat sekä kiinteät rakenteet ja laitteet. Myös talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet on määritelty sitoviksi. Sitovuus tarkoittaa sitä, että tavoitteista ei voida poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

1.1 Käyttötalousosan toteutuminen

Valtuusto on talousarviossa vahvistanut määrärahat ja tuloarviot sekä niiden sitovat toimintakatteet Perusturvakuntayhtymä Karviaisen ja toimielimien osalta. Nämä määrärahat ovat talousarvion ja toteuman osalta esitetty kaupunginhallituksen sekä lautakuntien toimintakertomuksissa sivuilla 43 – 63 kokonaisuudessaan ja palvelualueittain. Mukaan on otettu myös lisätietoa tuomaan vastuualuetta tarkemmat erittelyt. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perustelut suurimmille poikkeamille.

1.1.1 Keskusvaalilautakunta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	14 490	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 725	-1 200	-1 200	-1 152	48
Sisäiset kulut	-842				0
Toimintakate	-5 077	-1 200	-1 200	-1 152	48

Keskusvaalilautakunta toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan kuuluvat. Keskusvaalilautakunnan käytännön toimintaa hoidettiin kaupunginhallituksen alaisessa päätöksenteossa ja johtamisessa.

Vuonna 2016 ei ole ollut yhtäkään vaalia.

1.1.2 Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-19 333	-20 800	-20 800	-17 827	2 973
Sisäiset toimintakulut	-415	-300	-300	-151	149
Toimintakate	-19 748	-21 100	-21 100	-17 978	3 122

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet (Kuntalaki § 121). Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä. Tarkastuslautakunnan määrärahaehdotukset hyväksyy kaupunginhallitus. Käytännön toimintaa hoidetaan kaupunginhallituksen alaisessa päätöksenteossa ja johtamisessa.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2016 kahdeksan kertaa. Tilintarkastuspäiviä Karkkilan kaupungissa tehtiin varsinaisen tarkastajan ja aputarkastajan toimesta yhteensä noin 20.

1.1.3 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus johtaa valtuuston alaisuudessa Karkkilan kaupungin toimintaa.

Kaupunginhallitus sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja hallinnon toiminnan sekä niille varatut määrärahat. Kaupunginhallituksen alaisuuteen on myös budjetoitu Perusturvakuntayhtymä Karviaisen määrärahat.

Talouden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	775 180	707 000	715 600	740 040	24 440
Sisäiset toimintatuotot	1 548 296	1 274 217	1 274 217	1 251 318	-22 899
Toimintakulut	-33 725 789	-34 224 096	-34 232 696	-33 070 827	1 161 869
Sisäiset toimintakulut	-197 183	-184 379	-184 379	-187 476	-3 097
Toimintakate	-31 599 497	-32 427 258	-32 427 258	-31 266 944	1 160 314

Toimintatuottojen määrä on kertynyt lähestulkoon odotetun mukaisesti.

Toimintakulut yhteensä ovat alittuneet talousarvioon varatusta noin 1 162 000 €. Suurin selittävä tekijä on sairaanhoitopiiri HUS:n palautukset vuosilta 2015 ja 2016.

Henkilöstö

Vuoden 2016 kaupunginhallituksen alaisuudessa on tapahtunut seuraavia henkilövaihdoksia: uusi kaupunginjohtaja aloitti maaliskuussa, hallintopäällikkö toukokuussa, talousjohtaja syyskuussa, työllisyyskoordinaattori elokuussa ja asianhallintasihteeri lokakuussa. Ennen uuden kaupunginjohtajan astumista virkaan

tehtävää hoidettiin väliaikaisjärjestelyin. Lisäksi toimialalla tehtiin organisaatiouudistuksia ja mm. henkilöstöasiantuntijasta tehtiin henkilöstöpäällikkö.

Joidenkin sisäisten henkilösiirtojen suunnittelu käynnistettiin loppuvuodesta ja helmikuussa 2017 asiakaspalvelusihteeri siirtyi teknisen toimen alle. Siirtojen yhteydessä jätettiin täyttämättä yksi taloussihteerin paikka.

Muilta osin henkilökunta pysyi samana.

Toiminnan toteutuminen

Päätöksenteko ja johtaminen

Päätöksenteko ja johtaminen					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	607 397	480 000	500 000	455 505	-44 495
Sisäiset toimintatuotot		0			
Toimintakulut	-31 745 287	-31 671 959	-31 672 059	-30 541 053	1 131 006
Sisäiset toimintakulut	-62 947	-43 796	-43 796	-42 878	918
Toimintakate	-31 200 837	-31 235 755	-31 215 855	-30 128 426	1 087 429

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii toimialoista erillinen Päätöksenteko ja johtaminen. Perustehtävänä on toimia kaupunginjohtajan johdolla kaupunkijohtamisen konserniohjaus-, kehittämis- ja edunvalvonta-tehtävissä sekä kuntademokratian hoidossa. Tarkoituksena on tukea kaupungin strategista ja operatiivista johtamista, tukea demokraattista päätöksentekoa, luoda edellytyksiä toimialojen toiminnalle sekä seurata toimialojen toimintaa. Lisäksi kaupungin elinvoimaisuuden edistämisestä huolehtiminen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen seuranta kuuluvat Päätöksenteko ja johtamiseen.

Toimintatuotot ovat jääneet budjetoidusta 44 495 €. Pienempi tuottojen määrä johtuu mm perustoimeentulotuen vähäisemmästä tilitetystä määrästä, joka oli noin 90 000 € budjetoitua pienempi. Vastaavasti toimintatuotot sisältävät pysyvien vastaavien myyntituottoa 45 000 €, joka muodostuu As Oy Sorvirinteen yhden asunnon myynnistä.

Toimintamenojen alitus johtuu suurimmaksi osaksi perusturvakuntayhtymä Karviaiselta saadusta 1 038 708,67€ suuruisesta palautuksesta, johon sisältyy HUS:n palautuksia vuosilta 2015 ja 2016.

Vuoden aikana valtuusto siirsi erikoisairaanhoidon määrärahoja 100 000 € Karviaisen muihin määrärahoihin. Ilman tätä palautus olisi kokonaisuudessaan ollut 1 117 025 euroa.

Muiden toimintakulujen osalta palkkamenoja on jäänyt toteutumatta yhteensä 63 732 €. Tämä johtui henkilövaihdoksista

Hallinnon palvelualue

Hallinnon palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	167 783	227 000	215 600	284 536	68 936
Sisäiset toimintatuotot	1 548 296	1 274 217	1 274 217	1 251 318	-22 899
Toimintakulut	-1 980 502	-2 552 137	-2 560 637	-2 529 774	30 863
Sisäiset toimintakulut	-134 237	-140 583	-140 583	-144 598	-4 015
Toimintakate	-398 660	-1 191 503	-1 211 403	-1 138 518	72 885

Hallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa keskitetysti talous-, henkilöstö- ja hallintopalvelut ja antaa niihin liittyvää asiantuntijapalvelua kaupungin eri toimialoille. Työllisyydenhoidon koordinoiti on osa hallinnon palvelualueetta.

Toimintatuottojen ylitys muodostuu suurimmaksi osaksi muiden tukien ja avustusten määrästä 53 000 €. Avustusta on saatu elinkeinotoimissa noin 37 000 € enemmän joukkoliikennemaksujen tilityksistä johtuen ja henkilöstötoimissa työterveyshuollon korvauksia noin 13 000 € enemmän kuin budjetoitu.

Toimintakulujen osalta alitusta on yhteensä 30 863 €. Palvelujen ostot ovat alittuneet noin 20 000 € painatusten ja ilmoitusten osalta. Lisäksi joukkoliikenneavustuksia on maksettu vuonna 2016 noin 36 000 € vähemmän kun taas työllisyyden sakkomaksuja on maksettu noin 20 000 € budjetoitua enemmän. Muiden toimintakulujen osalta mm. perintäkuluja on maksettu budjetoitua vähemmän noin 6 000 €.

Valtuuston nähdn sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	- Lainamäärän kääntäminen laskuun viimeistään vuonna 2017 - Kumulatiivisen ylijäämän kerryttäminen
Talousarviovuoden tavoite	Rahoitustoiminnan periaatteiden luominen ja käyttöönotto
Toteutuma	Periaatteiden on tarkoitus ohjeistaa sisäisen valvonnan ohjetta tarkemmin kaupungin rahoitusta ja tukea rahoitukseen liittyvää riskienhallintaa. Valmiit rahoitustoiminnan periaatteet tuovat ohjenuoran jokaiseen lainanottopäätökseen. Ohjeiden laadinnan yhteydessä on pohdittu keinoja, joilla kokonaislainamäärä aiotaan kääntää laskuun. Periaatteet sisältävät tunnuslukuihin pohjautuvia kriteereitä, kuten esimerkiksi vaihteluväli lainasalkun suojausasteelle, vuosikatteen prosentuaalinen rahoitusosuus investoinneista. Periaatteet on hyväksytty hallituksessa 19.12.2016. Samalla hyväksyttiin vuoden 2017 lainanotto-suunnitelma. Valtuustossa periaatteet tullaan hyväksyttämään 27.2.2017. Vuosikatteen prosentuaalinen rahoitusosuus investoinneista tullaan määrittämään investointiohjelmassa vuoden 2017 aikana.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Arviointikriteeri/mittari	Kaupunkiin on luotu rahoitustoiminnan periaatteet ja ne on otettu käyttöön. Taseessa ei kattamatonta alijäämää.
Vastuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu-, johtamis- ja toimintakulttuuri
Talousarviovuoden tavoite	Palveluiden, prosessien ja toimintatapojen kehittäminen asiakaslähtöisesti
Toteutuma	Kaupungin henkilökunnalle on järjestetty 15.4. koulutustilaisuus asiakaslähtöiseen palveluiden kehittämiseen. Toukokuussa on käyty lävitse kaupungin ostolaskutusprosessi ja syksyllä rakennuslupaprosessi. Tavoitteena on kehittää kaupungin palvelutuotanto asiakaslähtöisemmäksi ja erottua positiivisesti jatkossa muista vastaavista kunnista asiakaslähtöisemmällä palvelutuotannolla. Asiakaslähtöisen kehittä-

	misen lisäksi karsitaan prosesseista turhia vaiheita ja tehostetaan työntekijöiden ajankäyttöä. Kaikkia prosessien tai ydinprosessien kuvaamista ei voida tehdä vuoden aikana, vaan tarkoitus on että ajatellutavasta tulisi jatkuva osa organisaation kehittämistä.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutui osin. Vuoden 2016 aikana kuvattu ostolaskukiertoprosessi ja teknisen lupa-asioiden hakemisen asiakaspalveluprosessit.
Arviointikriteeri/mittari	Kaupungin ydinprosessit on kuvattu.
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja työkykyinen henkilöstö
Talousarviovuoden tavoite	Esimiesten johtamisvalmiuksien parantaminen ja henkilöstöprosessien kehittäminen
Toteutuma	Henkilöstöstrategia, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat on hyväksytty. Henkilöstön etätyösopimus on neuvoteltu paikallisesti. Esimieskäsikirja on valmis ja rekrytointiprosessi on kuvattu käsikirjaan. Sisäiset esimiesvalmennukset ovat toteutuneet suunnitellusti.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutui
Arviointikriteeri/mittari	Henkilöstöstrategia on hyväksytty. Esimieskäsikirja on tehty ja jalkautettu. Henkilöstön etätyön periaatteet ovat hyväksytty ja rekrytointiprosessia on kuvattu.
Vastuuhenkilö	Talousjohtaja

Päämäärä	Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Matkailutoimialan merkityksen kasvattaminen
Talousarviovuoden tavoite	Matkailustrategian luominen Karkkilan kaupungille ja toteuttamisen aloittaminen
Toteutuma	Matkailustrategialla tuetaan ja kehitetään matkailuelinkeinon edellytyksiä Karkkilan kaupungissa. Strategian toimenpiteiden toteuttamista tukee myös viime vuodesta alkanut kaupungin markkinointiviestintä. Toimenpiteen valmistelusta vastaa työryhmä, jota elinkeinotoimi ja kaupunginjohtaja johtaa. Strategian toimenpiteiden pitkänaikavälin tavoitteena on: • Matkailuyritysten lukumäärän kasvattaminen • Matkailuklusterin kokoaminen, yhteismarkkinointitoimenpiteet • Karkkilan alueen matkailukohteiden lisääntyminen • Matkailuelinkeinojen liikevaihdon lisääntyminen • Matkailumajoitusyrittäjien lisääntyminen • Majoituspaikkojen lisääntyminen Matkailustrategia on hyväksytty valtuustossa.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutui
Arviointikriteeri/mittari	Uusi strategia on laadittu. Toimenpiteitä matkailun lisäämiseksi on käynnistetty.

Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat
Päämäärä	Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Karkkilan vahvistaminen lähipalvelualueena ja elinvoimaisena yritys-alueena.
Talousarviovuoden tavoite	Elinkeino-ohjelman uudistaminen
Toteutuma	Päivitetty elinkeino-ohjelma on hyväksytty valtuustossa. Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön toteutumista tukevat myös markkinointi- viestinnän toimenpiteet. Vuonna 2017 uudistetaan koko kaupungin strategia uuden kuntalain vaatimusten mukaisesti uuden valtuustokauden alkaessa.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutui
Arviointikriteeri/mittari	Elinkeino-ohjelma on hyväksytty ja toimenpiteet käynnistetty.
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu-, johtamis- ja toimintakulttuuri
Talousarviovuoden tavoite	Luottamushenkilöorganisaation ja kaupunkilaisten muun edustuksellisen vaikuttamisjärjestelmän kehittäminen
Toteutuma	Luottamushenkilöorganisaation valmistelutyötä tehtiin johtoryhmän johdolla hallintopäällikkö ”projektivastaavana” ja ohjausryhmänä johtoryhmässä tehtävälle valmistelutyölle toimi kaupunginhallitus. Asiaa käsiteltiin syksyn talousseminaarissa ja siitä järjestettiin erillinen keskustelutilaisuus luottamushenkilöille. Heille tehtiin myös kysely vaihtoehtoista ja valtuuston koosta.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutui
Arviointikriteeri/mittari	Luottamushenkilöorganisaation ja vaikuttamisjärjestelmän arviointi ja tarvittavat toimenpiteet on tehty.
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAINEN JA ERIKOISSAIRAANHOITO

Perusturvakuntayhtymä Karviainen tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen Karkkilan kaupungille ja Vihdin kunnalle. Erikoissairaanhoidon palvelutoiminta on ollut Karviaisen vastuulla 1.1.2013 alkaen.

Talouden toteutuminen

Perusturvakuntayhtymä Karviainen					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	460 055	480 000	500 000	410 193	-89 807
Toimintakulut	-18 926 858	-18 774 895	-18 774 895	-18 767 326	7 569
Toimintakate	-18 466 803	-18 294 895	-18 274 895	-18 357 133	-82 238

Erikoissairaanhoido					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot					0
Toimintakulut	-11 494 086	-12 076 654	-12 076 654	-11 036 112	1 040 542

Toimintakate	-11 494 086	-12 076 654	-12 076 654	-11 036 112	1 040 542
--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------

1.1.4 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävänä on huolehtia koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä.

Talouden toteutuminen

KASVATUS- JA OPETULAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	992 667	1 055 750	1 055 750	961 540	-94 210
Toimintakulut	-10 031 436	-10 107 640	-10 185 640	-10 271 680	-86 040
Sisäiset toimintakulut	-4 275 578	-4 649 825	-4 649 825	-4 679 200	-29 375
Toimintakate	-13 314 347	-13 701 715	-13 779 715	-13 989 340	-209 625

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen toiminnan ulkoiset toimintatuotot ovat toteutuneet arvioitua pienempinä ja toimintakulut arvioitua suurempina. Sisäisten toimintakulujen ylitys johtuu lähinnä esiopetuksen vuokrista.

Lautakunta ei halunnut rajoittaa lain mahdollistamaa subjektiivista päivähoito-oikeutta eikä kasvattaa ryhmäkokoja.

Henkilöstö

Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt eläköitymisen johdosta, kaupungin ei ole tarvinnut lisätä päivähoitopaikkoja, vaan tarvittava lisäys on saatu tarjoamalla perheelle palveluseteli yksityiseen päiväkotiin joko Karkkilaan tai toiselle paikkakunnalle. Varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstövaihdoksia on tullut lähinnä määräaikaisten tehtävien ja virkojen täyttämällä kelpoisilla henkilöillä sekä paikkakunnalta muuton tai eläkkeelle siirtymisen myötä.

Opetuksen palvelualueella henkilöstövaihdoksia on tullut lähinnä määräaikaisten tehtävien ja virkojen täyttämällä kelpoisilla henkilöillä sekä paikkakunnalta muuton tai eläkkeelle siirtymisen myötä. Haukkamäen ja Tuorilan kouluille saatiin uusi rehtori.

Toiminnan toteutuminen

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	548 244	640 000	640 000	444 544	-195 456
Toimintakulut	-3 886 753	-3 962 292	-3 962 292	-3 820 681	141 611
Sisäiset toimintakulut	-1 017 898	-732 029	-732 029	-771 853	-39 824
Toimintakate	-4 356 407	-4 054 321	-4 054 321	-4 147 990	-93 669

Päivähoidossa olevien lasten määrässä ei ole tapahtunut olennaista muutosta. Hoitoaikaperusteiseen lastenkutukseen siirtymisellä ei ollut merkittävää vaikutusta loppuvuoden lapsi- tai henkilöstömäärään. Karkki-

lassa on päivähoidossa lapsia, joiden avustajan palkan maksaa lapsen kotikunta. Lasten kotihoidontuen käyttö on ollut arvioitua pienempää.

Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt eläköitymisien johdosta, kaupungin ei ole tarvinnut lisätä päivähoitopaikkoja, vaan tarvittava lisäys on saatu tarjoamalla perheelle palveluseteli yksityiseen päiväkotiin joko Karkkilaan tai toiselle paikkakunnalle.

Keväällä toteutetun henkilöstökyselyn mukaan varhaiskasvatuksen väellä on innostunut ote työhön ja sen kehittämiseen huolimatta työn kuormittavuudesta. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman teon aloittaminen on lisännyt henkilöstön työmäärää syksystä alkaen, työ jatkuu kevään 2017 ajan ja valmis varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017.

Syksyllä 2016 käyttöön otetun uuden esiopetussuunnitelman jalkauttaminen on edellyttänyt henkilöstöltä uudenlaisten opettamistapojen omaksumista. Käyttöönottoon on vaikuttanut myös kovasti työllistänyt arvioinnin kehittämistyö.

Varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstövaihdoksia on tullut lähinnä määräaikaisten tehtävien ja virkojen täyttämällä kelpoisilla henkilöillä sekä paikkakunnalta muuton tai eläkkeelle siirtymisen myötä.

Opetuksen palvelualue

Opetuksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	444 423	415 750	415 750	516 976	101 226
Toimintakulut	-6 059 683	-6 061 997	-6 139 997	-6 336 779	-196 782
Sisäiset toimintakulut	-3 244 930	-3 306 664	-3 306 664	-3 313 189	-6 525
Toimintakate	-8 860 190	-8 952 911	-9 030 911	-9 132 992	-102 081

Opetuksen palvelualueen toimintatuotot ylittyivät arvioidusta 101 226 €, mikä auttaa henkilöstökulujen ylitykseen. Opetuksen palvelualueen toimintakate jää -102 081 euroon. Palvelualue on järjestänyt jokaiselle Karkkilassa asuvalle perusopetusikäiselle lakisääteiset perusopetuksen palvelut sekä lukioon valituille opiskelijoille lukio-opetuksen palvelut tarvittavine tukitoimineen.

Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016 ja sen myötä uusia oppimis-, opettamis- ja toimintatapoja. Käyttöönottoon on vaikuttanut myös kovasti työllistänyt arvioinnin kehittämistyö. Opetusryhmien muodostamisessa ja opetuksen suunnittelussa on pyritty huomioimaan oppilaiden erityistarpeet, jotta opetus voidaan järjestää turvallisesti ja opetussuunnitelman sekä perusopetusta koskevien säädösten asettamat tavoitteet saavutetaan. Resurssitarpeen täsmällinen ennakoiminen ei ole ollut mahdollista. Oppilaan oikeuteen saada tarvittavat tukipalvelut viipymättä ei ole pääsääntöisesti toteutunut, koska kuraattoripalvelut ovat olleet riittämättömät Karkkilan opiskelijamäärälle.

Opetuksen palvelualueella henkilöstövaihdoksia on tullut lähinnä määräaikaisten tehtävien ja virkojen täyttämällä kelpoisilla henkilöillä sekä paikkakunnalta muuton tai eläkkeelle siirtymisen myötä. Haukkamäen ja Tuorilan kouluille saatiin uusi rehtori.

Hankerahoituksilla on kyetty tukemaan ja kehittämään toimintaa. ICT-toimintaympäristöjen kehittämisen saatiin valtionavustusta ja hankkeelle laadittiin toimintasuunnitelma ja Tutor-opettajien koulutus on aloitettu.

Nyhkälän koulun peruskorjaus- ja laajennusrakentaminen saatiin alkusyksystä päätökseen. Sillä on tavoiteltu kouluverkon ja eri toimijoiden tilojen yhteiskäytön tehostamista sekä laadun lisäämistä. Sekä Kaupungin-talon Veturi-koulun että Ahmoon koulun oppilaat ja opettajat aloittivat syksyllä uudessa koulussa. Tehdyn kyselyn mukaan sopeutuminen ja tyytyväisyys on ollut odotettua parempaa.

Yhteiskoulun sisäilmaremontit jatkuivat pääosin kesän aikana ja uudet peruskorjatut tilat saatiin koulun käyttöön ajallaan. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden S2-ryhmä aloitti toimintansa.

Lukion 1. luokalle saatiin 7 uutta opiskelijaa Nummi-Pusulan alueelta ja sähköisen ylioppilaskirjoitusten toteuttamiseen tehdyt ratkaisut ovat olleet toimivia.

Valtuuston nähteen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Resurssien tehokas käyttö, asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu- ja toiminta-kulttuuri
Talousarviovuoden tavoite	Kaupungin koulujen tilojen käyttöasteen nostaminen eri käyttäjätahojen yhteiskäytön osalta
Toteutuma	Eri käyttäjätahot ovat osallistuneet yhteiskäytön suunnitteluun. Tilojen liit-tämisen sähköiseen tilanvarusjärjestelmään meneillään
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu osittain
Arviointikriteeri/mittari	Tilojen mahdollisimman monipuolinen, tarkoituksenmukainen käyttö syksyllä 2016. Tilojen yhteiskäytön suunnitelma ja käyttökoulutus sekä varausohjei-den teko kesken.
Vastuuhenkilö	sivistysjohtaja, tekninen johtaja, kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen palve-lupäällikkö

Päämäärä	Aktiivisesti osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelutuotannon toimintaa ohjataan yhteisellä hyvinvointisuunnitelmalla (hyvinvointikertomus). Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen ennaltaehkäisee syrjäytymistä. Asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu-, johtamis- ja toimintakulttuuri. Uusia yhteistyömuotoja kehitetään.
Talousarviovuoden tavoite	Sähköisen hyvinvointikertomuksen laatiminen ja käyttöönotto. Kuntalaisten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen.
Toteutuma	Yhteistyötä tehty sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen/ Karviaisen kanssa. Hyvinvointikertomuksen valmistumisen aikataulutusta tehty. Sivistys-toimen osuus on valmis.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Sähköinen hyvinvointikertomus on otettu työkaluna käyttöön. Hyvä yhteistyö sosiaali- ja terveys- sekä sivistyspalvelutuotannon kesken. Yhteistyöhankkeet kaupungin ja asukkaiden välillä.
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Aktiivisesti osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Kuntalaisten aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen
Talousarviovuoden tavoite	Eri sidosryhmien osallistaminen esi- ja perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman valmistumisprosessiin
Toteutuma	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmat ovat valmiit. Oppilaita ja heidän huoltajiaan on osallistunut yhteistyöhön
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Kuntakohtainen esi- ja perusopetussuunnitelma käytössä 1.8.2016

Vastuuhenkilö	sivistysjohtaja
---------------	-----------------

Päämäärä	Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Karkkilan vetovoimaisuuden lisääminen. Asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu- ja toimintakulttuurin kehittäminen.
Talousarviovuoden tavoite	Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen yhteistyön lisääminen
Toteutuma	Ammatillisia koulutusjaksoja ei ole alkanut
Toteutuu/ei toteudu	Ei toteudu
Arviointikriteeri/mittari	Ammatillisten koulutusjaksojen toteutuminen Karkkilassa. Tiiviimpi yhteistoiminta sisäisesti sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.
Vastuuhenkilö	sivistysjohtaja

Päämäärä	Kilpailukykyisen elinkeinoympäristön Karkkila
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Karkkilan vetovoimaisuuden lisääminen. Asukas- ja asiakaslähtöisen palvelukulttuurin kehittäminen.
Talousarviovuoden tavoite	Lukiokoulutuksen laadullinen kehittäminen, hyväksi luettavien opintojaksojen selvittäminen ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleville sekä kaksoistutkintoa suorittaville
Toteutuma	Toteutuu osittain
Toteutuu/ei toteudu	Lukuverkoston lukioden yhteistyö on ollut tiivistä. kaksoistutkintoa suorittavia/ opintojen hyväksi lukemista ei ole
Arviointikriteeri/mittari	Yhteistyötä lukuverkoston lukioden kanssa jatketaan, hyväksi luettavien opintojen/ kurssien suunnitelma
Vastuuhenkilö	sivistysjohtaja, lukion rehtori

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Resurssien tehokas käyttö ja palvelutuotannon priorisointi.
Talousarviovuoden tavoite	Kustannuksiltaan ja laadultaan kilpailukykyisen varhaiskasvatuksen kehittäminen. Laaditaan varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelma.
Toteutuma	Pedagogiset cafe'et on aloitettu. Toteutettu sekä henkilöstö- että asiakastytyväisyyskyselyt. Palveluverkon toiminnallisen kehittäminen aloitettu ja jatkuu syksyllä. Tehty suunnitelma syksyn kehittämistyötä varten.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu osittain
Arviointikriteeri/mittari	Palveluverkkosuunnitelma on valmis.
Vastuuhenkilö	varhaiskasvatuksen palvelualueen palvelupäällikkö

1.1.5 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävä on järjestää ja tukea kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluita sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluita. Kaikilla palvelualueen palveluilla on erittäin merkittävä rooli kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Talouden toteutuminen

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	456 336	356 000	356 000	446 533	90 533
Sisäiset toimintatuotot	17 303	2 500	2 500	11 927	9 427
Toimintakulut	-1 571 631	-1 667 177	-1 667 177	-1 683 978	-16 801
Sisäiset toimintakulut	-902 923	-802 984	-802 984	-822 335	-19 351
Toimintakate	-2 000 914	-2 111 661	-2 111 661	-2 047 853	63 808

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat työväenopisto, kirjasto, museot, kulttuuritoimi, nuorisotoiminta, vapaa-aika- ja liikuntapalvelut sekä Ruukinpaja.

Painopiste palvelualueella vuonna 2016 oli yhteistyön lisäämisessä ja tiimityöskentelyn käynnistämässä palvelupäällikön johdolla. Tavoitteena oli kokoontua vähintään 6 kertaa vuoden aikana palvelualueella, johon kuuluvat työväenopiston rehtori, museonjohtaja ja liikunta- ja nuorisosihteeri sekä kirjastonjohtaja. Tavoitteena oli valmistella yhteishanke, johon haetaan ulkopuolista rahoitusta. Turun kaupungin elämyspolkutoteutuksen kaltaiseen hankkeeseen on haettu rahaa opetusministeriöstä ja opetushallituksesta. Lisäksi tiimi teki selvitystä palvelualueella olevien resurssien yhteiskäytöstä ja yhteistyön lisäämisestä toiminnan tasolla.

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja käytetään vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuvat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrista. Osa perustoiminnankin rahoituksesta saadaan erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut avustukset sekä valtionosuudet kattavat ison osan palvelualueen toiminnoista.

Sisäisissä toimintakuluissa liikuntatoimen vuokrien osuus on kasvanut lisääntyneistä liikuntatiloista Nyhkälän koululla.

Henkilöstö

Kirjastoon palkattiin maaliskuun lopussa erikoiskirjastovirkailija tekemään lasten- ja nuortenkirjastotyötä. Kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkauksia pidettiin 176 alakouluikäiselle koululaiselle.

Kirjaston omatoimiaukioloa on kehitetty vuoden 2016 aikana ja aukioloja tullaan laajentamaan vuonna 2017 investointimäärärahoihin.

Karkkila liikkeelle hankkeelle palkattiin liikunnanohjaaja toteuttamaan hankesuunnitelman mukaista toimintaa.

Ruukinpajan työsuunnittelija eläköityi lokakuussa ja joulukuun alussa palkattiin pajalle työnohjaaja, jonka tehtäviin kuuluvat ruukinpajan työtehtävien ohjaus nuorille sekä museoalueen talonmiehen tehtävät ja niiden ohjaus nuorille.

Heinäkuussa palkattiin kaksi etsivää nuorisotyöntekijää, joiden tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä tuen ja avun piiriin.

Toimintaympäristö

Palvelualueen sisäistä yhteistyötä on lisätty merkittävästi. Henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat olleet keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuottajina ja ovat kaupungin imagon rakentajia. Jotta palvelutuotannossa onnistutaan, tarvitaan osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Henkilöstö on käynyt koulutuksissa ja kehityskeskusteluissa on nostettu esiin tarpeita, joihin on puututtu tehtäväjärjestelyin ja työajanhallinnan keinoin.

Toiminnan toteutuminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	437 116	356 000	356 000	446 533	90 533
Sisäiset toimintatuotot	17 303	2 500	2 500	11 927	9 427
Toimintakulut	-1 539 486	-1 617 777	-1 623 632	-1 639 588	-15 956
Sisäiset toimintakulut	-894 651	-647 738	-647 738	-674 250	-26 512
Toimintakate	-1 979 717	-1 907 015	-1 912 870	-1 855 378	57 492

Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävä on järjestää ja tukea kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluita sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluita.

Kirjastopalvelut

Kirjasto on kunnallinen sivistyksellinen peruspalvelu, joka tukee kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto tuottaa alueensa asukkaille laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua sekä tarjoaa alueen asukkaille tilat, laitteet ja palvelut sekä vapaan pääsyn tietoverkkoon, joita hyödyntäen kansalainen voi toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana. Lisäksi kirjastolla on merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat maksuttomia ja joka on avoinna läpi vuoden. Kirjaston aineistotarjonta on monipuolista ja ajantasaista ja tapahtumatoiminta vilkasta.

Karkkilan kirjasto toimii osana kansallista kirjasto- ja tietopalveluverkkoa ja kiinteässä yhteistyössä mm. muiden Lukki-kirjastojen, Karkkilan kaupungin sisäisten toimijoiden ja Karkkilan kaupungin eri yhdistysten kanssa.

Uudistettu kirjastolaki tuli voimaan 1.1.2017.

Karkkilan kirjasto on yhdessä muiden Lukki-kirjastojen kanssa suunnitellut ja toteuttanut yhteistä verkko-palvelua (lukki.finna.fi) Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen turvin.

Henkilöstön riittävyyttä suhteessa asiakkaiden tarpeisiin arvioidaan jatkuvasti. Erikoiskirjastovirkailija aloitti työt maaliskuussa. Karkkilan kirjaston on näin päässyt lähemmäs valtakunnallisten laatusuosituksen määritelmää tasoa 0,8-1 htv / 1000 asukasta. Nyt luku on Karkkilan kirjastossa 0,55 (vuonna 2015 0,44).

Vuonna 2016 lainamäärä pieneni 19 700 lainalla ja lainaajien määrä 140 henkilön verran. Tapahtumien määrä lisääntyi 54:stä 58:aan, mutta tapahtumien osallistujamäärä pieneni 1110:sta 606:een. Fyysiset käynnit kirjastossa vähenivät 4648:lla (2015 > 60 555, 2016 > 55 907).

Lainaajien ja lainojen määrän vaikuttavia mahdollisia tekijöitä: kaupungin väkiluku on vuoden 2016 aikana jonkin verran laskenut, Veturin koulu ja Tanssiopisto Vinha muuttivat kirjaston vierestä Nyhkälän kouluun, joitain laina-aikoja on pidennetty.

Työväenopisto

Karkkilassa toimii vapaan sivistystyön periaatteiden mukainen työväenopisto, joka on kaikille avoin oppilaitos. Se vaikuttaa myönteisesti toimintaympäristöönsä elinikäisen oppimisen perusteiden mukaan. Opiston tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Työväenopiston palvelut ovat laadukkaita, edullisia sekä helposti saatavilla, ja ne pyritään toteuttamaan asukkaiden toiveiden mukaan. Palveluiden tulevaisuuden turvaamiseksi haetaan kestävä yhteistyötä.

Vuoden 2016 aikana työväenopisto järjesti 5885 oppituntia kaikkiaan 260 kurssilla. Osallistujia koko vuoden aikana opiston toiminnassa oli 3227 (erillisiä henkilöitä 1537), joista miehiä oli 800 (406) ja naisia 2427 (1131).

Vuoden 2016 ajan työväenopistossa oli opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama laatu- ja kehittämishanke, jonka myötä selvitettiin opiston toiminnan rakennetta ja verkostoja. Hankkeen myötä sekä yhteistyö kaupungin eri yksiköiden että kaupungin muiden toimijoiden kanssa tiivistyi. Hanke sai jatkoa vuodelle 2017.

Museopalvelut

Karkkilan ruukkimuseo tallensi ja luetteloi valimoteollisuuteen ja Karkkilan historiaan liittyviä esine- ja valokuvakokoelmia. Lisäksi museossa tehtiin kokoelmiin liittyvää tutkimustyötä. Ruukkimuseon kohteiden perusnäyttelyissä, Suomen Valimomuseossa, Högforsin masuunissa ja Karkkila-Högforsin työläismuseossa, esiteltiin ruukkilaisten elämää sulan metallin äärellä ja kotoisissa askareissa 1800- ja 1900-luvuilla.

Vuonna 2016 Ruukkimuseon kohteissa järjestettiin Karkkilan Rautapäivien, Pruukkipäivän sekä Historian yön tapahtumia sekä Karkkilaan historiaan liittyviä luentoja ja opastettuja kävelyretkiä. Museon henkilökunta piti raudanvalmistuksen historiaa käsitteleviä luentoja myös Karkkilan ulkopuolella. Museon tiloissa järjestettiin myös teatteriesityksiä ja konsertteja.

Galleria Bremerissä järjestettiin kaikkiaan 10 vaihtuvaa näyttelyä, joista neljä järjestettiin yhteistyönä muiden tahojen kanssa. Museon omana tuotantona järjestettiin neljä valokuvanäyttelyä. Vuoden 2016 aikana julkaistiin Fagerkullan museoaluetta esittelevä Seinätön museo -mobiilisovellus, jonka toteutusta varten saatiin innovatiivista hankerahoitusta Museovirastolta. Mobiilisovellusta täydennettiin Suomen Valimomuseon perusnäyttelyä esittelevällä osuudella.

Karkkilan ruukkimuseo oli vuonna 2016 mukana Museoviraston johtamassa tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä. Karkkilan ruukkimuseo teki myös kokoelmapolitiikkaan liittyvää yhteistyötä Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon alueeseen kuuluvien ammatillisesti hoidettujen museoiden kanssa. Maakuntamuseon kanssa valmisteltiin myös Länsi-Uudenmaan museoiden yhteistä Stop! Kohtaa menneisyytesi -hanketta, joka liittyy Suomi 100 -juhlavuode-

teen 2017. Hanketta varten saatiin rahoitusta Museovirastolta ja Uudenmaan liitolta. Museo julkaisi hankkeeseen liittyvän kirjan yhteistyössä maakunnan muiden ammattimuseoiden kanssa.

Karkkilan ruukkimuseon kohteissa vieraili vuonna 2016 yhteensä 5561 kävijää. Näiden lisäksi museon tiloissa ja museoalueella järjestetyissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa kävi yli 3000 kävijää. Museon kokoelmissa on noin 11 000 esinettä ja yli 34 000 valokuvaa.

Kulttuuripalvelut

Karkkilan kaupunki tuki kannatusyhdistysten ylläpitämiä taidekouluja, joita ovat Karkkilan kuvataidekoulu, Karkkilan musiikkikoulu ja Luoteis-Uusimaan tanssiopisto Vinha. Taidekoulut antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille. Karkkilan kuvataidekoulu toimi osan vuodesta 2016 väistötiloissa Nyhkälän koulun remontin aikana. Karkkilan kaupunki järjesti yhteistyössä Karkkilan seurakunnan ja kanssa itsenäisyyspäivän juhlan 6.12.2016. Kulttuuritoimi tuki myös taidekouluja sekä Kino Iglua tapahtumien järjestelyissä Karkkilasalissa.

Liikuntapalvelut

Karkkilan liikuntapalveluiden pääpaino on terveysliikuntaan painottuva liikuttaminen. Kaupunki järjestää eri-ikäisille ihmisille liikunnallista toimintaa erilaisista liikuntaryhmistä liikuntatapahtumiin. Liikuntapalvelut tekevät aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa mm. järjestämällä erilaisia tapahtumia sekä kulemalla heitä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin liittyvissä asioissa. Kohdeavustuksia myönnettiin vuonna 2016 7:lle liikunta järjestölle 11 eri kohteeseen.

Vesiliikunta toimintaa on monipuolistettua tekemällä yhteistyötä Rajamäen uimahallin kanssa sekä vuokraamalla Harjukadun palvelutalon allastilaa. Eläkeläisille järjestettiin vesivoimistelua Rajamäen uimahallilla neljätoista kertaa keväällä ja syksyllä, ja ryhmän vakio osallistujamäärä oli 31, eli yhteensä 420 osallistujaa. Harjukadun palvelutalolla järjestettiin vesijumppaa kymmenen kertaa, jossa jumppaajia kävi yhteensä 232. Lisäksi Rajamäen uimahallille on järjestetty maksuton bussikuljetus perjantai iltaisin keväällä seitsemän kertaa ja syksyllä kymmenen kertaa. Kuljetusta käytettiin yhteensä 417 kertaa.

Uinninopetusta järjestettiin kaikille 1-luokille Vihdin uimahallissa kolme kertaa. Rantauimakouluja järjestettiin Pyhäjärven, Saarlammen ja Parsilanjärven uimarannoilla ja uimakouluihin osallistui 83 lasta.

Vuonna 2016 liikuntapalvelut sai hankerahoituksen Karkkila liikkeelle hankkeelle, jonka tarkoitus on ollut saada lisättyä karkkilalaisten liikkumista ja parantaa Karkkilan henkilöstön liikuntatottumuksia. Hankkeen kohderyhmänä olivat Karkkilan kaupungin henkilöstö, perheet, sekä syrjäytymisvaarassa olevat nuoret, aikuiset ja ikäihmiset. Hankkeen liikuntaryhmissä kävi kesä-joulukuun aikana 1869 liikkujaa, erilasiin tapahtumiin osallistui 1211 kävijää sekä kaupungin henkilöstön liikuntahaasteeseen lähti mukaan 96 työntekijää.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden toiminta kohdentuu 9-17 -vuotiaille lapsille ja nuorille koulupäivien jälkeen, sekä koulujen loma-aikoina. Nuorisopalveluiden toiminta on matalan kynnyksen toimintaa, johon lasten ja nuorten on helppo osallistua. Kohdeavustuksia myönnettiin vuonna 2016 3:lle nuoriso järjestölle 4 eri kohteeseen.

9-12 -vuotiaiden iltapäivätoimintaa on osallistunut noin 24 lasta/viikko ja toimintaa on järjestetty kaksi kertaa viikossa nuorisotila Kitassa. Nuorten 13-17 -vuotiaiden avointeniltoihin on osallistunut noin 90 nuorta/ viikko ja toimintaa on järjestetty kolmena iltana viikossa. Lisäksi nuorille on järjestetty kuntosalikerho ja peli kerho. Koulujen loma-ajantoimintana on järjestetty lastenleirejä hiihto- ja syyslomaviikoilla sekä kesäkuussa. Leireihin osallistui yhteensä 44 lasta.

Nuorten vaikuttajaryhmä on kokoontunut vuoden 2016 aikana yhteensä viisi kertaa. Ryhmä toteutti vuoden lopussa kyselyn: Minkälaista on olla nuori Karkkilassa. Vuoden lopussa oli tarkoitus järjestää vaalit, mutta ehdokkaiden vähyyden takia vaaleja ei pidetty. Mukaan uudelle kaudelle pääsivät kaikki halukkaat nuoret.

Etsivän nuorisotyön asiakkaina on vuoden 2016 aikana ollut yhteensä 86 nuorta. Etsivää nuorisotyötä tehdään kahden etsivän nuorisotyöntekijän voimin. Kouluyhteistyötä on vahvistettu niin yhteiskoulun, lukion kuin lähialueen toisen asteen oppilaitosten kanssa. Kino iglun elokuvatoiminta on saatu pysyväksi toimintamuodoksi ja nuoret ovat sitoutuneet toimintaan mukaan. Etsivänuorisotyö pitää maanantaisin K-18 iltaa nuorisotila Kitassa ja paikalla on keskimäärin noin 10 nuorta/ilta. Lisäksi etsivillä nuoriso-ohjaajilla on omat pienryhmät ohjattavana ja ryhmissä on mukana yhteensä 10 nuorta. Ohjaamon-toimintamalli on kirjattu ja toteutusta viedään eteenpäin.

Nuorten työpaja Ruukinpaja

Karkkilan Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on nuoren suunnitelmallinen ja tarkoituksenmukainen siirtyminen koulutukseen, työhön tai muuhun toimenpiteeseen, sekä saada nuori ottamaan vastuu omasta elämästä. Ruukinpaja työllistää nuoria 17-29 -vuotiaita karkkilalaisia erilaisiin kädentaitoja vaativiin tehtäviin. Ruukinpajalle on mahdollisuus tulla joko työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaa, palkkatuella tai oppisopimukseen. Pajajakso aloitetaan työkokeilulla tai kuntouttavalla työtoiminnalla (2-6kk), jonka jälkeen seuraa maksimissaan kymmenen kuukauden tuettu työjakso. Pajajakson aikana selvitetään nuoren tilannetta ja tuetaan nuoren suuntautumista eri aloille. Tarkoituksena on saada nuori sijoittumaan kouluun, työelämään tai muihin jatkotoimipaikkoihin. Ruukinpajan nuorille kuluu terveystarkastukset pajajakson aikana. Lisäksi heille järjestetään liikuntatoimintaa, leiritointia sekä ohjataan elämänhallintaan liittyviä asioita. Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on saatu valtionavustus nuorten työpajatoimintaan.

Vuonna 2016 nuorten työpajalla oli yhteensä 46 nuorta. Vuoden alussa kahdelle nuorelle järjestyi oppisopimus pajan kautta, sekä kolme nuorta sai opinnot valmiiksi. Lisäksi paja on ollut mukana opinnollistamishankkeissa. Opinnollistamisen avulla ollaan tunnistettu pajan työmuotoja, niin että nuori hyötyy pajalla ollessaan opitusta taidosta ja hänelle pystytään kirjaamaan opinnollistamistodistus. Viiden nuoren osaamista on tunnistettu kuudessa eri tutkinnon osassa. Osaamistodistukset on annettu kolmelle nuorelle, joista yksi sai tämän myötä opiskelupaikan. Kahdeksalle nuorelle järjestettiin mahdollisuus osallistua sodankylänelokuvafestivaaleille tai Nuotta leireille.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Luodaan uudet vapaaehtoistyön toimintatavat. Päätöksenteon avoimuutta lisätään,
Talousarviovuoden tavoite	Järjestö- ja yhteisöavustusten jakoperusteiden laatiminen kaupungin strategian kanssa yhteneviksi
Toteutuma	Avustussääntö on päivitetty lautakunnassa syyskuussa.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Jakokriteerit laadittu ja otettu käyttöön.
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja, palvelualueen päällikkö, palvelualueen esimiehet

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Painopiste ennaltaehkäisevissä palveluissa ja hankkeissa. Resurssien tehokas käyttö ja palvelutuotannon priorisointi.
Talousarviovuoden tavoite	Nuorisotakuun toteuttaminen yhteistyössä Karviaisen kanssa
Toteutuma	Ohjaamo-toimintamalli on kirjattu ja käsittelyssä sivistystoimen hallinnossa.

Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Etsivän nuorisotyön osallistuminen seudulliseen ohjaamo-toimintaan
Vastuuhenkilö	Palvelualueen palvelupäällikkö, palvelualueen esimiehet

1.1.6 Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta huolehtii yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta, tilapalvelusta, vesi- ja jätehuoltolaitoksen tehtävistä, mittaus- ja kiinteistöpalveluista sekä yleisistä alueista.

Talouden toteutuminen

TEKNINEN LAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	4 685 337	4 501 727	4 501 727	4 392 851	-108 876
Sisäiset toimintatuotot	5 215 804	5 631 579	5 631 579	5 699 050	67 471
Toimintakulut	-6 274 547	-6 367 105	-6 367 105	-6 323 465	43 640
Sisäiset toimintakulut	-1 248 316	-1 153 336	-1 153 336	-1 175 019	-21 683
Toimintakate	2 378 278	2 612 865	2 612 865	2 593 417	-19 448

Teknisen lautakunnan alainen toiminta on toteutettu tiukan talousseurannan ja kulukurin myötävaikutuksella. Valtuustotasolla sitovat ulkoiset toimintatuotot jäivät 108 876 € talousarvion tavoitteesta ja ulkoiset toimintakulut alittuivat 67 471 €. Valtuustotasolla sitovasta TA2016 toimintakatteesta jäätiin 65 237 € kun kaupungin omistamien tonttien ja kiinteistöjen myynnissä ei päästy talousarvion tavoitteeseen. Syntynyttä vajetta saatiin paikattua Kiinteistöt ja toimitilat palvelualueen aikaansaamilla säästöillä.

Henkilöstö

Vuoden 2016 aikana jäi eläkkeelle työtehtävistään yksi ruokapalvelutyöntekijä, hänen tilalleen rekrytoitiin uusi työntekijä. Toimialalle rekrytoitiin avoimna olleisiin vakansseihin 1 LVI- tarkastaja ja 1 kaavoitusarkkitehti. Vuonna 2016 vakituisten työntekijöiden määrä pysyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Toiminnan toteutuminen

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	193 838	160 000	160 000	206 367	46 367
Sisäiset toimintatuotot	269 578	221 630	221 630	255 721	34 091
Toimintakulut	-1 662 762	-1 585 534	-1 585 534	-1 650 260	-64 726
Sisäiset toimintakulut	-402 627	-224 728	-224 728	-224 574	154
Toimintakate	-1 601 973	-1 428 632	-1 428 632	-1 412 745	15 887

Toimituotot ylittyivät 46 367 €, kun toimintakaudella saatiin mm. ylimääräisiä puunmyyntituloja. Toimintakulut ylittyivät 64 726 €, jossa henkilöstökulut ylittyivät virheellisen kirjauksen takia kausityöntekijöitten

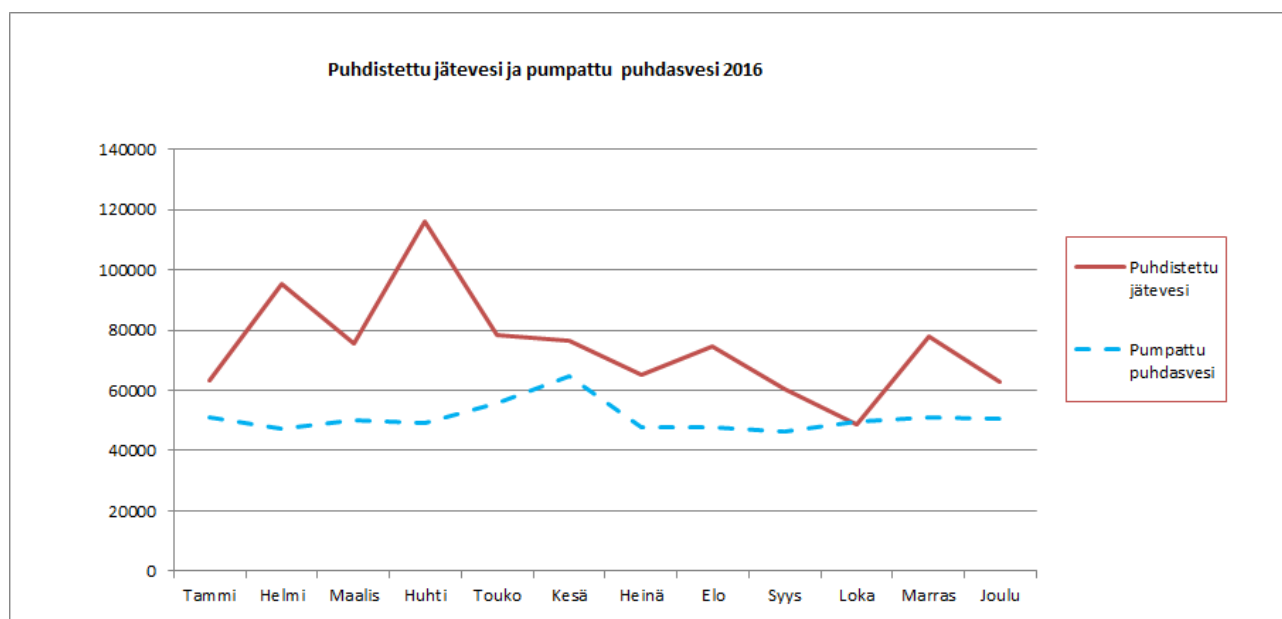
toimintaan varattujen kulujen puuttumisen vuoksi ja liikenneväylien kunnossapidon keskimääräisestä arvioidun kasvaneiden kulujen vuoksi. Toimintakate oli 15 887 € parempi kuin TA2016 on edellyttänyt.

Viime vuosien talvikausien säätyypit ovat muuttuneet lauhemmaksi ja tämä asettaa käyttötaloudessa lisää haasteita erityisesti liukkauden torjuntaan läpi talvikauden sekä lisää kustannuksia talviliikuntapaikkojen ylläpidossa. Kuntatekniikan palvelutuotannossa pidettiin kuitenkin huoli riittävästä kunnossapidon tasosta. Palvelualueen toiminnassa merkittävää väylien ja yleisten alueitten kunnossapitoa toteutetaan sekä omilla että urakoitsijoitten resursseilla

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	1 695 894	1 741 000	1 741 000	1 672 988	-68 012
Sisäiset toimintatuotot	103 342	112 000	112 000	99 392	-12 608
Toimintakulut	-942 531	-927 503	-927 503	-944 551	-17 048
Sisäiset toimintakulut	-204 509	-176 795	-176 795	-203 637	-26 842
Toimintakate	652 196	748 702	748 702	624 191	-124 511

Toimintatuotot alittuivat 68 012 € ja toimintakulut alittuivat 17 048 €. Toimintakate oli siten 85 061 € huonompi kuin TA2016. Laitos laskutti asiakkaita käyttöveden osalta 381 471 m³ ja jäteveden osalta 372 969 m³. Laskutettu käyttövesi ja laskutettu jätevesi ovat hyvin linjassa keskenään, pienen eron myydyin käyttöveden ja laskutetun jäteveden osalta selittää se, että kaikki asiakkaiden kulutukseen pumpattu vesi ei päädy viemäriverkkoon. Käyttövesiverkostoon pumpattiin vettä yhteensä 611 837 m³ ja puhdistamo käsitteli jätevesiä yhteensä 894 450 m³.

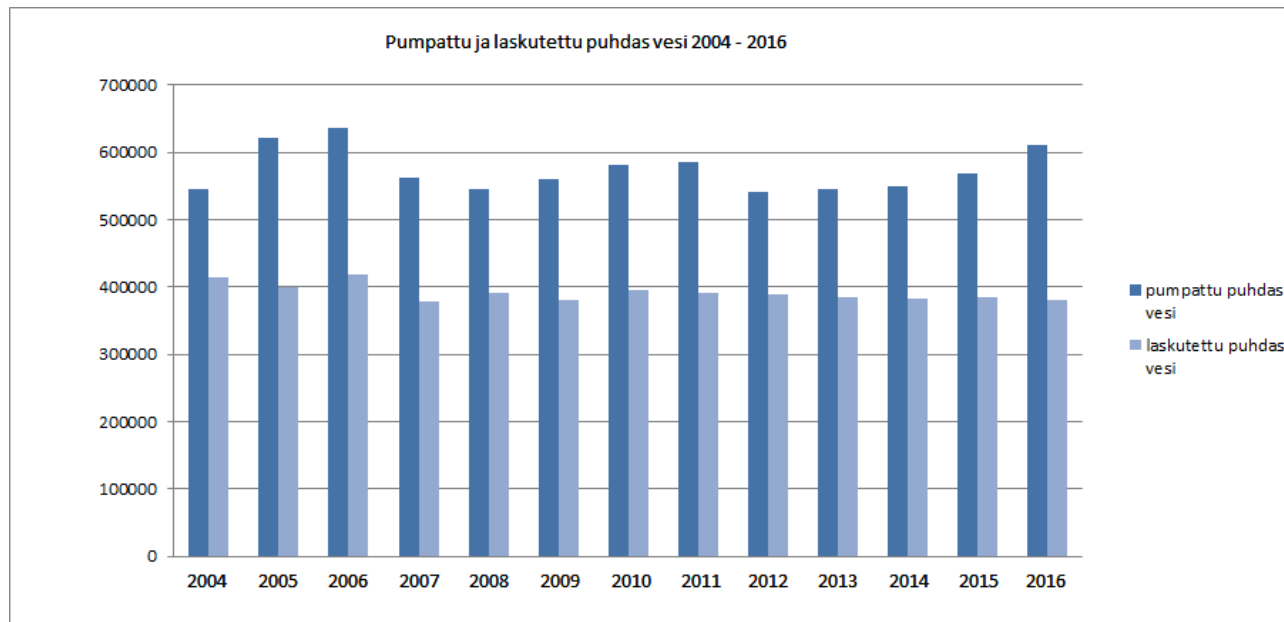

Yllä olevassa kuvassa on esitetty verkostoon pumpatun puhdasveden ja puhdistetun jäteveden erot kuukausittain vuonna 2016. Graafista voidaan päätellä, että puhdistamon kuormittavuus on suurimmillaan kun maastossa liikkuu hulevesiä (sade- ja sulamisvesiä).

Hulevesien osuus ja sekaviemäroinnin ongelmat sekä jätevesiviemäriin vuotovedet ovat toimintakauden osalta näkyvissä puhdistamolle tulevissa kokonaisvesimäärissä. Puhdistamo on kuitenkin pysynyt hyvin toimintakykyisenä ilman merkittäviä häiriötekijöitä tai ohivirtaamia. Kuiva alkukesä lisäsi vedenkulutusta

vastaavasti hulevesien osuus jätevedessä pieneni. Hulevesien määrä jätevedessä oli suurimmillaan keväällä, kun sulamisvesiä oli paljon.

Vesilaitos laskutti asiakkaita käyttöveden osalta vuonna 2016 yhteensä 381 471 m³ ja verkostoon pumpatun käyttöveden määrä oli 611 837 m³. Pumpatun käyttöveden ja laskutetun käyttöveden suhteesta voidaan tulkita, että vuosien 2004 – 2016 välisenä aikana käyttövesiverkostossa on ollut vuotoa noin 35 %.

Yllä olevassa kuvassa on esitetty verkostoon pumpatun ja laskutetun käyttöveden määrät vuosina 2004 – 2016. Kokonaismääristä nähdään, että pumpatun ja puhdistetun veden määrien ero on ollut toimintakaudella suuri, mutta niiden suhde on vaihdellut vuosittain. Vuosittainen vaihtelu johtuu yksittäisistä isommista putkirikoista.

Vesihuoltolaitos aloitti erillisenä kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2016 alkaen. Uuden avaavan taseen muodostamisen yhteydessä kirjataan taseeseen mm. sisäiset lainat ja niiden korot sekä jäännöspääoman korvauseruste ja sen arvo. Nämä taseen arvostuserät vaikuttavat laitoksen käyttötalouteen. Kun avaavaa tasetta ei ole vielä tehty, laitoksen käyttötalouden tuloksen ennustaminen ei siten ole yksiselitteistä, koska taseen arvostuserät vaikuttavat tulevan tuloksen muodostumiseen. Lähtökohtaisesti nykyiset toimintatuotot sallivat käyttötalouden osalta normaalin ylläpidon lisäksi maltillisen korjausinvestointien jatkamisen. Korjausinvestoinneilla parannetaan verkoston teknistä laatua ja laitoksen käyttötaloutta. Vuoto- ja hulevesien hallintaan saamiseksi tehdään kartoitusta tarvittavista toimenpiteistä, jonka pohjalta tehdään johtopäätökset mahdollisesti tarvittavien lisäinvestointien rahoituksen kattamisesta esim. hulevesimaksun käyttöönottamisella ja nykyisen vesihuoltotaksan korottamisella.

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	2 412 931	2 250 727	2 250 727	2 357 296	106 569
Sisäiset toimintatuotot	4 842 885	5 297 949	5 297 949	5 343 937	45 988
Toimintakulut	-3 503 215	-3 677 402	-3 677 402	-3 476 000	201 402
Sisäiset toimintakulut	-612 876	-459 720	-459 720	-450 671	9 049
Toimintakate	3 139 724	3 411 554	3 411 554	3 774 563	363 009

Palvelualueen tulot toteutuivat odotettua paremmin +106 569 € johtuen pääosin ennalta budjetoimattomista kertaluonteista muutoksista Nyhkälänkodin ja Takkoinrinteen vuokratuloissa. Terveyskeskuksen vuokratbudjetointi muutettiin talousarviovuoden alussa käyttötalouden puolelle. Kulut toteutuivat 94,5 %. Toimintakate saavutettiin ja se oli 307 972 € parempi kuin TA2016. Lautakuntatason sitova taloudellinen tavoite saavutettiin. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin myös keskeisiltä osiltaan.

Tilapalvelut

Toimintatuotot ylittivät 95 812 € TA2016 tavoitteen ja kulut alittuivat 16 806 €. Toimintakate oli 273 190 € TA2016 budjetoitua parempi. Merkittävimmät säästöt tulivat henkilöstösivukuluista 83 087 € ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden budjetoitua 59 876 € vähäisemmistä hankinnoista. Kiinteistömarkkinoiden vähäisen kysynnän ja talousseurannan perusteella oli nähtävissä jo alkuvuodesta, että toimiala ei tule pääsemään myyntitavoitteeseen ja em. kulukuri oli välttämätön koko talousarviokaudella toimintakatteeseen pääsemiseksi, joka oli 273 190 euroa budjetoitua parempi. Omien koulurakennusten tehostettu ilmavaihto lisäsi kustannuksia talousarviovuoden aikana n. 40 000 euroa, mitä ei ollut huomioitu budjetissa.

Tilapalvelun vastuulla olevat palvelutuotannon tilat pysyttiin ylläpitämään ja tarjoamaan asiakkaille. Vuokra-asuntojen huoneistoremontteja tehtiin ostopalveluna 1 asunnossa. Lisäksi useammassa asunnossa uusittiin lämmönsäätöjärjestelmiä. Ruokahuollon tuotantotiloihin uusittiin uuneja ja Keskuskeittiöllä korjattiin toistuvasti kylmäkoneet.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Toimintatuotot toteutuivat 95,6 % ja jäivät tavoitteesta -26 844 €. Kulut toteutuivat 95,9 % ja olivat 49 857 € alhaisemmat kuin TA2016. Toimintakate saavutettiin ja oli 23 013 € parempi kuin TA2016.

Ruokapalvelu tuotti kaupungin omana tuotantona tavoitteensa mukaiset n. 2000 päivittäistä ruokaa. Palvelutuotannossa vakiinnutettiin vuoden 2015 lopulla käyttöönotettu uusi Nyhkälän alakoulun palvelukeittiö. Vakinaisen henkilöstön määrää ei lisätty.

Mittaus- ja kiinteistöpalvelut

Toimintatuotot toteutuivat 107,2 % ja olivat 18 944 € paremmat kuin TA2016. Kulut toteutuivat 102,3 % ja ylittivät 5 911 € TA 2016 nähden. Toimintakatteeksi muodostui 19 070 € ja oli 13 033 € parempi kuin TA2016. Tulot ylittivät ennakoitua hiukan suuremmilla tontin vuokratuloilla.

Palvelutuotannon mukainen tonttienmuodostuksen määrätavoite ei toteutunut tavoitteen mukaisesti. Paikkatieto- ja mittauspalvelut pystyivät tarjoamaan asiakkaiden tarvitsemat laadukkaat palvelut.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Strategian tavoitteena on optimaalinen omistajapolitiikka, jossa kaupungin omaisuutta jalostetaan käyttöasteen kautta tuottavammaksi ja palvelutoiminnan kannalta tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta luovutaan.
Talousarviovuoden tavoite	Taseessa olevien kiinteistöjen käyttöaste > 90 %. Toimitilastrategian

	ja kiinteistöjen myyntiohjelman toteuttaminen, luovutusperiaatteiden määrittäminen, salkutuspäivitys, myyntitavoite ja aikataulu.
Arviointikriteeri/mittari	Toimintavuoden omien kiinteistöjen käyttöastevuorokaudet [%]. Palveluiden tuottamiseen tarpeettomien kiinteistöjen realisoinnin toteutuma, niistä laaditun salkutuspäivityksen ja vuosikohtaisesti vahvistetun myyntiohjelman mukaisesti [yksikkötiedot ja myyntitulot €].
Toteutuma	- Pitkäläntie 20 (ent. päivätoimintakeskus) myytiin tarjousten perusteella. - Jokiväärän päiväkotikiinteistöstä saatiin julkiset ostotarjoukset. - KOY Yrittäjätie 53:sta saatu julkinen ostotarjous hylättiin Omien kiinteistöjen käyttöastevuorokaudet - Koulut, 100% (koulupäivistä), muutoin 80%, Ahmoon koulu 0% - Päiväkodit, 100% - Terveyskeskus, 50%, vuodeosastotoiminta väistötiloissa Vihdissä. - Palvelukeskus omat toiminnot 100% - Kaupungintalo, 91% - Moukarintie 9, 70% - Moukarintie 10, 90% - Koy Sorvirinne, 82% - AsOy Korpela, 89% - AsOy Nummela, 100% - AsOy Koliseva, 77% - Vuotinaisen leirikeskus, 15%, vuokratulot 100% - Kovelon henkilöstömaja 15%
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu pääosin, kiinteistöjen myyntiohjelma ei toteudu kokonaisuudessaan.
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja, mittaus- ja kiinteistöpäällikkö

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Resurssien tehokas käyttö
Talousarviovuoden tavoite	Vesihuollon korjaushankkeita toteutetaan suunnitelmallisesti korjausvelan pienentämiseksi.
Toteutuma	Vesijohtoverkon runkoventtiilien peruskorjaushanke sekä Toivikinkadun kunnallistekniikan hanke on käynnistynyt.
Toteutuu/ei toteudu	Vesijohtoverkon runkoventtiilien kartoitus sekä korjaus käynnistyi, mutta toteutui ainoastaan noin 25 %. Toivikinkadun 1. vaiheen kunnallistekniikan hanke jäi toteutumatta 20 %.
Arviointikriteeri/mittari	Omaisuuksien tuottavuus talouden kriteerein. Vesihuoltolaitos on erillinen taseyksikkö ja sen talous on tasapainossa.
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja, vesihuoltopäällikkö

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Kiinteistöjen korjausvelan pienentäminen
Talousarviovuoden tavoite	Omien palvelutuotannonrakennusten korjausvelan pienentäminen peruskorjaustoimenpiteillä yhteensä 13 % (6 %, 4 % ja 3 %).
Toteutuma	86%/ (7.427.310€) jäännöstä 1.611.690 €, (31.12.2016)
Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu
Arviointikriteeri/mittari	Toimintavuoden korjausvelan 6 %:n pienentäminen peruskorjaustoimenpiteillä 8.589.000 €:n nykyarvosta. Toimintavuoden peruskorjauksen toteutuma - % ja pienenemän määrä [€] sekä laskennallisen jäännöskorjausvelan määrä vuoden lopussa [€].
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja, mittaus- ja kiinteistöpäällikkö, tekninen isännöitsijä

Päämäärä	Kaupungin talous tasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Kaupungin infrastruktuurin omaisuuden hallinnan selkiyttäminen
Talousarviovuoden tavoite	Yhdyskuntateknisen infrastruktuurin omaisuuden kartoitus ja hallinta.
Toteutuma	valmistelussa. Katurekisterin luominen EV:n JET-ohjelmassa.
Toteutuu/ei toteudu	Alustava katurekisteri toteutuu kuluvana vuonna, mutta valmistuu kokonaan EV:n JET-työn yhteydessä 2018.
Arviointikriteeri/mittari	Pitkän aikavälin tarveselvitykseen perustuva investointiohjelma on valmis.
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Päämäärä	Aktiivisesti osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Nyhkälän harjun alueelle tehdään kokonaisvaltainen suunnitelma alueen liikuntapaikka- ja virkistyskäytöstä. Suunnitelman toteuttamiseen haetaan ulkopulista rahoitusta. Hanke toteutetaan vaiheittain.
Talousarviovuoden tavoite	Nyhkälän harjun alueelle tehdään kokonaisvaltainen suunnitelma alueen liikuntapaikka- ja virkistyskäytöstä. Suunnitelman toteuttamiseen haetaan ulkopulista rahoitusta. Hanke toteutetaan vaiheittain.
Toteutuma	Hankesuunnitelma valmis, valtion avustus haettu, kolmannen sektorin sidosryhmien kuuleminen tehty ja palaute huomioitu hankesuunnitelmassa.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut.
Arviointikriteeri/mittari	Nyhkälän harjun alueesta on tehty kokonaisvaltainen suunnitelma, ulkopuolista rahoitusta on haettu ja hankkeen toteuttaminen on aloitettu.
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja

1.1.7 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäytön suunnittelusta sekä ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta.

Talouden toteutuminen

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	94 213	116 000	116 000	140 858	24 858
Sisäiset toimintatuotot	785			2 255	2 255
Toimintakulut	-464 692	-554 893	-554 893	-562 207	-7 314
Sisäiset toimintakulut	-156 931	-117 472	-117 472	-100 371	17 101
Toimintakate	-526 626	-556 365	-556 365	-519 464	36 901

Vuoden 2016 talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuotot ylittivät 24 578 € tuloarvion, koska maa-ainesottoon liittyviä tuloja kertyi yli odotusten. Tuotot olivat hieman suuremmat kuin edellisenä vuotena. Toimintakulut ylittivät 7 314 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate alittui 17 544 € talousarvion 2016 tavoitteesta, joten taloudellinen tavoite saavutettiin.

Henkilöstö

Maankäytön ja ympäristön palvelualueella oli vuoden 2016 alussa 3,4 henkilöresurssia käytössä. Kesällä 2016 rekrytoitiin kaavoittaja ja lvi-tarkastaja. Vastaava rakennustarkastaja on toiminut oman viran ohessa vs. kaavoittajana elokuuhun saakka. Kaavoitusta ja ympäristönsuojelua tukeva hallintopalvelu koostui 0,5 htv:sta ja kuului hallinnon toimialan alaisuuteen. Osa-aikaeläkkeellä oleva asiantuntijasihteeri siirtyi eläkkeelle heinäkuussa. Asiantuntijasihterin 1 htv toimi on siirretty teknisen toimialalle.

Rakennusvalvonnassa oli vuoden 2016 aikana vastaava rakennustarkastaja, rakennustarkastaja, lupasihteeri sekä 0,4 kiinteistösihteeriä. Lohjan kaupungin kanssa tehtyä sopimusta lvi-tarkastajan yhden päivän työpanoksesta per viikko, ei ole helmikuun 2016 jälkeen jatkettu. Lvi-tarkastajan virkaan kuuluu tilapalvelun taloautomaatioon liittyvät tehtävät ja kyseinen henkilö on rekrytoitu syyskuussa 2016. Rakennustarkastaja on irtisanoutunut vuoden lopussa siirtyäkseen toisen työnantajan palvelukseen. Uuden rakennustarkastajan rekrytointiprosessi on käynnistetty.

Vihdin kunta on irtisanonut ympäristönsuojelun yhteistoimintasopimuksen. Jatkosopimusta ei ole tehty, joten varmistaksemme lakisääteisten viranomaispalvelujen tuottamisen Karkkilassa, on perustettu ympäristönsuojelusihterin virka ja rekrytointiprosessi käynnistetty.

Toiminnan toteutuminen

Maankäytön ja ympäristön palvelualue

Maankäytön ja ympäristön palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	93 795	116 000	116 000	140 858	24 858
Sisäiset toimintatuotot	785			2 255	2 255
Toimintakulut	-424 707	-505 894	-505 894	-495 854	10 040
Sisäiset toimintakulut	-151 524	-26 258	-26 258	-25 477	781
Toimintakate	-481 650	-416 152	-416 152	-378 218	37 934

Talousarviossa asetetut taloudelliset tavoitteet ovat saavutettu. Toiminnallisista tavoitteista jäi kaavoitukseen liittyvä poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisupäätöksien valmistelu CGI:n Facta-ohjelmalla toteuttamatta. Rakennusvalvonnan tavoite päivittää internet-sivuja ja oppaita uuden visuaalisen ilmeen mukaisesti jäi osittain toteuttamatta henkilöstöresurssien vajeesta johtuen.

Kaavoitus

Vastuualue huolehtii kaavoituksesta ja siihen liittyvästä vuorovaikutusmenettelystä sekä asukkaiden että valtion suuntaan ja valmistelee maankäyttöä ja kaavoitusta koskevat asiat kaupunginhallitukselle. Myös poikkeamislupa-asioiden ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu ympäristölautakunnalle sekä kantatilaraportit tarkastelut kuuluvat vastuualueen perustehtäviin. Vuonna 2016 siirrettiin ELY-keskuksen päätösvaltaan kuuluvat poikkeamispäätökset kunnille.

Vuonna 2016 on toteutettu noin 60 prosenttia kaavoitusohjelmasta. Painopiste oli Asemanrannan alueen käytön selvittäminen ja alueen suunnittelutyön aloittaminen. Lisäksi on järjestetty Sudetin alueen yleisötahtuma ja Sudetin asemakaavan muutosehdotus on ollut vuoden lopussa nähtävillä. Osa hankkeista ei ole toteutunut suunnitelman mukaan, koska kaavoittajan virka on täytetty vasta elokuussa 2016.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta on onnistunut, henkilöstöresurssivajeesta huolimatta, pysymään tavoitteissa. Lupapöytäkäytöstä on noussut 120 %, jonka seurauksena asiakkaat saivat sitovan tavoitteen mukaan noin viikon sisällä tietoa hakemuksen puutteista. Rakennetun ympäristön valvonnan katselmuskohteiden luokitusta on valmisteltu ja rakennushankkeeseen ryhtyville on lähetetty syksyllä muistutuskirjeet pian raukeavista rakennusluvista.

Vihdin ja Lohjan rakennusvalvonnan kanssa on tiivistetty yhteistyötä, jonka seurauksena on suunnitelmissa yhteisiä tiedotustilaisuuksia.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun tehtävät on hoitanut Vihdin kunta. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Karkkilan ympäristönsuojelu-lautakunta. Talousarviossa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Toteutuneita toiminnallisia tavoitteita ulkopuolisten menojen osalta (Karkkilan ympäristönsuojelun projektit) olivat kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke ja jätevesineuvonta, Karkkilan pintavesien seuranta sekä vesihuoltolaitoksen kanssa yhteistyössä toteutettu pohjaveden ennakkoseuranta. Lisäksi osallistuttiin Hiidenveden yhteistarkkailuun, Asemanrannan pinta- ja pohjavesiseurantaan sekä paikkatietoaineiston ylläpitoon.

Vuonna 2016 ympäristölautakunta ratkaisi neljä maa-ainesten ottamista koskevaa lupahakemusta ja yhden ympäristö-lupahakemuksen. Yksikön työtilanteen osalta olennaisia tapahtumia olivat ympäristöpäällikön virkaa hoitavan henkilön vaihtuminen ja ympäristötarkastajan pitkä virkavapaa. Syksyllä uudistettiin yksikön toimintaa; esimerkiksi päivitettiin kirjallinen sisäinen työnjako sekä laadittiin vireillä olevien asioiden hallintaa tukevat tiedostojärjestelmät.

Ympäristöterveydenhuolto

Lohjan ympäristöterveyspalvelut vastaavat ympäristöterveydenhuollosta yhteistoiminta-alueella Karkkilassa, Lohjalla, Siuntiossa ja Vihdissä. Ympäristöterveydenhuolto jakautuu terveysvalvontaan ja eläinlääkintähuoltoon. Kuntien yhteinen ympäristöterveysjaosto käynnisti toimintansa vuoden 2009 alusta lukien ja jatkaa vuoden 2018 loppuun asti. Toiminta siirtyy 1.1.2019 lähtien maakuntaan.

Ympäristöterveydenhuollon toimintaan kuuluvat lakisääteisten tehtävien hoitaminen (elintarvike-, terveysdensuojelu-, tupakka-, tuoteturvallisuus-, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, eläinlääkintäpalvelut ja eläinlääkäripäivystys, ohjaus ja neuvonta em. asioihin liittyen, ilmoitusten ja hakemusten käsittely) sekä lausuntojen antaminen oman erityislainsäädännön näkökulmasta.

Valtuustoon nähten sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Kaupungin taloustasapainossa
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Uudistettu rakennusjärjestys ohjaa rakentamista, luvanvaraisuus muuttuu ja suunnittelutarveratkaisun tarpeet tulee tarkastaa 10 v välein
Talousarviovuoden tavoite	Rakennusjärjestyksen luonnos on tehty kuntaliiton uusien suositusten mukaisesti.
Toteutuma	Rakennusjärjestyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu. Luonnos on ollut nähtävillä 9.12.2016 – 9.1.2017.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Arviointikriteeri/mittari	Rakennusjärjestyksen luonnos on laadittu
Vastuuhenkilö	Vastaava rakennustarkastaja

Päämäärä	Monipuolisen asumisen ekologinen puutarhakaupunki
Suunnittelukauden 2016-2018 tavoite	Asemanrannan maankäytön ratkaiseminen
Talousarviovuoden tavoite	Asemarannan alueen asemakaavoitustyöpajasta käyttökonsepti asemakaavoitusta varten.
Toteutuma	Alueen pohjavesien seurantaohjelman muutos on hyväksytty ELY-keskukselta, jonka perusteella vähennetään näytteiden määrää. Alueen pohjavesien seurantaohjelman mukaiset pohjavesinäytteet on otettu ja analysoitu. Alueen käyttökonsepti on laadittu, jonka perusteella aloitetaan asemakaavan luonnostyö.
Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Arviointikriteeri/mittari	Asemarannan työpaja on pidetty, käyttökonsepti on laadittu asemakaavoitusta varten.
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö

1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötalousosaan budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budjetoitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Taulukossa on huomioitu vain ulkoiset erät.

TULOSLASKELMA	TA2016	MTA 2016	TP 2016	Poikkeama
Toimintatuotot	6 736 477	6 745 077	6 681 822	-63 255
Myyntituotot	2 778 400	2 772 400	2 724 762	-47 638
Maksutuotot	829 100	829 100	699 955	-129 145
Tuet ja avustukset	1 070 500	1 095 100	1 200 428	105 328
Muut toimintatuotot	2 058 477	2 048 477	2 056 677	8 200
Sisäiset tuotot	6 908 296	6 908 296	6 964 551	56 255
Toimintakulut	-52 942 911	-53 029 511	-51 931 136	1 098 375
Henkilöstökulut	-13 514 350	-13 620 150	-13 600 257	19 893
Palkat ja palkkiot	-9 717 200	-9 803 799	-9 754 191	49 608
Henkilöstösivukulut	-3 797 150	-3 816 351	-3 846 067	-29 716
Eläkekulut	-3 297 950	-3 312 760	-3 298 672	14 088
Muut henkilöstösivukulut	-499 200	-503 591	-547 394	-43 803
Palvelujen ostot	-35 310 873	-35 313 028	-34 353 741	959 287
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 041 065	-2 042 565	-1 938 009	104 556
Avustukset	-1 379 300	-1 370 445	-1 344 523	25 922
Muut toimintakulut	-697 323	-683 323	-694 606	-11 283
Sisäiset kulut	-6 908 296	-6 908 296	-6 964 551	-56 255
Toimintakate	-46 206 434	-46 284 434	-45 249 314	1 035 120
				0
Verotulot	32 063 000	31 964 000	31 568 095	-395 905
Kunnallisvero	28 750 000	28 550 000	28 284 838	-265 162
Kiinteistövero	2 310 000	2 310 000	2 142 152	-167 848
Yhteisövero	1 003 000	1 104 000	1 141 105	37 105
Valtionosuudet	17 286 181	17 450 000	17 550 052	100 052
Rahoitustuotot ja -kulut	-457 000	-410 000	-415 648	-5 648
Korkotuotot	3 000	3 000	22 276	19 276
Sisäiset korkotuotot	19 500	19 500	13 715	-5 785
Muut rahoitustuotot	125 500	125 500	121 722	-3 778
Muut sis. rahoitustuotot	94 900	94 900	97 391	2 491
Korkokulut	-580 000	-533 000	-554 702	-21 702
Sisäiset korkokulut	-19 500	-19 500	-13 715	5 785
Muut rahoituskulut	-5 500	-5 500	-4 943	557
Muut sis. rahoituskulut	-94 900	-94 900	-97 391	-2 491
Vuosikate	2 685 747	2 719 566	3 453 184	733 618
				0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 650 000	-2 498 000	-2 485 792	12 208
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 650 000	-2 498 000	-2 464 673	33 327
Satunnaiset tuotot ja kulut		0	-21 119	-21 119
				0
Tilikauden tulos	35 747	221 566	967 392	745 826

1.3 Yhteenveto käyttötalouden määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	14 490	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 725	-1 200	-1 200	-1 152	48
Sisäiset kulut	-842				0
Toimintakate	-5 077	-1 200	-1 200	-1 152	48

TARKASTUSLAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-19 333	-20 800	-20 800	-17 827	2 973
Sisäiset toimintakulut	-415	-300	-300	-151	149
Toimintakate	-19 748	-21 100	-21 100	-17 978	3 122

KAUPUNGINHALLITUS					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	775 180	707 000	715 600	740 040	24 440
Sisäiset toimintatuotot	1 548 296	1 274 217	1 274 217	1 251 318	-22 899
Toimintakulut	-33 725 789	-34 224 096	-34 232 696	-33 070 827	1 161 869
Sisäiset toimintakulut	-197 183	-184 379	-184 379	-187 476	-3 097
Toimintakate	-31 599 497	-32 427 258	-32 427 258	-31 266 944	1 160 314

Päätöksenteko ja johtaminen					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	607 397	480 000	500 000	455 505	-44 495
Sisäiset toimintatuotot		0			
Toimintakulut	-31 745 287	-31 671 959	-31 672 059	-30 541 053	1 131 006
Sisäiset toimintakulut	-62 947	-43 796	-43 796	-42 878	918
Toimintakate	-31 200 837	-31 235 755	-31 215 855	-30 128 426	1 087 429

Perusturvakuntayhtymä Karviainen					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	460 055	480 000	500 000	410 193	-89 807
Toimintakulut	-18 926 858	-18 774 895	-18 774 895	-18 767 326	7 569
Toimintakate	-18 466 803	-18 294 895	-18 274 895	-18 357 133	-82 238

Erikoissairaanhoito					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot					0
Toimintakulut	-11 494 086	-12 076 654	-12 076 654	-11 036 112	1 040 542
Toimintakate	-11 494 086	-12 076 654	-12 076 654	-11 036 112	1 040 542

Hallinnon palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	167 783	227 000	215 600	284 536	68 936
Sisäiset toimintatuotot	1 548 296	1 274 217	1 274 217	1 251 318	-22 899
Toimintakulut	-1 980 502	-2 552 137	-2 560 637	-2 529 774	30 863
Sisäiset toimintakulut	-134 237	-140 583	-140 583	-144 598	-4 015
Toimintakate	-398 660	-1 191 503	-1 211 403	-1 138 518	72 885

KASVATUS- JA OPETULAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	992 667	1 055 750	1 055 750	961 540	-94 210
Toimintakulut	-10 031 436	-10 107 640	-10 185 640	-10 271 680	-86 040
Sisäiset toimintakulut	-4 275 578	-4 649 825	-4 649 825	-4 679 200	-29 375
Toimintakate	-13 314 347	-13 701 715	-13 779 715	-13 989 340	-209 625

Kasvatus- ja opetuslautakunnan hallinto					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot				20	20
Toimintakulut	-84 999	-83 351	-83 351	-114 220	-30 869
Sisäiset toimintakulut	-12 751	-611 132	-611 132	-594 158	16 974
Toimintakate	-97 750	-694 483	-694 483	-708 358	-13 875

Varhaiskasvatuksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	548 244	640 000	640 000	444 544	-195 456
Toimintakulut	-3 886 753	-3 962 292	-3 962 292	-3 820 681	141 611
Sisäiset toimintakulut	-1 017 898	-732 029	-732 029	-771 853	-39 824
Toimintakate	-4 356 407	-4 054 321	-4 054 321	-4 147 990	-93 669

Opetuksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	444 423	415 750	415 750	516 976	101 226
Toimintakulut	-6 059 683	-6 061 997	-6 139 997	-6 336 779	-196 782
Sisäiset toimintakulut	-3 244 930	-3 306 664	-3 306 664	-3 313 189	-6 525
Toimintakate	-8 860 190	-8 952 911	-9 030 911	-9 132 992	-102 081

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	456 336	356 000	356 000	446 533	90 533
Sisäiset toimintatuotot	17 303	2 500	2 500	11 927	9 427
Toimintakulut	-1 571 631	-1 667 177	-1 667 177	-1 683 978	-16 801
Sisäiset toimintakulut	-902 923	-802 984	-802 984	-822 335	-19 351
Toimintakate	-2 000 914	-2 111 661	-2 111 661	-2 047 853	63 808

Vapaa-aikatoimen hallinto					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	19 220		0	0	0
Toimintakulut	-32 145	-43 545	-43 545	-44 389	-844
Sisäiset toimintakulut	-8 272	-155 246	-155 246	-148 085	7 161
Toimintakate	-21 197	-198 791	-198 791	-192 474	6 317

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	437 116	356 000	356 000	446 533	90 533
Sisäiset toimintatuotot	17 303	2 500	2 500	11 927	9 427
Toimintakulut	-1 539 486	-1 617 777	-1 623 632	-1 639 588	-15 956
Sisäiset toimintakulut	-894 651	-647 738	-647 738	-674 250	-26 512
Toimintakate	-1 979 717	-1 907 015	-1 912 870	-1 855 378	57 492

TEKNINEN LAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	4 685 337	4 501 727	4 501 727	4 392 851	-108 876
Sisäiset toimintatuotot	5 215 804	5 631 579	5 631 579	5 699 050	67 471
Toimintakulut	-6 274 547	-6 367 105	-6 367 105	-6 323 465	43 640
Sisäiset toimintakulut	-1 248 316	-1 153 336	-1 153 336	-1 175 019	-21 683
Toimintakate	2 378 278	2 612 865	2 612 865	2 593 417	-19 448

Teknisen toimen hallinto					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	382 674	350 000	350 000	156 200	-193 800
Toimintakulut	-166 039	-176 666	-176 666	-252 655	-75 989
Sisäiset toimintakulut	-28 304	-292 093	-292 093	-296 138	-4 045
Toimintakate	188 331	-118 759	-118 759	-392 593	-273 834

Yhdyskuntatekniikan palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	193 838	160 000	160 000	206 367	46 367
Sisäiset toimintatuotot	269 578	221 630	221 630	255 721	34 091
Toimintakulut	-1 662 762	-1 585 534	-1 585 534	-1 650 260	-64 726
Sisäiset toimintakulut	-402 627	-224 728	-224 728	-224 574	154
Toimintakate	-1 601 973	-1 428 632	-1 428 632	-1 412 745	15 887

Vesihuoltolaitoksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	1 695 894	1 741 000	1 741 000	1 672 988	-68 012
Sisäiset toimintatuotot	103 342	112 000	112 000	99 392	-12 608
Toimintakulut	-942 531	-927 503	-927 503	-944 551	-17 048
Sisäiset toimintakulut	-204 509	-176 795	-176 795	-203 637	-26 842
Toimintakate	652 196	748 702	748 702	624 191	-124 511

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	2 412 931	2 250 727	2 250 727	2 357 296	106 569
Sisäiset toimintatuotot	4 842 885	5 297 949	5 297 949	5 343 937	45 988
Toimintakulut	-3 503 215	-3 677 402	-3 677 402	-3 476 000	201 402
Sisäiset toimintakulut	-612 876	-459 720	-459 720	-450 671	9 049
Toimintakate	3 139 724	3 411 554	3 411 554	3 774 563	363 009

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	94 213	116 000	116 000	140 858	24 858
Sisäiset toimintatuotot	785			2 255	2 255
Toimintakulut	-464 692	-554 893	-554 893	-562 207	-7 314
Sisäiset toimintakulut	-156 931	-117 472	-117 472	-100 371	17 101
Toimintakate	-526 626	-556 365	-556 365	-519 464	36 901

Ympäristölautakunnan hallinto					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	417			0	0
Toimintakulut	-39 986	-48 999	-48 999	-66 353	-17 354
Sisäiset toimintakulut	-5 407	-91 214	-91 214	-74 894	16 320
Toimintakate	-44 976	-140 213	-140 213	-141 246	-1 033

Maankäytön ja ympäristön palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	93 795	116 000	116 000	140 858	24 858
Sisäiset toimintatuotot	785			2 255	2 255
Toimintakulut	-424 707	-505 894	-505 894	-495 854	10 040
Sisäiset toimintakulut	-151 524	-26 258	-26 258	-25 477	781
Toimintakate	-481 650	-416 152	-416 152	-378 218	37 934

Verotulot

Verotulot yht.	TA2016	MTA 2016	TP2016	TP16-MTA16	Ero %
Kunnallisvero	28 750 000	28 550 000	28 284 838	-265 162,12	-0,9 %
Kiinteistövero	2 310 000	2 310 000	2 142 152	-167 847,81	-7,3 %
Yhteisövero	1 003 000	1 104 000	1 141 105	37 104,52	3,4 %
Yhteensä	32 063 000	31 964 000	31 568 095	-395 905,41	-1,54 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet	TA2016	MTA 2016	TP2016	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 885 506	15 049 325	14 965 834	-83 491
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 567 619	3 567 619	3 580 140	12 521
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	-10 500	-10 500
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 166 944	-1 166 944	-985 422	181 522
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0		0	0
Yhteensä	17 286 181	17 450 000	17 550 052	100 052

1.4 Investointiosan toteutuminen

YHTEENSÄ INVESTOINNIT	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
Tulot	357 000	357 000	199 154	56	157 846
Menot	-11 688 000	-10 872 000	-10 338 611	95	-533 389
Nettomenot	-11 331 000	-10 515 000	-10 139 457	96	-375 543

1 KIINTEÄ OMAISUUS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS					
RAAKAMAAN HANKINTA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-100 000	0	0	-100 000
Netto	-100 000	-100 000	0	0	-100 000
NYHKÄLÄNTIE 43 HANKINTA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 000 000	-2 000 000	-1 732 140	87	-267 860
Netto	-2 000 000	-2 000 000	-1 732 140	87	-267 860
As Oy Sorvirinne					
Tulot	0	0	48 000	0	-48 000
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	48 000	0	-48 000
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Päivätoimintakeskus Pitkäläntie 20					
Tulot	0	0	40 826	0	-40 826
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	40 826	0	-40 826
MAA-ALUEET					
Tulot	0	0	109 188	0	-109 188
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	109 188	0	-109 188
Tulot	0	0	198 014	0	-109 188
Menot	-2 100 000	-2 100 000	-1 732 140	82	-100 000
Netto	-2 100 000	-2 100 000	-1 534 126	73	-209 188

KAUPUNGINHALLITUS

RAAKAMAAN HANKINTA

Ø Raakamaata ei ole hankittu vuonna 2016.

NYHKÄLÄNTIE 43 HANKINTA

Ø Nyhkäläntie 43 ostettiin Kunta-aravat OY:ltä 3.11.2016. Kauppasumma oli 729 612 €. Kaupan yhteydessä siirtyi kunnalle myös 1 002 528 € suuruinen laina, joka maksettiin pois 31.11.2016.

AS OY SORVIRINNE

Ø As Oy Sorvirinteen 26.4.2016 myynnistä saatu myyntivoitto oli 48 000 €.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

MAA-ALUEET

➤ Teknisen lautakunnan alaisuudessa olevat maa-alueiden tuotot koostuvat tonttien myynnistä. Myydyt tontit olivat 224-2-11-6, 224-2-19-9, 224-2-11-7 ja 224-11-7-6. Lisäksi myytiin Pitkäläntie 20 kiinteistö 224-3-6-19.

2 TALONRAKENNUS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
NYHKÄLÄN KOULU, LAAJENNUS JA SANEERAUS					
Tulot	357 000	357 000	0	0	357 000
Menot	-3 800 000	-4 660 000	-4 584 241	98	-75 759
Netto	-3 443 000	-4 303 000	-4 584 241	107	281 241
TERVEYSASEMAN SUUNNITTELU, PERUSKORJAUS JA LAAJENNUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 810 000	-2 200 000	-2 269 030	103	69 030
Netto	-3 810 000	-2 200 000	-2 269 030	103	69 030
MUUT PERUSKORJAUSHANKKEET					
NYHKÄLÄNTIE 43, SPRINGLAS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	0	0	0	0
Netto	-100 000	0	0	0	0
PALOASEMAN SISÄILMAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-35 000	-46 000	-45 216	98	-784
Netto	-35 000	-46 000	-45 216	98	-784
KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-17 020	113	2 020
Netto	-15 000	-15 000	-17 020	113	2 020
HAAPALAN PK KATTOVESIVIERÄÖINTI JA PIHAN KORJAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	-12 802	43	-17 198
Netto	-30 000	-30 000	-12 802	43	-17 198
YHTEISKOULUN SISÄILMAKORJAUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-325 000	-325 000	-370 391	114	45 391
Netto	-325 000	-325 000	-370 391	114	45 391
YRITTÄJÄNTIE 65, LÄMMITYSTAVAN MUUTOS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-60 000	-60 000	-58 275	97	-1 725
Netto	-60 000	-60 000	-58 275	97	-1 725
TYÖKESKUS PAJAKATU 2, KATTOREMONTTI					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-30 000	-17 561	59	-12 439
Netto	-100 000	-30 000	-17 561	59	-12 439
LIIKUNTAHALLI, KUNTO- JA PEILISALIN PERUSKORJAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot		-70 000	-85 003	121	15 003
Netto	0	-70 000	-85 003	121	15 003
Tulot	357 000	357 000	0	0	357 000
Menot	-8 275 000	-7 436 000	-7 459 541	100	23 541
Netto	-7 918 000	-7 079 000	-7 459 541	105	380 541

TEKNINEN LAUTAKUNTA

NYHKÄLÄN KOULU, LAAJENNUS JA SANEERAUS

- Ø Kohteessa saneerattiin kokonaisuudessaan A- ja C-siivet suunnitelman mukaiseen koulutoimintaa palvelevaan kuntoon siten, että opetustoiminta niissä alkoi niissä syksyllä 2016. Investointiin liittyvä tulo 357 000 euroa on ollut tilinpäätöshetkellä saamatta.

TERVEYSASEMAN SUUNNITTELU, PERUSKORJAUS JA LAAJENNUS

- Ø Kohteen saneeraus tehdään 54 % korjausasteella, pitäen sisällään talotekniikan ja osin rakenteiden saneerauksen kahdessa vaiheessa. 1-vaihe alkaen 2016 ja 2-vaiheen valmistuminen 2017.

PALOASEMAN SISÄILMAKORJAUKSET

- Ø Kohteessa tehtiin sisäilman haitta-aineiden poistamiseksi korjaustoimenpiteitä rakenteissa, jotka on sisäilmatutkimuksissa tullut esiin. Sisäilmatutkimukset on teetetty LUP:n sisäilmailmoitusten ja selvitysten perusteella, kaupungin puolelta selvityksiin osallistuen, työterveyslääkäri sekä tekninen isännöitsijä, työsuojeluviranomaisien määräykset huomioiden. Kohteen korjaustöiden edetessä huomattiin, paloaseman saunaosaston saunan seinärakenteiden olevan rakenteellisesti väärin 2008 saneerauksen yhteydessä rakennetuiksi, ja pesuhuoneen lattiakallistusten olevan osin puutteelliset. Virheelliset rakenteet korjattiin saneerauksen yhteydessä.

NYHKÄLÄNTIE 43 SPRINGLAUS

- Ø Kohteen omistusmuutosjärjestelyt saatiin tehdyksi marraskuun 2016 alussa, ja saneeraus sprinklauksen osalta siirtyy vuodelle 2017 toteutettavaksi.

KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET

- Ø Kaupungin hallitsemassa Ruukkikiinteistön kerroksessa jatkettiin tutkimusten ja sisäilmahavaintojen mukaan työhuoneiden sisäilman laadun parantamista erillisen työsuunnitelman mukaan. Vuoden 2016 aikana tehtiin korjaukset neljässä työhuoneessa, ja vuodelle 2017 varaudutaan vastaaviin korjauksiin.

HAAPALAN PK KATTOVESIVIEMÄRÖINTI JA PIHAN KORJAUS

- Ø Haapalan päiväkodin kattojen sadevesirännien poistoviemäreitä ei ollut tehty, vaan sadevedet valui suoraan sokkelien viereen, vahingoittaen sokkelirakennetta, ja mahdollistaen kosteuksien kapillaarinousun seinärakenteeseen, täten mahdollistaen ulkoseinärakenteen vahingoittumisen. Kohteessa toteutettiin kattovesien viemäröinnit ja rännimuutoksia sekä samalla lisättiin sisäpihalle sadevesikaivo ja korjattiin pihakallistuksia, jolloin saatiin tehtyä korjaus ongelmaan jossa pihalle kertyi sateiden jälkeen suuri lätäkkö lasten kulkualueelle, ja rakennuksen vierustalle

YHTEISKOULUN SISÄILMA- JA MUUT PERUSKORJAUKSET

- Ø Teetettiin osilla A- ja C, tarkemmat kosteustekniset rakenne- ja kosteustekniset kuntotutkimukset, joilla voidaan tarkentaa ja kohdentaa tarkemmin vaadittavia korjaustoimenpiteitä, joita on tarpeen tehdä vuonna 2017, oheisien jo selvillä olevien korjaustarpeiden lisäksi, ja suunnitella vuoden 2017 korjauksia yhdenmukaisesti tämän mukaisesti sovittaen.
- Ø Yhteiskoulu/Lukio A-osan kellarikerros kotitalousluokkien alueella oli kosteusvaurioitunut ja lattia-rakenteesta oli kosteusmittarilla mitattavissa lattiarakenteen kosteusvaurio. Kostunut betonilattiarakenne kuivatettiin ja poistettiin vahingoittunut liimaus betonista sekä uusittiin lattiapinnat. Kotitalousluokan nykyiset kalusteet olivat jo käyttöikänsä päässä, ja uusittiin samassa yhteydessä. Jotta lattian uudelleen kostuminen estetään, samalla korjattiin A-osan sokkelirakenne patolevyin ja salaoja/kattovesiviemäröintikorjauksin.

- Ø Yhteiskoulun keittiön ruokatarvikekuljetusluiska B-osan kellarikerrokseen oli liian jyrkkä ja ilman katoa, ollen erityisesti talvella vaarallinen käyttää. Myöskään luiskan kosteussuojaus ei ollut kunnollinen päästään rakennuksen ulkopuolisen kosteuden kellarikerroksen lattiarakenteeseen. Kuljetusluiska uusittiin sokkelikorjauksen yhteydessä nykymääräysten mukaiseksi, katokselliseksi sekä kaltevuudeltaan sallituksi, ja samalla parannetaan sen toimivuutta, muuttaen luiska kulkemaan suoraan keittiötiloihin. Myös keittiövaraston toimintaympäristöä muutettiin siltä osin kuin remontti vaati, jotta saatiin ruokakuljetukset / keittiön toiminta sellaiseksi, ettei toiminnasta muodostu rakenteita vahingoittavaa kosteuskuormaa sekä työturvallisuusriskiä.
- Ø B-osan korjauksia jatkettiin kirjastoluokan, pääsisäänkäynnin portaikon alueella, ja alueen korjaukset jatkuvat vuoden 2017 aikana, yhdyssillan B- ja C-osan välillä, lattian korjauksin sekä lattiainfraan ja sisäkattolevyjen uusinnalla.
- Ø Vuonna 2016 korjattiin myös yhteiskoulun C-osan, alakerroksen lattiarakenne, teknisentyönluokan sekä aulan osuudelta. Samassa yhteydessä uusittiin vahingoittunut aulan alakattolevytys ja valaistus.
- Ø Rakennuksen kaikkien osien ilmastointikanavistojen puhdistukset suoritetaan korjaustoimenpiteiden jälkeen 2017.
- Ø Vuonna 2017 sisäilmakorjaukset jatkuvat, tarkennettuna, tehtävän A- ja C-osan rakenne- ja kosteustutkimuksen tuloksien perusteella.

HÖGFORSIN PK PIHA-ALUEEN KUNNOSTAMINEN JA KALUSTEET

- Ø Päiväkodin pihalle siirrettiin Ahmoon koulun pihalta lasten leikkivälineitä, jotka soveltuivat päiväkotilasten ikäryhmälle.
Piha-alueen valaistusta uusitaan vuoden 2017 aikana tilapalvelun käyttötalouden varoista.

YRITTÄJÄNTIE 65, LÄMMITYSTAVAN MUUTOS

- Ø Kaupungin varikkona toimivan kiinteistön energiataloudellisesti epäedullinen ja ympäristön turvallisuuden kannalta kyseenalainen kaasulämmitysjärjestelmä poistettiin ja muutettiin nykyaikaisemmaksi ja käyttötaloudeltaan edullisemmaksi maalämmöksi.

TYÖKESKUS PAJAKATU 2, KATTOREMONTTI

- Ø Osa nykyisestä peltikattorakenteesta oli vahingoittunut, ajan sekä lumienpoiston vaikutuksesta ja kattorakenteessa oli ollut ruostumisen aiheuttamia vuotokohtia. Vuotokohdat oli paikattu, mutta kattorakenteen osia oli vahingoittunut siinä määrin, että peltikaton toimivuus oli varmistettava ja katto pinnoitettiin uudelleen. Lisäksi Vihtijärventien puoleisen sivun osuudelta, uusittiin kattorännit syöksyputkineen.
Varsinaisesta koko peltikaton uusimisesta luovuttiin, koska liikuntahallin kuntosalin-, sekä peilisalin sisäilmaongelmien vuoksi tarvittiin kiireellinen investointivarojen siirto tilojen kunnostukseen.

LIIKUNTAHALLIN KUNTO- JA PEILISALIN SANEERAUS

- Ø Tiloista saatiin vuoden 2016 aikana käyttäjien sisäilmaoireiden takia kiireellinen korjaustarve, korjaukseen siirrettiin Pajakatu 2:n kattoremontista varoja, joilla korjaus tehtiin.
Salien lattiat otettiin betonipinnalle, ja vanhat lattialiimat poistettiin hiomalla, jonka jälkeen suoritettiin lattioiden kuivaukset, kapseloinnit ja matoitukset. Myös kattojen äänenvaimennusvillat uusittiin.
Samalla liikuntatoimen vetäjien toiminta edellytyksiä tiloissa parannettiin järjestämällä alueelle lisää varastointitiloja ja suora kulku peilisalista kuntosalin varastohuoneeseen.

3 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
KADUT, PERUSPARANTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-175 000	-175 000	-105 136	60	-69 864
Netto	-175 000	-175 000	-105 136	60	-69 864
KADUT, UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80 000	-103 000	-102 216	99	-784
Netto	-80 000	-103 000	-102 216	99	-784
KADUT, PÄÄLLYSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-50 000	-50 000	-49 905	100	-95
Netto	-50 000	-50 000	-49 905	100	-95
PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
TENNISKENTTÄ, PINNOITTEEN UUSINTA					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-14 324	95	-676
Netto	-15 000	-15 000	-14 324	95	-676
HELSINGINTIEN PALLOKENTÄN SALAOJITUKSEN KORJAUS JA KUIVATUKSEN PARANNUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	0	0	-30 000
Netto	-30 000	-30 000	0	0	-30 000
PYHÄJÄRVEN VENEPAIKKARANNAN RUOPPAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	-12 454	42	-17 546
Netto	-30 000	-30 000	-12 454	42	-17 546
HARJUN KENTÄN MADALTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-20 000	-18 746	94	-1 254
Netto	-20 000	-20 000	-18 746	94	-1 254
MUIDEN YLEISALUEIDEN KUNNOSTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-400 000	-423 000	-302 780	72	-120 220
Netto	-400 000	-423 000	-302 780	72	-120 220

TEKNINEN LAUTAKUNTA

KADUT, PERUSPARANTAMINEN

- Ø Kirjurinkadun loppuosan perusparannus jäi viimeistelytyöiden osalta kesken oletettua laajemmin massanvaihtotyön johdosta.

- Ø Sudetin alueen vesihuoltoverkoston peruskorjaukseen liittyvä Toivikinkadun perusparannus käynnistettiin. saatiin käyntiin. Toivikinkadun 1. vaiheen perusparannustöitä kadun rakenteiden saneerauksen osalta ei kuitenkaan saatu valmiiksi työmaan etenemisen hidastuttua hyvän alkuvaiheen jälkeen. Tämä työmaan etenemisen hidastuminen johtui pääosin siitä, että kaivantotyöt olivat odotettua haastavampia ja suunnitelmista poiketen kohteessa jouduttiin kaivamaan vesihuollon kaivantoja noin 80 syvemmälle. Lisäksi loppuvuodesta talvityönä tehty työ kohteessa oli normaalia työtahtia hitaampaa roudan takia. Hanke jatkuu vuonna 2017.

KADUT, UUDISRAKENTAMINEN

- Ø Tuorilantien reunakivellä erotettu kevyen liikenteen reitti saatiin valmiiksi, mutta massanvaihto oli oletettua haastavampaa. Lisäksi johtosiirtotyöt vanhan katuvalaisun siirtojen osalta puuttuivat toteutussuunnitelmista kokonaan.

KADUT, PÄÄLLYSTEET

- Ø Päälylystämiskohteita toteutettiin urapaikkausmenetelmällä Vihdintiellä, Valtatiellä ja Tammelantiel-
lä välillä Keskuskatu – vt 2 rampit sekä Harjukadulla välillä Huhdintie – Tammelantie.

TENNISKENTTÄ, PINNOITTEEN UUSINTA

- Ø Karkkilan kaupungin tenniskentän kulunut pinta ja kentän halkeamat saatiin korjattua.

HELSINGINTIEN PALLOKENTÄN SALAOJITUKSEN KORJAUS JA KUIVATUKSEN PARANNUS

- Ø Keskuskentän käyttöä on jouduttu ajoittain rajoittamaan huonon salaojituksen ja hulevesien kuiva-
tusongelmien takia. Kentän parantamiseen tarkoitettu 30 000 € investointimääräraha siirrettiin
seuraavalle vuodelle. KJS ry:n käynnistämän kentän kehittämishankkeen yhteydessä on tarkoitus
ratkaista myös kentän pohjarakenteiden kuivana pitoon liittyvät ongelmat.

PYHÄJÄRVEN VENEPAIKKARANNAN RUOPPAUS

- Ø Venepaikkojen ja Pyhäjärven jokisuun parantaminen ruoppaamalla saatiin tehtyä oletettua edulli-
semmin. Viereiselle pellolle läjitettyjä massoja tullaan viemään pois vuoden 2017 aikana, mutta osa
ravinnepitoisista massoista voi jäädä pellolle.

HARJUN KENTÄN MADALTAMINEN

- Ø Hankkeen toteutusta tullaan jatkamaan vuoden 2017 puolella sille erikseen varatulla investointi-
määrärahalla.

4 IRTAIN OMAISUUS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS					
SÄHKÖISET KOKOUKSET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-18 000	-18 000	-15 571	87	-2 429
Netto	-18 000	-18 000	-15 571	87	-2 429
SISÄISEN VIESTINNÄN PARANTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-10 508	70	-4 492
Netto	-15 000	-15 000	-10 508	70	-4 492
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA					
TIETO- JA VIESTINTÄ-TEKNIIKKAHANKINNAT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-15 126	101	126

Netto	-15 000	-15 000	-15 126	101	126
NYHKÄLÄN KOULUN KALUSTEET					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-600 000	-600 000	-575 321	96	-24 679
Netto	-600 000	-600 000	-575 321	96	-24 679
VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
MUSEON OPASTEKYLTIT					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-10 000	-10 000	-10 208	102	208
Netto	-10 000	-10 000	-10 208	102	208
RUUKINPAJAN PAKETTIAUTO					
Tulot	0	0	1 140	0	-1 140
Menot	-15 000	-15 000	-14 145	94	-855
Netto	-15 000	-15 000	-13 005	87	-1 995
Tulot	0	0	1 140	0	-1 140
Menot	-673 000	-673 000	-640 879	95	-32 121
Netto	-673 000	-673 000	-639 739	95	-33 261

KAUPUNGINHALLITUS

SÄHKÖISET KOKOUKSET

- Ø Sähköiset kokoukset otettu käyttöön kaupunginhallituksessa ja kaikissa muissa lautakunnissa paitsi tarkastuslautakunnassa.

SISÄISEN VIESTINNÄN PARANTAMINEN

- Ø Uusi Intranet otettu käyttöön vuoden 2016 lopulla.

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIKKAHANKINNAT

- Ø Määrärahalla hankittiin esi-, perus- ja lukio-opetukseen crome-bookeja ja iPadeja sekä parannettiin verkkoyhteyksiä mm. tehostamalla langattomien tukiasemien kapasiteettia.

NYHKÄLÄN KOULUN KALUSTEET

- Ø Nyhkälän koulun ensikertaiseen kalustamiseen hankittiin vuoden 2015 hankittujen kalusteiden lisäksi loput kalusteet: tvt-laitteistot, teknisen työn työsalin koneistus (muut opetustilat: metallityötilat, kuumakäsittelytilat ja suunnittelutilat) ja ensikertaiseen kalustamiseen kuuluvat opetusvälineet.

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

MUSEON OPASTEKYLTIT

- Ø Museon uudet standardien mukaiset opastekyltit uusittiin 2-tien varrelle, Pusulantielle ja keskustan alueelle.

RUUKINPAJAN PAKETTIAUTO

- Ø Ruukinpajan käyttöön hankittiin käytetty Peugeot Boxer -pakettiauto ja vaihdossa annettiin vanha Nissan Vanette Cargo -pakettiauto.

5 VESIHUOLTOLAITOS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-175 000	-175 000	-162 418	93	-12 582
Netto	-175 000	-175 000	-162 418	93	-12 582
PUHDISTAMON SANEERAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	-20 844	69	-9 156
Netto	-30 000	-30 000	-20 844	69	-9 156
VESIJOHDON RUNKOVERKON VENTTIILIIEN KORJAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-20 000	-4 916	25	-15 084
Netto	-20 000	-20 000	-4 916	25	-15 084
KOLISEVANTIEN ALIKULKU, AVO-OJAN PUTKITUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-15 093	101	93
Netto	-15 000	-15 000	-15 093	101	93
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-240 000	-240 000	-203 271	85	-36 729
Netto	-240 000	-240 000	-203 271	85	-36 729

Vesihuoltolaitoksen investointikohteisiin sisältyy kaupungin muuhun julkiseen käyttöomaisuuteen kuuluvia kuluja yhteensä 6.336,08 €, jotka on tilinpäätöksessä toimintojen avulla eroteltu vesilaitoksen investoinneista ja aktivoitu oikealle tasetilille.

Vesihuoltolaitoksen investointikuluja sisältyy kaupungin muun julkisen käyttöomaisuuden investointikohteisiin yhteensä 14.091,08 €, jotka on tilinpäätöksessä toimintojen avulla huomioitu vesilaitoksen investointeihin ja aktivoitu oikealle tasetilille.

VESIHUOLTOLAITOS TEKNINEN LAUTAKUNTA

VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS

- Ø Sudetin alueen vesihuoltoverkoston peruskorjaus Toivikinkadun osalta saatiin käyntiin. Toivikinkadun 1. vaiheen vesihuollon perusparannustöitä ei kuitenkaan saatu valmiiksi työmaan etenemisen hidastuttua hyvän alkuvaiheen jälkeen. Tämä työmaan etenemisen hidastuminen johtui pääosin siitä, että kaivantotyöt olivat odotettua haastavampia ja suunnitelmista poiketen kohteessa jouduttiin kaivamaan vesihuollon kaivantoja noin 80 syvemmälle. Tämä hidasti työn etenemistä merkittävästi. Lisäksi loppuvuodesta talvityönä tehty työ kohteessa oli normaalia työtahtia hitaampaa roudan takia. Hanke jatkuu vuonna 2017.

PUHDISTAMON SANEERAUS

- Ø Viimeisin puhdistamon lupahakemus jätettiin 2015 toukokuussa. Tähän lupaprosessiin liittyi myös AVI:n lisäkysymyksiä keväällä 2016 ja tarkentavia lisäkysymyksiä syksyllä 2016. Vastineet toimitetaan vuoden 2017 alussa. Seuraavia puhdistamon lupaehtoja odotetaan saatavaksi aikaisintaan joko vuonna 2017 tai 2018. Uusiin lupaehtoihin valmistelu on syytä käynnistää aina viipymättä, koska aikataulullisesti lupaehtojen toteuttaminen voi olla haastavaa.

VESIJOHDON RUNKOVERKON VENTTIILIEN KORJAUS

- Ø Vesijohtoverkoston venttiilien korjaus jäi kesken, mutta se tulee jatkumaan vuosittaisten investointimäärärahojen puitteissa. Hankkeella varmistetaan puhtaan veden jakelun häiriöttömyys vesijohtoverkossa.

KOLISEVANTIEN ALIKULKU, AVO-OJAN PUTKITUS

- Ø Hulevesien poisjohtamisen ongelmat saatiin korjattua.

5 VESIHUOLTOLAITOS (huleveden erittely) sisältyy vesihuoltolaitokseen)	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-45 900	-45 900	-87 965	192	42 065
Netto	-45 900	-45 900	-87 965	192	42 065
PUHDISTAMON SANEERAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 700	-15 700	-12 584	80	-3 116
Netto	-15 700	-15 700	-12 584	80	-3 116
KOLISEVANTIEN ALIKULKU, AVO-OJAN PUTKITUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-14 148	94	-852
Netto	-15 000	-15 000	-14 148	94	-852
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-61 600	-61 600	-114 697	186	53 097
Netto	-61 600	-61 600	-114 697	186	53 097

Huleveden investointikulujen erittelyssä ei näy kaupungin muun julkisen käyttöomaisuuden investointikohteisiin sisältyvää viemärlaitoksen/huleveden osuutta yhteensä 11.925,23 €, jotka on tilinpäätöksessä toimintojen avulla huomioitu vesilaitoksen investointeihin ja aktivoitu oikealle tasetilille.

Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €		TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus		2 316	2 350	3 237	888
Vuosikate	+/-	2 686	2 720	3 453	734
Satunnaiset erät	+/-			-21	-21
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-370	-370	-195	175
Investoinnit		-10 961	-10 145	10 538	20 683
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	11 688	10 872	10 339	-533
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	357	357		-357
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	370	370	199	-171
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-8 645	-7 795	13 775	21 570
Rahoitustoiminta		6 810	6 810	7 635	-475
Antolainauksen muutokset		0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	+	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	13 000	13 000	12 675	-325
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	6 190	6 190	5 540	-650
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-			500	500
Oman pääoman muutokset	+/-			-996	-996
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-1 835	-985	20 414	20 100

TULOSLASKELMAOSA	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
TULOT					
Verotulot	31 855 997	32 063 000	31 964 000	31 568 095	-395 905
Valtionosuudet	16 514 248	17 286 181	17 450 000	17 550 052	100 052
Korkotuotot	4 337	3 000	3 000	1	-2 999
Muut rahoitustuotot	129 519	125 500	125 500	121 720	-3 780
					0
KULUT					0
Korkokulut	-500 433	-580 000	-533 000	-532 427	573
Muut rahoituskulut	-8 330	-5 500	-5 500	-4 935	565

OTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 250 000	13 000 000	13 000 000	12 675 000	-325 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 080 000	6 190 000	6 190 000	-5 540 000	-11 730 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 500 275	0	0	7 635 000,00	7 635 000

HENKILÖTYÖVUODET	TP2015	TP2016
KUNTA YHTEENSÄ	283	287

2 III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2016		01.01.-31.12.2015	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 724 762,38		2 764 953,87	
Maksutuotot	699 954,88		698 520,84	
Tuet ja avustukset	1 200 428,06		1 309 125,04	
Muut toimintatuotot	2 056 676,50	6 681 821,82	2 245 622,34	7 018 222,09
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 754 190,83		-9 597 621,88	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 298 672,03		-3 416 907,96	
Muut henkilösivukulut	-547 394,47		-480 932,30	
Palvelujen ostot	-34 353 741,24		-34 750 553,30	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 938 008,92		-1 911 784,97	
Avustukset	-1 344 522,65		-1 304 479,06	
Muut toimintakulut	-694 606,04	-51 931 136,18	-643 873,42	-52 106 152,89
Toimintakate		-45 249 314,36		-45 087 930,80
Verotulot		31 568 094,59		31 855 997,37
Valtionosuudet		17 550 052,00		16 514 248,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	22 275,53		2 237,19	
Muut rahoitustuotot	121 721,99		133 800,96	
Korkokulut	-554 702,12		-462 181,56	
Muut rahoituskulut	-4 943,46	-415 648,06	-4 466,97	-330 610,38
Vuosikate		3 453 184,17		2 951 704,19
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 464 673,03		-2 011 039,78
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		8 265,39	
Satunnaiset kulut	-21 119,10	-21 119,10	-40 000,00	-31 734,61
Tilikauden tulos		967 392,04		908 929,80
Rahastojen lisäys(-) tai vähenn.(+)		0		0
Tilikauden yli-(-)/alijäämä(-)		967 392,04		908 929,80

2 RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2016		01.01.-31.12.2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 453 184,17		2 951 704,19	
Satunnaiset erät	-21 119,10		-31 734,61	
Tulorahoituksen korjauserät	-194 950,65	3 237 114,42	-370 224,29	2 549 745,29
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-10 338 610,80		-9 608 442,87	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			2 169 000,00	
Pysyvien vastaav.hyödykk.luovutustulot	199 154,00	-10 139 456,80	571 307,50	-6 868 135,37
Toiminnan ja investointien rahavirta		-6 902 342,38		-4 318 390,08
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
+ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 675 000,00		14 250 000,00	
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 540 000,00		-4 080 000,00	
+/- Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000,00	7 635 000,00	-2 500 274,71	7 669 725,29
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	0,00		0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00		0,00	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	878,46		659,67	
Saamisten muutos	-396 770,13		-1 048 823,01	
Korottomien velkojen muutos	-599 688,51	-995 580,18	-398 337,24	-1 446 500,58
Rahoituksen rahavirta		6 639 419,82		6 223 224,71
Rahavarojen muutos		-262 922,56		1 904 834,63
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	2 038 206,35		2 301 128,91	
Rahavarat 01.01	2 301 128,91	-262 922,56	396 294,28	1 904 834,63

3 TASE

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 831 812,80	55 962 078,38
Aineettomat hyödykkeet	151 735,11	241 816,12
Aineettomat oikeudet	59 355,00	81 966,47
Muut pitkävaikutteiset menot	92 380,11	159 849,65
Aineelliset hyödykkeet	52 185 278,44	44 222 613,64
Maa- ja vesialueet	8 934 919,98	8 936 273,96
Rakennukset	31 458 822,06	24 800 353,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 612 409,53	7 827 842,72
Koneet ja kalusto	1 441 131,12	1 190 498,28
Muut aineelliset hyödykkeet	5 886,58	5 886,58
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 732 109,17	1 461 758,27
Sijoitukset	11 494 799,25	11 497 648,62
Osakkeet ja osuudet	11 494 799,25	11 497 648,62
Muut lainasaamiset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	20 136,92	21 014,13
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	20 136,92	21 014,13
Muut toimeksiantojen varat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 285 855,72	6 152 886,61
Vaihto-omaisuus	4 134,14	5 012,60
Aineet ja tarvikkeet	4 134,14	5 012,60
Saamiset	4 243 515,23	3 846 745,10
Pitkäaikaiset saamiset	1 785 716,00	2 142 858,00
Muut saamiset	1 785 716,00	2 142 858,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 457 799,23	1 703 887,10
Myyntisaamiset	620 898,77	445 727,92
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	669 445,35	566 020,47
Siirtosaamiset	1 167 455,11	692 138,71
Rahoitusarvopaperit	35 454,28	35 650,49
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	35 454,28	35 650,49
Rahat ja pankkisaamiset	2 002 752,07	2 265 478,42
VASTAAVAA	70 137 805,44	62 135 979,12

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	8 817 536,10	7 850 144,06
Peruspääoma	7 346 583,38	7 346 583,38
Muut omat rahastot	3 661,64	3 661,64
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	499 899,04	-409 030,76
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	967 392,04	908 929,80
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	37 139,61	38 016,82
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	20 136,92	21 014,13
Muut toimeksiantojen pääomat	17 002,69	17 002,69
VIERAS PÄÄOMA	61 283 129,73	54 247 818,24
Pitkäaikainen	36 723 685,00	30 281 378,20
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 205 000,00	29 770 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut ja muut velat	518 685,00	511 378,20
Lyhytaikainen	24 559 444,73	23 966 440,04
Joukkovelkakirjalainat	15 500 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 240 000,00	20 540 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	10 999,40	12 722,84
Ostovelat	913 201,20	1 434 064,69
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	375 736,98	273 256,53
Siirtovelat	1 519 507,15	1 706 395,98
VASTATTAVAA	70 137 805,44	62 135 979,12

Muutos edellisten vuosien ylijäämään muodostuu maa- ja vesialueiden arvojen selvitystyön loppuunsaattamisesta vuoden 2015 aikana. Selvitystyön lopputuloksena syntynyt erotus 8 919,60 € on vähentänyt maa- ja vesialueiden tasearvoa ja oikaissut edellisten tilikausien yli-/alijäämää.

4 KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA	2016	2015
Toimintatuotot	49 149 187,04	50 616 000,24
Toimintakulut	-95 747 056,70	-96 075 942,60
Osuus osakkuusyht.voitosta+/tappiosta-	-1 135,50	-4 540,11
 Toimintakate	 -46 599 005,16	 -45 464 482,47
 Verotulot	 31 563 310,83	 31 851 885,44
Valtionosuudet	20 096 587,61	19 152 888,64
 Korkotuotot	 31 200,22	 15 945,82
Muut rahoitustuotot	127 164,25	137 975,13
Korkokulut -	-581 914,83	-501 075,31
Muut rahoituskulut -	-111 069,54	-111 807,54
**Rahoitustuotot ja kulut yht.	-534 619,90	-458 961,91
 Vuosikate	 4 526 273,38	 5 081 329,70
 Suunnitelman mukaiset poistot	 -3 763 753,13	 -3 413 985,60
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Satunnaiset erät	-11 856,54	0,00
Tilikauden tulos	750 663,71	1 667 344,10
 Tilinpäätössiirrot	 -2 108,54	 -329,96
Tilikauden verot	-346,37	736,62
Laskennalliset verot	474,35	-11395,14
Vähemmistöosuudet	806,92	-222,34
 Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	 749 490,07	 1 656 133,28

5 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 526 273,38	5 081 329,70
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-346,37	736,62
Tulorahoituksen korjauserät	-476 761,34	-495 132,48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 665 570,45	-11 277 262,49
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 730,05	2 177 239,09
Pysyvien vastaavien luovutustulot	220 748,18	617 876,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 390 926,55	-3 895 213,47
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 433,75	-1 546,77
Antolainasaamisten vähennykset	713,02	2 782,63
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 684 930,50	14 716 561,78
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 474 176,22	-4 242 036,15
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000,00	-2 500 274,71
Oman pääoman muutokset	2 696,77	-114 933,97
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutos	2 455,21	-4 861,26
Vaihto-omaisuuden muutos	-37 058,16	12 803,45
Saamisten muutos	834 866,30	-1 580 760,24
Korottomien velkojen muutos	-868 857,34	-112 874,63
Rahoituksen rahavirta	7 644 136,33	6 174 860,13
Rahavarojen muutos	253 209,78	2 279 646,66
Rahavarat 31.12.	7 014 220,19	6 761 010,40
Rahavarat 1.1.	6 761 010,40	4 481 363,74
	253 209,79	2 279 646,66

6 KONSERNITASE

KONSERNITASE VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 116 774,78	61 194 206,22
Aineettomat hyödykkeet	495 716,67	642 262,56
Aineettomat oikeudet	74 579,93	104 999,63
Muut pitkävaikutteiset menot	419 415,79	535 328,86
Ennakkomaksut	1 720,94	1 934,07
Aineelliset hyödykkeet	62 716 760,49	54 646 270,70
Maa- ja vesialueet	9 199 818,22	9 198 782,34
Rakennukset	38 902 658,36	32 660 961,81
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 988 286,88	8 215 425,93
Koneet ja kalusto	2 672 568,76	2 471 124,26
Muut aineelliset hyödykkeet	63 959,30	62 983,39
Enn.maksut ja keskeneräiset	3 889 468,95	2 036 992,97
Sijoitukset	5 904 297,62	5 905 672,96
Tytäryhteisöosakkeet- ja osuudet	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkuusyhteisöosuudet	179 333,60	158 345,12
Muut osakkeet ja osuudet	5 709 856,34	5 732 605,15
Muut lainasaamiset	2 763,19	2 798,86
Muut saamiset	12 344,49	11 923,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	147 027,24	98 958,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 800 808,16	13 345 406,52
Vaihto-omaisuus	388 897,90	351 839,74
Saamiset	5 397 690,07	6 232 556,38
Pitkäaikaiset saamiset	1 793 173,43	2 150 315,43
Lyhytaikaiset saamiset	3 604 516,64	4 082 240,94
Rahoitusarvopaperit	1 118 373,91	1 031 813,79
Rahat ja pankkisaamiset	<u>5 895 846,28</u>	<u>5 729 196,61</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>82 064 610,17</u></u>	<u><u>74 638 571,64</u></u>

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	11 061 266,14	10 309 079,30
Peruspääoma	7 346 583,38	7 346 583,38
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	1 253 361,82	1 421 158,33
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	1 711 830,87	-114 795,69
Tilikauden yli- / alijäämä	749 490,07	1 656 133,28
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 31 164,55	 29 554,50
 POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	 0,00	 0,00
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
 PAKOLLISET VARAUKSET	 486 883,39	 489 005,13
Eläkevaraukset	9 947,00	14 093,93
Muut pakolliset varaukset	476 936,39	474 911,20
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 187 434,05	 136 910,50
 VIERAS PÄÄOMA	 70 297 862,04	 63 674 022,21
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	39 252 681,68	32 987 792,43
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	541 575,13	534 742,68
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	21 921 043,21	20 692 760,94
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 582 562,02	9 458 726,16
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 <u>82 064 610,17</u>	 <u>74 638 571,64</u>

IV LIITETIEDOT

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginhallitus on hyväksynyt 15.2.2016 kaupungin voimassa olevaan poistosuunnitelmaan lisäyksen, jossa tarkennetaan kivisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoajaksi 30 vuotta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Poistokäytäntöä on vuonna 2010 valmistuneiden investointien osalta muutettu siten, että poistolaskenta on aloitettu valmistumista seuraavan kuukauden alusta alkaen. Vuodesta 2013 lähtien kiinteisiin rakenteisiin kirjatuihin yhdeksi nimikkeeksi yhdistetyissä hankinnoissa poistot aloitetaan hankintavuotta seuraavan vuoden alusta alkaen.

Vuonna 2016 valmistuneeseen Nyhkälän koulun investointiin liittyen on kaupungilla ostoreskontrassa avoimena FCG:n lasku 79 274,32 €. Koska lasku on kiistanalainen, se on kirjattu tilinpäätösvaiheessa selvittävien tilille eikä sitä ole aktivoitu.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon määrällisellä.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely: Tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 kaupungilla on neljä koronvaihtosopimusta Kuntarahoituksen kanssa.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa: Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolausannon kuntajaoston yleisohjeita kunnille ja kuntayhtymille. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu v. 2014 ohjetta ja tilinpäätöksen liitetiedot noudattavat v. 2016 ohjeistusta, liitetietojen ryhmittelyä ja liitetietonumerointia. Vesilaitos taseyksiköstä ja hulevedestä on esitetty tulos-, tase- ja rahoituslaskelma. Konsernilaskelmat on laadittu kirjanpitolausannon kuntajaoston v. 2015 yleisohjeen mukaisesti. Konsernilaskelmat sisältävät tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot.

Edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

Selvitys edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudesta päättyneen tilikauden tietojen kanssa sekä liitetietojen esittelytapa:

Tilinpäätöksen liitetiedoissa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston uutta yleisohjetta tilinpäätöksen liitetiedoista vuonna 2016 sekä ohjeen liitetietonumerointia 1-46 kunnan ja kuntakonsernin liitetiedoissa on esitetty vertailutiedot edelliseltä vuodelta.

Tilikaudella ei kirjattu aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuotto- tai kulukirjauksia.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen yksittäiseen tase-erään ei sisälly osia, jotka koskisivat useampaa tase-erää.

Kunnalla ei ole valuuttamääräisiä saamisia, velkoja eikä muita sitoumuksia 31.12.2016.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätöksessä kunnan tilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisönä kunnan 80 % omistama kiinteistöyhtiö, osakkuusyhteisönä kunnan 25 % omistama kiinteistöyhtiö sekä kuusi kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä.

Yhdisteltävien yhteisöjen tietojen yhdenmukaiseksi saattaminen

Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu yhdistelyvaiheessa kunnassa noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaisiksi.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu. Konsernitytäryhtiöiden maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä kunnan verotuloja vastaan 4 783,76 €. Ammatillisen koulutuksen valtion maksama yksikkörahoitus 2 546 535,61 € on korjattu myyntituotoista valtionosuuksiin. Kunnalla ei ole lainoja konserniyhteisöille.

Suunnitelmapoistojen oikaisu konsernitilinpäätöksessä

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden pysyvien vastaavien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman eriä Edellisen tilikauden voitto/tappio ja Tilikauden voitto/tappio vastaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Konserniyhtiöiden keskinäinen omistus on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2016 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- ja alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Karkkilan kaupungin konsernirakenne		Kotikunta	Omistus%
Kuntayhtymät			
	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS	Helsinki	0,8784
	ETEVA kuntayhtymä	Mäntsälä	1,9861
	Uudenmaan päihdehuollon Ky	Hyvinkää	3,4483
	Länsi-uudenmaan ammattikoulutus Ky	Lohja	9,48
	Perusturvakuntayhtymä Karviainen	Vihti	24
	Uudenmaan liitto	Helsinki	0,82
Tytäryhteisöt			
	Kiinteistö Oy Sorvirinne	Karkkila	80,00
Osakkuusyhteisöt			
	Kiinteistö Oy Karkkilan Yrittäjäntie 53	Karkkila	25,00

2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetietonumerot 6-16

Tuloslaskelman toimintatuotot, ulkoiset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Keskusvaalilautakunta			0,00	14 490,00
Kaupunginhallitus			740 040,37	775 179,87
Kasvatus- ja opetuslautakunta			961 539,74	992 667,17
Vapaa-aikalautakunta			446 532,77	456 335,87
Tekninen lautakunta			4 392 850,62	4 685 336,63
Ympäristölautakunta			140 858,32	94 212,55
Konsernin toimintatuotot	42 467 365,22	43 689 472,89		
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>42 467 365,22</i>	<i>43 689 472,89</i>	<i>6 681 821,82</i>	<i>7 018 222,09</i>

Verotulojen erittely	Kaupunki	
	2016	2015
Kunnan tulovero	28 284 837,88	28 524 081,20
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 141 104,52	1 261 611,45
Kiinteistövero	2 142 152,19	2 070 304,72
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>31 568 094,59</i>	<i>31 855 997,37</i>

Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 965 834,00	14 348 240,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	3 580 140,00	3 285 972,00
Järjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	-10 500,00	-10 500,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-985 422,00	-1 109 464,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-	-
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>17 550 052,00</i>	<i>16 514 248,00</i>

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	-29 612 349,61	-30 178 322,26
Muiden palvelujen ostot	-4 741 391,63	-4 572 231,04
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>-34 353 741,24</i>	<i>-34 750 553,30</i>

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
<i>Satunnaiset tuotot</i>				
Kirjauskäyt. muutoksesta aiheutuvat oikaisut				
Verohallinto			0,00	8 265,39
Liikelaitoskuntayhtymä Puhti myyntivoitto		0		
<i>Satunnaiset kulut</i>				
Vahingonkorvaus, viemärilinan tukkeutuminen			-21 119,10	-40 000,00
<i>Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0</i>	<i>-21 119,10</i>	<i>-31 734,61</i>

Selvitys suunnitelmamukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Karkkilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2012 viimeisimmän poistosuunnitelman. Poistosuunnitelmaa noudatetaan 1.1.2013 hankittujen aineellisten ja aineettomien poistoai-kojen määrittelyyn. Kaupunginhallitus on 15.2.2016 hyväksynyt voimassa olevaan poistosuunnitelmaan lisäyksen, jossa tarkennetaan kivisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoajaksi 30 vuotta. Tarkennettu poistosuunnitelma tuli voimaan 1.1.2016.

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 ALKAEN		
Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät	Poisto aika vuosi	Poistotapa
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Kehittämismenot	4	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot (ei lisenssit)	4	tasapoisto
Valtiolle maksettava tieosuus	4 - 10	tasapoisto
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa	
Vuokraoikeudet, liittymismaksut	ei poistoaikaa	
Maa- ja vesialueiden arvonorotukset	ei poistoaikaa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
kiviset	30	tasapoisto
muut	20 - 30	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 40	tasapoisto
Rakennusten perusrakennukset	15	tasapoisto
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
kadut, tiet, torit ja puistot	15	tasapoisto
sillat, laiturit ja uimalat	10	tasapoisto
muut maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto
vedenjakeluverkosto	30	tasapoisto
viemäriverkosto	30	tasapoisto
kaukolämpöverkko	20	tasapoisto
sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	15	tasapoisto
muut putki- ja kaapeliverkot	15	tasapoisto
vesilaitoksen koneet, laitteet	10	tasapoisto
kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	tasapoisto
muut kiinteät koneet ja rakenteet	10	tasapoisto
KONEET JA KALUSTO		
muut liikkuvat työkonet	5	tasapoisto
muut kuljetusvälineet	5	tasapoisto
muut raskaat koneet	10	tasapoisto
muut kevyet koneet	5	tasapoisto
atk-laitteet	3	tasapoisto
muut laitteet ja kalusteet	5	tasapoisto
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET		
osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Eläkevaraus 1.1.	14 093,93	21 787,83	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	4 146,93	7 693,91		
Eläkevastuu 31.12.	9 947,00	14 093,93	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	451 242,76	459 216,85	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	561,75	7 974,09		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	450 681,01	451 242,76	0,00	0,00
Ympäristövastuut 1.1.	15 868,25	6 891,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	14 932,80	8 977,25		
Vähennykset tilikaudella	15 868,25			
Ympäristövastuut 31.12.	14 932,80	15 868,25	0,00	0,00
Muu pakollinen varaus 1.1.	7 800,19	114 365,45	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	8 986,03	-106 565,26		
Vähennykset tilikaudella	5 463,65	106 565,26		
Muu pakollinen varaus 31.12.	11 322,57	7 800,19	0,00	0,00
<i>Pakolliset varaukset 31.12 yhteensä</i>	486 883,38	489 005,13	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja myyntitappiot	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	3257,13	3,45	107 834,02	382 673,68
Rakennusten myyntivoitot	4016,57	1 484,79	40 826,00	0,00
Muut myyntivoitot	5 707,22	15 327,99	46 290,63	0,00
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	12 980,92	16 816,23	194 950,65	382 673,68
Muut toimintakulut				
Marjaana-kodin kiinteistön myyntitappio			0,00	12 449,39
Muut myyntitappiot	119,17	82,74		
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	119,17	82,74	0,00	12 449,39

Valtuustoryhmille annetut tuet	Kaupunki	
	2016	2015
Valtuustoryhmä	0,00	0
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	0,00	0

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2016	2015
Osinkotuotot muista yhteisöistä	15 378,11	14 486,75
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	103 732,64	106 490,36
<i>Yhteensä</i>	119 110,75	120 977,11

3 TASEEN LIITETIEDOT

Liitetietonumerot 17-33

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenäiset työt	Osakkeet ja osuudet	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintam. 1.1	241 816,12	8 936 273,96	24 800 353,83	7 827 842,72	1 190 498,28	5 886,58	1 461 758,27	11 497 648,62	55 962 078,38
Lisäykset tilikaudella	26 079,38		6 414 187,11	487 305,26	614 799,72		2 287 775,79	0,00	9 830 147,26
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00		0,00
Vähennykset tilikaudella		-1 353,98						-2 849,37	-4 203,35
Siirot erien välillä			977 472,59	39 952,30			-1 017 424,89		0,00
Sumu-poistot tilikaudella	-116 160,39		-733 191,47	-742 690,75	-364 166,88				-1 956 209,49
Lisäpoistot tilikaudella									0,00
Ed.tilik. poistojen oikaisu	0,00		0,00						0,00
Hankintamenojaänne 31.12	151 735,11	8 934 919,98	31 458 822,06	7 612 409,53	1 441 131,12	5 886,58	2 732 109,17	11 494 799,25	63 831 812,80

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt	kotipaikka	kaupungin	konsernin	kuntakonsernin osuus (1000e)		tilikauden voitosta/ tappiosta
		om.os. %	om.os. %	OPO:sta	VPO:sta	
Tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Sorvirinne	Karkkila	80,00	80,00	1 200	70	0
Kuntayhtymät						
Hgin ja Uudenmaan shp	Helsinki	0,8784	0,88	3 484	5 197	-499
ETEVA kuntayhtymä	Mäntsälä	1,9861	1,99	310	1 023	28
Uudenmaan päihdehuollon Ky	Hyvinkää	3,4483	3,45	68	12	11
Länsi-uudenmaan ammattik.Ky	Lohja	9,48	9,48	3 276	572	141
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	Vihti	24	24,00	1 002	2 384	97
Uudenmaan liitto	Helsinki	0,82	0,82	13	14	-1
Kuntayhtymät yhteensä				8 152	9 203	-224
Osakkuusyhteisöt						
Kiint. Oy Karkkilan Yrittäjätie 53	Karkkila	25	25	33	0,2	-0,8

Saamisten erittely	2016		2015	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Konsernin keskinäisten saamisten erittely				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Muut saamiset		3635,91		27,00
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 582 291,52	0	537 061,72
Saamiset yhteensä	0,00	1 582 291,52	0	537 088,72

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset</i>				
<i>Menoennakot</i>				
<i>Etukäteen maksetut vuokratulot</i>				
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</i>				
<i>Muut ennakomenot</i>			1912,20	4211,40
<i>Tulojäämät</i>				
Jaksotetut korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta			51 300,00	53 800,00
KELA/sairauspäiväraha 2016			6 570,20	
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos			0,00	14 625,00
Maanmittauslaitos, korvaus			2 594,70	
KOY Sorvirinne, palautus			3 635,91	
TE-palvelut, palkkatuet			10 839,21	28 270,06
Työttömyysv. , tapaturmavak. saamiset			0,00	2 765,09
Eläkemenoper. oikaisu 2014			0,00	27 163,51
Karviainen palautus			1 038 708,67	476 190,83
Maatalouslomittajien eläkemenot			9 676,06	10 527,12
Opetus- ja kultturit. vo 2015			32 832,00	57 420,00
Muut tulojäämät			9 386,16	17 165,70
Tulojäämät yhteensä			1 165 542,91	687 927,31
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>			1 167 455,11	692 138,71
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset konserni</i>	382 205,94	215 325,48		

Rahoitusarvopaperit	Kunta	
	2016	2015
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	44 309,39	44 279,43
Kirjanpitoarvo	35 454,28	35 650,49
Erotus	8 855,11	8 628,94
<i>Yhteensä rahoitusarvopaperit</i>	35 454,28	35 650,49

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 1.1	7 346 583,38	7 346 583,38	7 346 583,38	7 346 583,38
Muutos				
Peruspääoma 31.12	7 346 583,38	7 346 583,38	7 346 583,38	7 346 583,38
Muut omat rahastot 1.1	1 421 158,33	1 420 938,35	3 661,64	3 661,64
Muutos	-167 796,51	219,98	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12	1 253 361,82	1 421 158,33	3 661,64	3 661,64
Edellisten vuosien ylijäämä 1.1	-114 795,69	1 467 291,08	-409 030,76	-400 111,16
Muutos	1 826 626,56	-1 582 086,77	908 929,80	-8 919,60
Edellisten vuosien ylijäämä 31.12	1 711 830,87	-114 795,69	499 899,04	-409 030,76
Tilikauden yli-/alijäämä	749 490,07	1 656 133,28	967 392,04	908 929,80
Oma pääoma yhteensä	11 061 266,14	10 309 079,29	8 817 536,10	7 850 144,06

Velat jotka erääntyvät 1.1.2022 jälkeen		
	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 665 000,00	11 450 000,00
Muut velat	518 685,00	511 378,20
Yhteensä	15 183 685,00	11 961 378,20

Vieras pääoma	2016		2015	
Konsernin keskinäisten velkojen erittely	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
<i>Ostovelat</i>		0,00		3,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
<i>Ostovelat</i>		136 120,36		37 228,78
<i>Konsernin keskinäiset velat yhteensä</i>	0,00	136 120,36	0	37 231,78

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
<i>Muut velat</i>				
<i>Liittymismaksut, Vhl:n liittymismaksut</i>	0,00	0,00	518 685,00	511 378,20
<i>Muut velat</i>	0,00	0,00		
<i>Muut velat yhteensä</i>	0,00	0,00	518 685,00	511 378,20

Siirtovelkoihin siirtyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat</i>				
<i>Tuloennakot</i>			0,00	0,00
<i>Menojäämät</i>				
<i>Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset</i>			1 187 308,94	1 269 207,08
<i>Korkojaksotukset</i>			71 296,39	44 208,65
<i>Muut menojäämät</i>			260 901,82	392 980,25
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>			1 519 507,15	1 706 395,98
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat konserni</i>	3 223 956,30	3 398 323,54		
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	0,00	0,00	1 519 507,15	1 706 395,98

4 VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetietonumerot 34-41

Velat joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	705 835,95	767 711,15	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 187 459,82	1 168 264,63	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	219 041,61	235 802,81		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			0,00	0,00
tontin vuokraoikeuteen	600 258,05	600 258,05	0,00	0,00

Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset tai pantatut arvopaperit	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Omaista puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset tontin vuokraoikeuteen	9930,5	9930,5	0	0
Brysselin EU-toimiston vuokravakuus	149,77	149,77	0	0
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	799,12	799,12	0	0

Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2021 asti	4 206 265,63	0,00	0,00	0,00
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 180 999,86	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	318 299,84	287 622,93	80 950,23	12 497,00
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	146 954,80	117 502,79	21 415,10	6 616,60
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	4 524 565,47	287 622,93	80 950,23	12 497,00

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2 015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alakuperäinen pääoma	117 038,74	117 038,74	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma	89 292,78	89 292,78	0,00	0,00

Kunnan vastuusitoumukset, takaukset muiden yhteisöjen puolesta	Lainan alkup. pääoma	Konserni		Kaupunki	
		2016	2015	2016	2015
Tuorilan Vapaaehtoinen Palokunta Ry					
Länsi-Uudenmaan Osuuspankki FI6352970083448093	270 000			139 864,22	256 501,88
Trafi	54 000			54 000,00	54 000,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kaupunki	
	2016	2015
Karkkilan osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuista, €	43 248 316,00	42 810 408,56
Karkkilan osuus takauskeskuksen rahastosta	32 282,00	30 506,94
Vastuut yhteensä	43 280 598,00	42 840 915,50

Arvonlisäveron palautusvastuu	jälj.vastuu/v 42735	alkup.	vastuu/v	Kunta	
		alv -pal.vastuu	vuodessa	2016	2015
v. 2016					
Nyhkälän koulu, liikuntahalli	10	3 685 989,88	368 598,99	3 685 989,88	2579938,01
Terveysaseman peruskorjaus laajennus 1011	10	531 210,01	53 121,00	531 210,01	
Yhteiskoulu, sisäilmakorjaukset 1046	10	182 498,35	18 249,84	182 498,35	93647,90
Paloaseman sisäilmakorjaukset 2005	10	10 851,81	1 085,18	10 851,81	
Kaupungintalon sisäilmakorjaukset	10	4 084,87	408,49	4 084,87	
Haapalan päiväkodin kattovesiviem 2007	10	2 593,56	259,36	2 593,56	
Yrittäjätie 65, lämmitystavan muutos 2008	10	13 895,29	1 389,53	13 895,29	
Työkeskus kattoremontti 2009	10	4 214,74	421,47	4 214,74	
Liikuntahallin kunto- ja peilisalin peruskorjaus 2010	10	20 400,83	2 040,08	20 400,83	
Nummelanpuisto, C-talo, vesikatto	10	3 317,80	331,78	3 317,80	3317,80
<i>Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä, kunta</i>				4 459 057,14	2 676 903,71
Konsernin arvonlisäveron palautusvastuut				0,00	0,00
<i>Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä konserni</i>				4 459 057,14	2 676 903,71

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Koronvaihtosopimus 32226				
Koronvaihtosopimus 32226 on tehty yksittäisen lainan Kuntarahoitus 17434/14 korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 17.7.2024.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			8 000 000	8 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-169 992	0
Koronvaihtosopimus 32238				
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus suojaaa koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella 32238 muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 2017 - 2045, mikä edellyttää, että kunnalla on nostettuna vastaavan suuruinen lainamäärä ja sopimuksen ehdot täyttyvät. Sopimus alkaa 10.3.2017 ja erääntyy 10.3.2045.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-331 713	0
Koronvaihtosopimus 38014				
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus 38014 on tehty yksittäisen lainan Kuntarahoitus 18065/15 suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus alkaa 9.11.2017 ja erääntyy 9.11.2025.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			6 080 000	6 080 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-136 291	0
Koronvaihtosopimus 44123				
Koronvaihtosopimus 44123 on tehty yksittäisen lainan Kuntarahoitus 15246/11 korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 29.6.2021. Sopimus on toteutunut 29.6.2016 Kuntarahoituksen käyttämän option KSWAP013/14 pohjalta.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			4 500 000	0
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-250 192	0

Koronvaihtosopimus 1049511/1327047, Eteva				
Koronvaihtosopimus 1049511/1327047 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.10.2018.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	22 787	23 416		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 471	-2 196		
Koronvaihtosopimus 1, HUS				
Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi 1.9.2022 asti. Lainan pääomasta osa on suojattu, koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 5710,87 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuosille 2017 - 2022.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	87 840	87 840		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-6 858	-7 885		
Koronvaihtosopimus 2, HUS				
Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi 15.12.2021 asti. Lainan pääomasta osa on suojattu, koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Rahoituslaitoksella on purkuoikeus 6 kk:n välein. Korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 5263,48 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuosille 2017 - 2021.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	87 840	87 840		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-5 688	-6 122		
Lisähyötyswap 1161642/1512514, Eteva				
Lisähyötyswap 1161642/1512514 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.11.2022.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	95 101	103 194		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-15 359	-16 696		

Sähköjohdannaiset, HUS				
Osa sähkönkulutuksesta suojataan. Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa ja vaihdetaan fyysiseen tuotteeseen. Sopimuksia on 30 kpl, joista suurin osa on tehty kalenterivuodeksi vuosille 2017, 2018 ja 2019.				
Käypä arvo	-5 468	-28 860		

TOIVOKODISTA AIHEUTUVAT VASTUUT KARKKILAN KAUPUNGILLE

Karkkilan kaupunki ja Hopeakodit Oy ovat allekirjoittaneet 29.5.2006 yhteistoiminta-sopimuksen Karkkilan kaupungin asumispalvelutarpeisiin rakennettavasta uudesta kiinteistöstä. Kaupunki on varannut koko kiinteistön asumispalvelutarkoitukseen ja vanhusten vuokra-asunnoiksi. Kiinteistössä on 24 palveluasumiseen tarkoitettua asuinpaikkaa, palvelu- ja yhteistilat sekä henkilökunnan sosiaali- ja toimistotilat. Lisäksi käytössä on noin 30 vanhusten asuntoa.

Sopimuksella Karkkilan kaupunki on sitoutunut seuraaviin asioihin:

- Mikäli palvelu- ja itsenäisesti asuvien asunnoissa tai palvelu-, toimisto- ja ao. tarkoitusta palvelevissa yhteistiloissa on tyhjäkäyttöä, Karkkilan kaupunki sitoutuu maksamaan vuokratappion Hopeakodit Oy:lle, ellei tyhjäkäyttö ole ao. yhtiön aiheuttama. Tilojen vuokra-aika alkaa kiinteistön vastaanottamisesta.
- Kaupungilla on vastuu ja oikeus parhaaksi katsomallaan tavalla järjestää tarvittavat hoivapalvelut palveluasuntojen asukkaille hoitopalveluun varatuissa kiinteistön tiloissa. Kaupunki tuottaa palvelut itse tai tekee suoraan sopimuksen kolmannen osapuolen kanssa.
- Mikäli kaupunki irtisanoutuu sopimuksesta kesken suunnitteluvaiheen tai rakennustöiden kuluessa, kaupunki sitoutuu maksamaan Hopeakodit Oy:lle kohteen suunnittelusta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta siihen saakka kertyneet välittömät kustannukset.
- Mikäli kaupunki irtisanoo sopimuksen ennen kuin 40 vuotta on kulunut, kaupunki sitoutuu maksamaan jäljellä olevan investointikustannuksen ja investointiavustuksen osuuden Hopeakodit Oy:lle, joka puolestaan sitoutuu palauttamaan kohteelle myönnetyn investointiavustuksen jäljellä olevan osuuden Valtion asuntorahastolle.

5 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitenumerot 42-46

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain	Kaupunki	
	2016	2015
Hallinto- ja talouspalvelut	18,00	21,00
Sivistystoimiala	220,00	219,00
Tekninen ja ympäristötoimiala	49,00	43,00
<i>Henkilöstön lukumäärä yhteensä</i>	<i>287,00</i>	<i>283</i>

Henkilöstökulut	Kaupunki	
	2016	2015
Palkat ja palkkiot	9 857 342,92	9 714 719,83
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	3 298 672,03	3 416 907,96
Muut henkilösivukulut	547 394,47	480 932,30
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-103 152,09	-117 097,95
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	13 600 257,33	13 495 462,14
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	52 209,57	8 262,90

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kaupunki	
	2016	2015
Keskustan kunnallisjärjestö	646,88	835,52
Karkkilan kokoomus	945,25	1 294,25
Karkkilan vasemmistoliitto	1 748,19	2 328,01
SDP kunnallisjärjestö	1 863,40	2 482,57
Karkkilan vihreät	507,01	654,76
Karkkilan kristilliset	0,00	10,00
Karkkilan perussuomalaiset ry	1 222,15	1 457,67
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>6 932,88</i>	<i>9 062,78</i>

Tilintarkastajan palkkiot	Kaupunki	
	2016	2015
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 586,00	11 355,00
Tilintarkastajan lausunnot	77,00	308,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 466,00	3 388,50
Muut palkat	154,00	1 762,50
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>14 283,00</i>	<i>16 814,00</i>

V LASKENNALLISESTI ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa STM:n talousvedelle asettamien laatuvaatimusten ja -suositusten mukaista käyttövedtä kuluttajien tarpeisiin. Jätevedenpuhdistamon käytön tavoitteena on mahdollisimman hyvän tuloksen saavuttaminen vesistön kannalta.

Vesihuoltolaitoksen sisäisen eriyttämisen menetelmäksi on valittu kaupunginvaltuuston kokouksessa 12.11.2001 muu taseyksikkö. Karkkilan kaupungissa taseyksikön eriyttämistavaksi on kuitenkin sovellettu laskennallista eriyttämistä aikaisimpina tilikausina. Laskennallisessa eriytyksessä vesihuoltolaitoksen talousarvio sisältyy kaupungin talousarvioon samalla tavalla kuin muiden yksiköiden talousarviot. Vesihuoltolakia on uudistettu 22.8.2014 ja vesihuoltolain uudet asetukset ovat tulleet voimaan syyskuussa 2014. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 9.3.2015 antanut lausunnon, jossa ohjeistetaan kuntia lain muutoksen vaikutuksista kuntaan. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä vesihuoltolain 17 a §:n mukaisen kunnan päätöksen perusteella, myös huleveden viemäroinnin kirjanpito tulee eriyttää. Lausunnossaan kuntajaosto korostaa, että vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemärointi) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti.

Kaupunginvaltuuston 7.12.2015 päätöksen mukaisesti kirjanpidollista vesihuoltolaitoksen eriyttämistapaa, jossa huleveden kustannukset on laskennallisesti eriytetty sovelletaan vuodesta 2016 alkaen. Vuonna 2015 eriytystapa on edelleen laskennallinen, mutta vertailtavuuden parantamiseksi ovat hulevedet laskennallisesti eriytetty. Huleveden eriyttäminen on toteutettu laskennallisesti vesihuoltolaitoksen laskutetun jäteveden määrän (378.399 m³) ja puhdistamon puhdistetun jäteveden määrän (954.790 m³) suhdeluvulla (60,37 %). Suhdeluvulla on pystytty eriyttämään viemärlaitoksen kustannuksista hulevesien osuus. Huleveden eriytystä ei voida tehdä muutoin, koska sekaviemäroinnin takia tarkkaa huleveden osuutta ei ole voida yksilöidä. Taseen ja tuloslaskelman poistojen osalta on viemärlaitoksen investoinnit kohdennettu vastaavalla prosentilla, jollei ole pystytty suoraan yksilöimään investointia suoraan hulevesiin kuluva esimerkiksi sadevesiviemärit. Tilinpäätöksen oheisaineistona on kuvaus erittelyperiaatteista.

Tasearvot ja suunnitelmapoistot laaditaan vesihuoltolaitokselle kaupungin tilinpäätöksen mukaisina. Kustannuksiin ja tuloihin sisältyvät sekä käyttövesi että jätevesi. Vesihuoltolaitoksen jäännöspääoman korko vuodelle 2015 on ollut 3 %. Vuonna 2015 vesihuoltolaitoksen lainan korko on laskettu kaupungin lainojen keskimääräisten korkokulujen mukaisesti (0,89 %).

1 VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Karkkilan vesihuoltolaitos on laskennallisesti eriytetty kaupungin taseyksikkö teknisellä toimialalla ja laitos kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen. Vesihuoltolaitos rahoittaa toiminta-alueellaan vesihuoltopalvelut tuloillaan.

Vesihuoltolaitoksen erillinen toimintakertomus laaditaan nyt ensimmäistä. Vesihuoltolaisia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytettävä muista toiminnoista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 9.3.2015 antanut lausunnon, jossa ohjeistetaan kuntia lain muutoksen vaikutuksista kuntaan. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä vesihuoltolain 17 a §:n mukaisen kunnan päätöksen perusteella, myös huleveden viemäroinnin kirjanpito tulee eriyttää. Lausunnossaan kuntajaosto korostaa, että vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemärointi) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Karkkilan vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitettyihin lukuihin sisältyy hulevesien käsittely ja hulevesien osuudesta on laadittu erillinen laskennallinen tuloslaskelma ja tase.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Vesihuoltolaitoksen sisäisessä valvonnassa noudatetaan kunnan toimintoja ja päätöksiä sekä kehitetty valvontaa palvelutuotannon lautakunnan sisäisen valvonnan kehittämisohjelman mukaisesti. Palvelutuotannon lautakunnassa määrätyistä kehityskohteista vesihuoltolaitoksella on keskitytty osto- ja palvelusopimusten hallinnointiin. Sopimusrekisteriä on saatettu ajan tasalle ja täsmennetty käytäntöjä sopimusten seuraamiseksi.

Vesihuoltolaitoksen riskienhallinta kohdistuu taloudellisten, teknisten ja turvallisuusriskien hallintaan. Vesihuoltolaitoksen ylläpitämät tärkeimmät riskienhallinnan dokumentit ovat varautumissuunnitelma, viestintäsuunnitelma, talousveden valvontatutkimusohjelma sekä työturvallisuuden riskiarviot. Vesihuollon maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa toiminnan kulut ja investoinnit. Talouden suunnittelu perustuu pitkän aikavälin talousmalliin. Toimintamuotoselvityksen yhteydessä päivitettiin ja tarkennettiin talousmallia, mikä paransi talouden suunnittelun edellytyksiä.

Vesihuoltolaitos raportoi taloudestaan Palvelutuotannon lautakunnan osavuosisikatsauksissa. Lisäksi toimintaa seurataan tulospalkkiojärjestelmänsä mittareilla sekä valtakunnallisen tunnuslukujärjestelmän mittareilla.

TALOUSARVION TOTETUMINEN

Karkkilan vesihuollon piirissä on noin 2200 kiinteistöä. Veden käyttäjille jaettava talousvesi tuotetaan kolmella vedenottamalla. Asiakskiinteistöjen tuottama jätevesi johdetaan viemäriverkkoa pitkin jätevedenpuhdistamolle, jossa se puhdistetaan. Vuoden 2016 aikana korjattiin kuusi runkojohtovuotoa ja yksi tonttijohtovuoto. Kunnossapitotöitä sekä alueellisia saneerauksia tehtiin korjaushjelman mukaisesti.

Vesihuoltolaitos aloitti erillisenä kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2016 alkaen. Uuden avaavan taseen muodostamisen yhteydessä kirjattiin taseeseen mm. sisäiset lainat ja niiden korot sekä jäännöspääoman korvauseruste ja sen arvo. Nämä taseen arvostuserät vaikuttavat laitoksen käyttötalouteen. Lähtökohtaisesti nykyiset toimintatuotot sallivat käyttötalouden osalta normaalin ylläpidon lisäksi maltillisen korjausinvestointien jatkamisen. Korjausinvestoinneilla parannetaan verkoston teknistä laatua ja laitoksen käyttötaloutta. Vuoto- ja hulevesien hallintaan saamiseksi tehdään kartoitusta tarvittavista toimenpiteistä, jonka pohjalta tehdään johtopäätökset mahdollisesti tarvittavien lisäinvestointien rahoituksen kattamisesta esim. hulevesimaksun käyttöönottamisella ja nykyisen vesihuoltotaksan korottamisella.

Vesihuoltolaitoksen veden käyttömaksut ovat olleet vuoden 2015 alusta seuraavat (alv 0 %):

VESI	1,67 €/m ³
JÄTEVESI	2,18 €/m ³

Käyttötalouden toteutuma

Vesihuoltolaitoksen palvelualue					
	TP2015	TA2016	MTA2016	TP2016	Poikkeama
Toimintatuotot	1 695 894	1 741 000	1 741 000	1 672 988	-68 012
Sisäiset toimintatuotot	103 342	112 000	112 000	99 392	-12 608
Toimintakulut	-942 531	-927 503	-927 503	-944 551	-17 048
Sisäiset toimintakulut	-204 509	-176 795	-176 795	-203 637	-26 842
Toimintakate	652 196	748 702	748 702	624 191	-124 511

Toimintatuotot alittuivat 68.012 € ja toimintakulut ylittyivät 17.048 €. Toimintakate oli siten 85.061 € huonompi kuin TA2016. Laitos laskutti asiakkaita käyttöveden osalta 381 471 m³ ja jäteveden osalta 372.969 m³. Laskutettu käyttövesi ja laskutettu jätevesi ovat hyvin linjassa keskenään, pienen eron myydyn käyttöveden ja laskutetun jäteveden osalta selittää se, että kaikki asiakkaiden kulutukseen pumpattu vesi ei päädy viemäriverkkoon. Käyttövesiverkostoon pumpattiin vettä yhteensä 611837m³ ja puhdistamo käsitteli jätevesiä yhteensä 894 450m³.

Liikelyläämäksi vuodelta 2016 toteutui 143 005,68 euroa, mikä on 3 602,93 euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Vuoden 2016 talousarviossa asetettiin tavoitteeksi 214 702 euroa, josta jäätii 71 696,32 euroa. Tavoitteen alittuminen 71 696,32 eurolla johtuu pääosin siitä, ettei hulevesimaksua vielä otettu käyttöön. Tilikauden ylijäämä vesihuoltolaitoksella on 11 672,71 euroa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT VUONNA 2016

Vesi- ja viemäriverkoston peruskorjaus

Sudetin alueen vesihuoltoverkoston peruskorjaus Toivikinkadun osalta käynnistettiin kuluvan vuoden aikana. Toivikinkadun 1. vaiheen vesihuollon perusparannustöitä ei saatu valmiiksi työmaan etenemisen hidas-

tuttua hyvän alkuvaiheen jälkeen. Työmaan etenemisen hidastuminen johtui pääosin siitä, että kaivanto-työt olivat odotettua haastavampia ja suunnitelmista poiketen kohteessa jouduttiin kaivamaan vesihuollon kaivantoja noin 80cm syvemmälle. Tämä hidasti työn etenemistä merkittävästi. Lisäksi loppuvuodesta talvi-työnä tehty työ kohteessa oli normaalia työtahtia hitaampaa roudan takia. Hanke jatkuu vuonna 2017.

Puhdistamon saneeraus

Viimeisin puhdistamon lupahakemus jätettiin 2015 toukokuussa. Tähän lupaprosessiin liittyi myös AVI:n lisäkysymyksiä keväällä 2016 ja tarkentavia lisäkysymyksiä syksyllä 2016. Vastineet toimitetaan vuoden 2017 alussa. Seuraavia puhdistamon lupaehdot odotetaan saatavaksi aikaisintaan joko vuonna 2017 tai 2018. Uusiin lupaehtoihin valmistelu on syytä käynnistää aina viipymättä, koska aikataulullisesti lupaehdotusten toteuttaminen voi olla haastavaa.

Vesijohdon runkoverkon venttiilien korjaus

Vesijohtoverkoston venttiilien korjausta tehtiin määrärahojen puitteissa. Korjausinvestointi tulee jatku-
maan vuosittaisten investointimäärärahojen puitteissa. Hankkeella varmistetaan puhtaan veden jakelun häiriöttömyys vesijohtoverkossa.

Kolisevantien alikulku, avo-ojan putkitus

Hulevesien poisjohtamisen ongelmat saatiin korjattua.

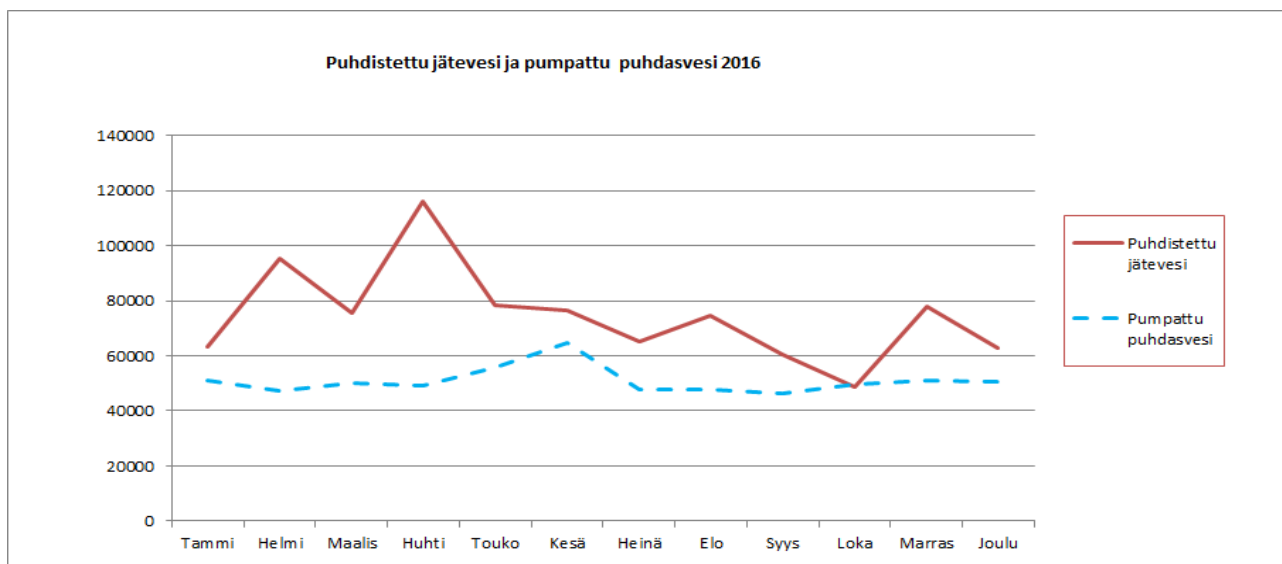
TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Päämäärä	Toiminnalliset tavoitteet
Suunnittelukauden 2016 tavoite	Resurssien tehokas käyttö
Talousarviovuoden tavoite	Vesihuollon korjaushankkeita toteutetaan suunnitelmallisesti korjausvelan pienentämiseksi.
Toteutuma	Vesijohtoverkon runkoventtiilien peruskorjaushanke sekä Toivikinkadun kunnallistekniikan hanke käynnistyi.
Toteutuu/ei toteudu	Vesijohtoverkon runkoventtiilien kartoitus sekä korjaus käynnistyi, mutta toteutui ainoastaan noin 25 %. Toivikinkadun 1. vaiheen kunnallistekniikan hankkeesta jäi toteutumatta 20 %.
Arviointikriteeri/mittari	Omaisuuksien tuottavuus talouden kriteerein. Vesihuoltolaitos on erillinen taseyksikkö ja sen talous on tasapainossa.
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja, vesihuoltopäällikkö

Yllä olevassa taulukossa on esitetty toimintakauden 2016 toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteuma.

PUHDISTETTU JÄTEVESI

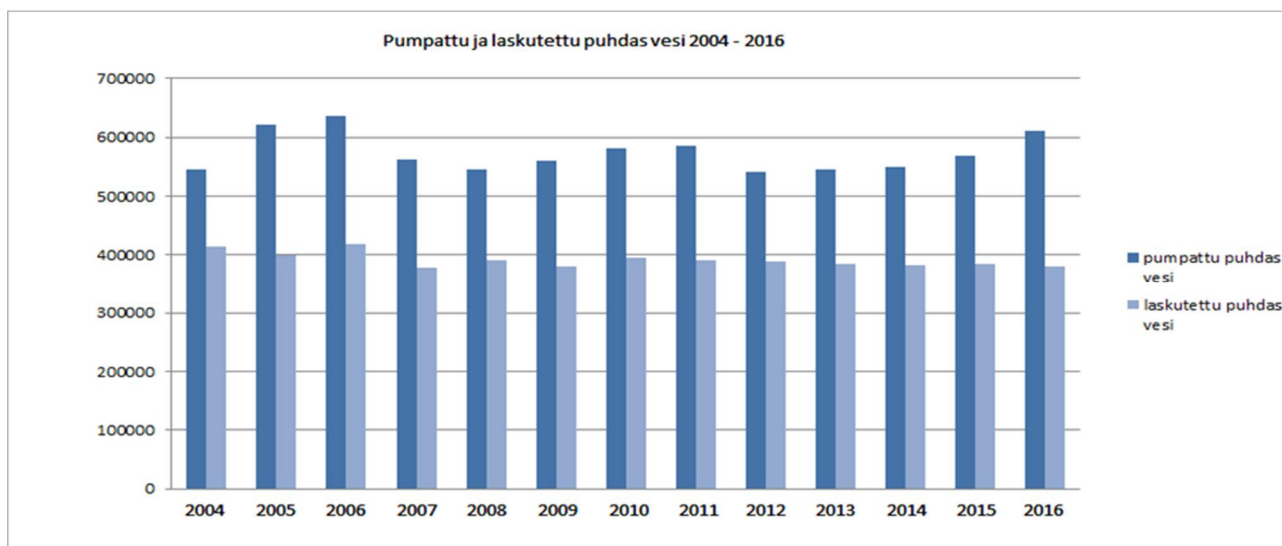
Hulevesien osuus ja sekaviemäröinnin ongelmat sekä jätevesiviemärin vuotovedet ovat toimintakauden osalta näkyvissä puhdistamolle tulevissa kokonaisvesimääriä. Puhdistamo on kuitenkin pysynyt hyvin toimintakykyisenä ilman merkittäviä häiriötekijöitä tai ohivirtaamia. Kuiva alkukesä lisäsi vedenkulutusta vastaavasti hulevesien osuus jätevedessä pieneni. Hulevesien määrä jätevedessä oli suurimmillaan keväällä, kun sulamisvesiä oli paljon.

Yllä olevassa kuvassa on esitetty verkostoon pumpatun puhdasveden ja puhdistetun jätevedon erot kuukausittain vuonna 2016. Graafista voidaan päätellä, että puhdistamon kuormittavuus on suurimmillaan kun maastossa liikkuu hulevesiä (sade- ja sulamisvesiä).

TALOUSVESI

Vesilaitos laskutti asiakkaita käyttöveden osalta vuonna 2016 yhteensä 381.471 m³ ja verkostoon pumpatun käyttöveden määrä oli 611837m³. Pumpatun käyttöveden ja laskutetun käyttöveden suhteesta voidaan tulkita, että vuosien 2004 – 2016 välisenä aikana käyttövesiverkostossa on ollut vuotoa noin 35 %.

Yllä olevassa kuvassa on esitetty verkostoon pumpatun ja laskutetun käyttöveden määrät vuosina 2004 – 2016. Kokonaismääristä nähdään, että pumpatun ja puhdistetun veden määrien ero on ollut toimintakaudella suuri, mutta niiden suhde on vaihdellut vuosittain. Vuosittainen vaihtelu johtuu yksittäisistä isommista putkirikoista.

SUORITTEET JA TUNNUSLUVUT

Vesihuoltolaitos	TP2015	TP2016	Muutos %
Liittyneet kiinteistöt [kpl]	2104	2108	0,2
vuoden aikana liittyneet	5	4	-20
pumpattu vesimäärä	568 650	611 837	7,5
laskutettu talousvesi [m3]	383 691	381 471	-0,6
laskuttamattoman veden osuus [%]	32,5 %	37,7 %	16
laskutettu jätevesi [m3]	378 047	372 969	-1,3
Käsitelty jätevesi [m3]	954 790	894 450	-6,3
Jätevesiverkoston vuotovedet [%]	60,4	58,3	-3,5

INVESTOINNIT

5 VESIHUOLTOLAITOS	TA 2016	MTA 2016	TP 2016	tot %	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-175 000	-175 000	-162 418	93	-12 582
Netto	-175 000	-175 000	-162 418	93	-12 582
PUHDISTAMON SANEERAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	-20 844	69	-9 156
Netto	-30 000	-30 000	-20 844	69	-9 156
VESIJOHDON RUNKOVERKON VENTTIILIIEN KORJAUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20 000	-20 000	-4 916	25	-15 084
Netto	-20 000	-20 000	-4 916	25	-15 084
KOLISEVANTIEN ALIKULKU, AVO-OJAN PUTKITUS					
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-15 093	101	93
Netto	-15 000	-15 000	-15 093	101	93
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-240 000	-240 000	-203 271	85	-36 729
Netto	-240 000	-240 000	-203 271	85	-36 729

VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS

- Ø Sudetin alueen vesihuoltoverkoston peruskorjaus Toivikinkadun osalta saatiin käyntiin. Toivikinkadun 1. vaiheen vesihuollon perusparannustöitä ei kuitenkaan saatu valmiiksi työmaan etenemisen hidastuttua hyvän alkuvaiheen jälkeen. Tämä työmaan etenemisen hidastuminen johtui pääosin siitä, että kaivantotyöt olivat odotettua haastavampia ja suunnitelmista poiketen kohteessa jouduttiin kaivamaan vesihuollon kaivantoja noin 80 syvemmälle. Tämä hidasti työn etenemistä merkittävästi. Lisäksi loppuvuodesta talvityönä tehty työ kohteessa oli normaalia työtahtia hitaampaa roudan takia. Hanke jatkuu vuonna 2017.

PUHDISTAMON SANEERAUS

- Ø Viimeisin puhdistamon lupahakemus jätettiin 2015 toukokuussa. Tähän lupaprosessiin liittyi myös AVI:n lisäkysymyksiä keväällä 2016 ja tarkentavia lisäkysymyksiä syksyllä 2016. Vastineet toimitetaan vuoden 2017 alussa. Seuraavia puhdistamon lupaehtoja odotetaan saatavaksi aikaisintaan joko vuonna 2017 tai 2018. Uusiin lupaehtoihin valmistelu on syytä käynnistää aina viipymättä, koska aikataulullisesti lupaehtojen toteuttaminen voi olla haastavaa.

VESIJOHDON RUNKOVERKON VENTTIILIEN KORJAUS

- Ø Vesijohtoverkoston venttiilien korjaus jäi kesken, mutta se tulee jatkumaan vuosittaisten investointimäärärahojen puitteissa. Hankkeella varmistetaan puhtaan veden jakelun häiriöttömyys vesijohtoverkossa.

KOLISEVANTIEN ALIKULKU, AVO-OJAN PUTKITUS

- Ø Hulevesien poisjohtamisen ongelmat saatiin korjattua.

2 VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VESIHUOLTOLAITOKSEN TUOSLASKELMA

1.1. - 31.12.2016

1.1. - 31.12.2015

Liikevaihto		1 724 946,65		1 748 846,62
Liikevaihto ulkoiset	1 625 554,57		1 645 505,04	
Liikevaihto sisäiset	99 392,08		103 341,58	
Liiketoiminnan muut tuotot		47 433,20		50 389,29
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-185 097,05		-206 480,90	
Varastojen lisäys tai vähennys	-878,46		-506,88	
Palvelujen ostot	<u>-639 699,35</u>	-825 674,86	<u>-628 485,72</u>	-835 473,50
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-194 925,67		-184 926,44	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-52 847,11		-57 102,47	
Muut henkilösivukulut	<u>-12 261,47</u>	-260 034,25	<u>-8 845,25</u>	-250 874,16
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-481 185,70		-505 587,74	
Kertaluonteiset poistot	<u>0,00</u>	-481 185,70	<u>0,00</u>	-505 587,74
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-62 479,36</u>		<u>-60 691,90</u>
Liikeliijäämä (-alijäämä)		143 005,68		146 608,61
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	935,02		1 100,09	
Kaupungille maksetut korkokulut	-13 714,60		-16 103,86	
Korvaus perus-/jäännöspääomasta	-97 391,32		-94 892,00	
Muut rahoituskulut	<u>-42,97</u>	-110 213,87	<u>-444,66</u>	-110 340,43
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eria		32 791,81		36 268,18
Satunnaiset kulut		-21 119,10		-40 000,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		11 672,71		-3 731,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		11 672,71		-3 731,82

Tulorahoitus

Liikelylijäämä (-alijäämä)	143 005,68	146 608,61
Poistot ja arvonalentumiset	481 185,70	505 587,74
Rahoitustuotot ja -kulut	-110 213,87	-110 340,43
Muut tulorahoituksen korjauserät	-21 119,10	0,00
Sisäiset tuotot (-)		-103 341,58
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)		204 508,54
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)	0,00	110 995,86
	<u>492 858,41</u>	<u>754 018,74</u>

Investoinnit

Investointimenot (-)	-203 270,73	-316 246,25
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0,00	0,00
Sisäiset katteet	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Tulorahoitus ja investoinnit, netto

289 587,68 437 772,49

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0,00	0,00
---	------	------

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos	878,46	659,67
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	93 607,65	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-194 438,52	-24 482,31
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-189 635,27	73 840,92
	<u>-289 587,68</u>	<u>50 018,28</u>

Rahoitustoiminta netto

-289 587,68 50 018,28

Vaikutus kunnan kassavaroihin

0,00 487 790,77

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 056 341,73	5 334 256,70
Aineettomat hyödykkeet	5 131,26	9 236,22
Aineettomat oikeudet	5 131,26	9 236,22
Aineelliset hyödykkeet	5 051 210,47	5 325 020,48
Maa- ja vesialueet	9 722,41	9 722,41
Rakennukset	1 816 530,92	1 980 014,84
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 970 462,35	3 069 249,71
Koneet ja kalusto	254 494,79	226 081,22
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	0,00	39 952,30
Sijoitukset		
Muut saamiset, liittymismaksut	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	376 273,81	182 713,75
Vaihto-omaisuus	4 134,14	5 012,60
Aineet ja tarvikkeet	4 134,14	5 012,60
Saamiset	372 139,67	177 701,15
Lyhytaikaiset saamiset	372 139,67	177 701,15
Myyntisaamiset	360 098,20	177 701,15
Muut saamiset	12 041,47	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0
*** VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 432 615,54	5 516 970,45
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	3 293 473,79	2 964 964,45
Peruspääoma	3 246 377,25	2 929 540,62
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	35 423,83	39 155,65
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 672,71	-3 731,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	2 139 141,75	2 552 006,00
Pitkäaikainen	1 862 011,65	2 320 800,00
Lainat kaupungilta	1 343 326,65	1 809 421,80
Muut velat, liittymismaksut	518 685,00	511 378,20
Lyhytaikainen	277 130,10	231 206,00
Ostovelat	31 039,21	133 211,86
Muut velat	100 558,06	61 186,96
Siirtovelat	145 532,83	36 807,18
*** VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 432 615,54	5 516 970,45
Kunnan liiketoimintaan sijoittama pääoma		
Tase vastaavaa	5 432 615,54	5 516 970,45
Vähennetään poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Vähennetään vieras pääoma	-2 139 141,75	-2 552 006,00
Lisätään edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-35 423,83	-39 155,65
Lisätään tilikauden yli-/alijäämä	-11 672,71	3 731,82
	3 246 377,25	2 929 540,62

Peruspääoman koroksi on määritetty 3%, vuosikorko lasketaan ed.tilikauden jäännöspääomasta.

Korvaus peruspääomasta v.2016 = 3.246.377,25 x 3%

97 391,32

Tilinpäätös 2016

HULEVEDEN TUOSLASKELMA		1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
Liikevaihto		0,00	0,00
Liikevaihto ulkoiset	0,00		0,00
Liikevaihto sisäiset	0,00		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00	2 079,14
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-87 755,17		-97 296,45
Varastojen lisäys tai vähennys	0,00		0,00
Palvelujen ostot	<u>-295 229,83</u>	-382 985,00	<u>-284 425,33</u>
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-79 618,01		-80 740,24
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-15 403,65		-18 645,76
Muut henkilösivukulut	<u>-5 097,35</u>	-100 119,01	<u>-3 515,67</u>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-254 235,63		-278 995,24
Kertaluonteiset poistot	<u>0,00</u>	-254 235,63	<u>0,00</u>
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-25 495,16</u>	<u>-25 674,98</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-762 834,80	-787 214,53
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00
Kaupungille maksetut korkokulut	-5 795,66		-6 805,33
Peruspääoman korot	-41 156,61		-40 100,41
Muut rahoituskulut	<u>0,00</u>	-46 952,27	<u>0,00</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-809 787,07	-834 120,27
Satunnaiset kulut	0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-809 787,07	-834 120,27
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-809 787,07	-834 120,27

Tulorahoitus

Liikelyijäämä (-alijäämä)	-762 834,80	-787 214,53
Poistot ja arvonalentumiset	254 235,63	278 995,24
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 952,27	-46 905,74
Muut tulorahoituksen korjauserät		
Sisäiset tuotot (-)	0,00	0,00
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)	0,00	0,00
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)	0,00	0,00
	<u>-555 551,44</u>	<u>-555 125,03</u>

Investoinnit

Investointimenot (-)	-125 728,15	-174 256,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0,00	0,00
Sisäiset katteet	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Tulorahoitus ja investoinnit, netto

-681 279,59 -729 382,01

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0,00	0,00
---	------	------

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	100 187,56
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Vaihto-omaisuuden muutos	371,23	0,00
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	39 557,66	
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	-82 167,78	0,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	<u>-80 137,97</u>	<u>58 912,86</u>

Rahoitustoiminta netto

-122 376,86 159 100,42

Vaikutus kunnan kassavaroihin

-803 656,45 -570 281,59

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT	2 815 503,22	2 965 822,09
Aineettomat hyödykkeet	3 097,75	5 575,91
Aineettomat oikeudet	3 097,75	5 575,91
Aineelliset hyödykkeet	2 812 405,47	2 960 246,18
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 096 639,72	1 195 334,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 562 127,24	1 604 306,79
Koneet ja kalusto	153 638,51	136 485,23
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	0,00	24 119,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 747,05	2 118,27
Vaihto-omaisuus	1 747,05	2 118,27
Aineet ja tarvikkeet	1 747,05	2 118,27
Saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
*** VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 817 250,27	2 967 940,36
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 975 896,38	1 951 231,94
Peruspääoma	2 785 863,27	2 785 352,21
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-809 966,89	-834 120,27
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	841 353,89	1 016 708,42
Pitkäaikainen	724 241,48	919 003,07
Lainat kaupungilta	567 676,41	764 643,56
Muut velat, liittymismaksut	156 565,07	154 359,51
Lyhytaikainen	117 112,41	97 705,35
Ostovelat	13 116,86	56 294,00
Muut velat	42 494,83	25 857,00
Siirtovelat	61 500,72	15 554,35
*** VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 817 250,27	2 967 940,36

VI KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Marko Järvenpää
Kaupunginjohtaja

Sintonen Risto
Puheenjohtaja

Velin Raino
I varapuheenjohtaja

Hongell Timo
II varapuheenjohtaja

Boström Marianne
Jäsen

Jumisko Juha
Jäsen

Kinnunen Anja
Jäsen

Laine Kari
Jäsen

Salapuro Paula
Jäsen

Savolainen Heidi
Jäsen

VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olen antanut suorittamastani tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Karkkilassa _____ / _____ 2016

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Raimo Vainio-Kaila
HT, JHT

VIII TILIKIRJALUETTELO

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Kirjanpitokirja	Muoto	Säilytys
Päiväkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Pääkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Ostoreskontra	Atk-tuloste	10 vuotta
Myyntireskontrat	Atk-tuloste	10 vuotta
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakortit	Atk-tuloste	Pysyvästi
Talousarvion toteutumisvertailu	Atk-tuloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna	10 vuotta
Liitetietojen erittelyt	Erikseen sidottuna	10 vuotta
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna	Pysyvästi

KIRJANPIDON OSAJÄRJESTELMÄT

Taloussuunnittelu	Budnet
Kirjanpito	Raindance/Kunnan Taitoa
Ostoreskontra	Raindance/Kunnan Taitoa
Maksatusohjelma	Opus Capita/Kunnan Taitoa
Konsernitilinpäätös	Aditro Konsuli/Kunnan Taitoa
Käyttöomaisuuskirjanpito	Aditro /Kunnan Taitoa
Myyntireskontra	Raindance/Kunnan Taitoa
Yleislaskutus	Raindance
Vesilaskutus	VesikantaPlus
Päivähoitolaskutus	Pro Consona Päivähoito
Rakennusvalvonta	Raindance yleislaskutus
Tontinvuokralaskutus	Koki-kiinteistönpidon tietojärjestelmä
Vuokralaskutus	Fivald ASP
Palkkahallinto	Pegasos HEHA/Kunnan Taitoa
	Webtallennus
Henkilöstöhallinnon raportointi	AGS
Palvelupisteen, Rautapadan ja keskuskeittiön kassajärjestelmä	CPU kassapankki
Matkalaskut	M2/Kunnan Taitoa
Työajanmittausohjelma	EsMikko

karkkila
högfors